

Allaganngorlugu nalunaarusiaq
2015

Allaganngorlugu nalunaarusiaq

Sinniisoqarfik Ilulissani Hotel Arcticimi 2015-imi ileqquusumik ataatsimiissaaq. Tamanna tassaavoq maannakkut siulersuisuusut piffissami qinigaaffianni sinniisoqarfiup ileqquusumik ataatsimiinnera siullesq. Ilisimaneqartutut sinniisoqarfik IMAK-imi qullersaalluni oqartussaavoq, tassanilu kattuffimmi aalajangigassat pingaartut aalajangerneqartarput, aammalu ingerlatsinissami nalerassat aalajangersarneqartarlutik. Allaganngorlugu nalunaarusiaq una tassaavoq 2013-imut allaganngorlugu nalunaarusiap, 2013-imi nassiunneqarnerata kingorna kattuffiup sunik suliaqarsinera pillugu nalunaarusiaq.

Sinniisoqarfimmi kingullermik ataatsimiinnerup kingorna pisunik arlalinnik allaganngorlugu nalunaarusiaq una imaqarpoq. Isumaqatigiissutit pillugit isumaqatigiinniartoqarnikuuvoq, Danmarks Evalueringsinstitutimit EVA-mit ingerlanneqartumik Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat nalilersoneqarnikuuvoq – tamanna qaffasissutsini kiisalu meeqqat atuarfianni naammassinermi misilitsinnerni angusat ajoraluartumik pitsaarpianngitsut ilanngullugit meeqqat atuarfiat pillugu tusagassiuutini piffissami kingullermi oqallinnermi malunnaateqarpoq.

Isumaqarpugut meeqqat atuarfiannik nalilersuinerup - Kalaallit Nunaanni piffissami aggersumi oqallinnermi malunnaateqartussaagunartup - isiginiarnissaa pingaaruteqartoq.

Allaganngorlugu nalunaarusiaq siulersuisut nalunaarusiaasa tamarmiusup aapparaa. Aappaa ulluni 20. – 21. april 2015 sinniisoqarfimmi ataatsimiinissami oqaasiinnartigut saqqummiuneqassaaq.

Sivso Dorph

Imarisai

Allaganngorlugu nalunaarusiaq	2
Imarisai	3
PERORSAANIKKUT PISSUTSIT	6
Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiannik naliliineq	6
Naliliinermi nalunaarusiaq	10
Atuarfiit - illutaat	10
Kalaallit Nunaanni efterskolit aamma Qeqqeta Akademi	11
Efterskole Villads Villadsen.....	11
Maniitsup Efterskolia	12
Qeqqata Akademi	12
Ilinniaatsinut Instituti	12
Ilinniarfissuaq/Inerisaavik	12
Naqinnernik ilisarinnissinnaannginneq pillugu isumasioqatigiinneq	13
RoboBraille	14
Inerisaaviup siunissaa.....	14
Tunngaviusumik atuarfiit namminersortitat	14
Nuuk Internationale Friskole.....	14
Sisimiut Friskole	15
SULINERMI PISSUTSIT.....	16
Isumaqatigiinniarnert	16
Kommuneqarfik Sermersuumi sipaarniarnert soraarsitsinerillu	20
Kommuneqarfik Sermersuumi meeqqat atuarfeqarnermi 2014-imi upernaakkut sipaarniutit....	20
Aningaasaqarnermi pissutsit pissutigalugit Kommuneqarfik Sermersuumi soraarsitsinerit.....	22
Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaat	24
Nalunaarusiaq 2013-imeersoq.....	24
Nalunaarusiaq 2014-imeersoq.....	24
Sullivinni avatangiisit	27
Sullivinni tarnikkut avatangiisit	27
Sullivinni timikkut avatangiisit	27
Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat	28
Feriarnermi Angalanernut Aningaasaateqarfik.....	29
IMAK-ip Feriarnermi Angalanernut Aningaasaateqarfia	29
Atuartitsisut feriarnermi angalanernut aningaasaateqarfia.....	30
Soraarnerussutisiaqartarnermi pissutsit	30
KATTUFFEQARNERMI PISSUTSIT	31
Nuna tamakkerlugu politikkerinik ataatsimeeqateqarnerit	31

Ilaasortat	32
Ilaasortat ataatsimiineri.....	32
Siulersuisut	33
Pikkorissarnerit	33
Sinniisut pikkorissarneri.....	33
Aqutsisunik pikkorissartitsineq	34
Imminut nalilersortarneq	35
Periutsinut suliniutissanullu pilersaarut	36
Kattuffiup aningaasaqarnera	37
Allatseqarfik	37
Danmarks Lærerforening (DLF).....	37
Nunani Avannarlerni Ilinniartitsisut Kattuffiisa Suleqatigiiffiat (NLS).....	38
Aqutsineq	38
NLS-imi tunngaviusumik atuarfeqarneq	40
NLS-imi kattuffimmi isumasioqatigiinneq 7. - 9.10 2013	41
Sammissaq: Ilinniartitsisutut atorfeqarnermut ataqqinninneq qanoq annertusassavarput?	41
Europami aamma Nunani Avannarlerni inuit atugaat tunngavigalugit isumaqatiginniariaatsimut ilisiliussap unamminartui	41
Norden kiisalu Danmarks Læringsfestival	43
Suliffigissaasut / Nunani Avannarlerni Suliffinni Avatangiisit pillugit Attaveqaqatigiiffik	44
Suliffigissaasut	44
Nunani Avannarlerni suliffinni avatangiisit pillugit attaveqaat	44
ICC.....	45
Sulisut kattuffii allat suleqatillu.....	45
Sulisut kattuffii allat	45
CSR Greenland aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA)	46
FTF/Lærernes Centralorganisation	46
Lærernes Pension	47
Tjenestemændenes Låneforening aamma Danmarks Lærerforenings Låneforening	47
KANUKOKA.....	47
Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.....	48
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik – aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu aqutsiveqarfik (ASA)	48
ALLAT.....	49
Ilinniartitsisoq	49
Nittartagaq	49
Sinniisoqarfimmi ataatsimiinnerit	50

Siulersuisut ataatsimiinneri.....	50
Ataatsimiinerit allat	51

PERORSAANIKKUT PISSUTSIT

Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiannik naliliineq

Sinniisoqarfiup kingullermik ataatsimiinnerani Naalakkersuisut kaammattorpagut Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat nalilersoqqullugu, Atuarfik pillugu Inatsisartut peqqussutaat 2002-meersoq Inatsisartullu inatsisaat 2012-meersoq tunuliaqutaralugit.

Sinniisoqarfiup ataatsimiinnerani taamani uagutsinnut tunngasunut naalakkersuisoq Nick Nielsen peqataavoq, kaammattuullu tigulluarlugu. Maanna naliliineq naammassivoq. Maanna pissutsit naliliinermi allaaserineqartut tunngavigalugit iliuuseqassaagut, Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat pitsanngorsarumallugu.

2013-imi oktoberimili aqutsisoqatigiit pilersinneqarput, Naalakkersuisoqarfimmit, KANUKOKA-mit aamma IMAK-imit peqataatitanik inuttaqartoq. Aqutsisoqatigiit siullermik ataatsimiipput 11. oktober 2013. Malitsigisaanik arlalinnik ataatsimiittoqarpoq suliffeqarfiup Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiannik naliliisussap suliassinnerata ataatsimoorluni oqaasertalernissaa siunertarlugu. Suleqatigiit februar 2014-imi isumaqatigiipput, naliliinermilu suliassat makkuulerlutik:

1. Aaaqqissugaaneq

Qulliunerusumi/qitiusumi

- Meeqqat atuarfiata aqunneqarnera: susassaqaarfiit assigiinngitsut suleqatigiinnerat suliassanillu agguaassinerat (Namminersorlutik Oqartussat, kommunit Ilinniaatsinut Instituti), ilinniaqqittarnerit ingerlaqqiffiusumi ilinniarnert ilanngullugit
- Ilinniaatsinut Institutip inissisimanera
- Meeqqat atuarfiata nakkutiginera

Kommunini

- Sumiiffinni ataasiakkaani meeqqat atuarfiata nakkutiginera qanoq ingerlanneqarpa, tamatumunnga ilanngullugit atuartut meeqqat atuarfiata atuartsineraniik malinnaangitsut
- Atuarfiit siulersuisui: suut suliassaraat, qanoq ingerlappat?
- Tiimit amerlassusii agguaannerilu – faginut alloriarfinnullu (K)
- Sumiiffinni ataasiakkaani toqqagassat: qanoq pingaarnersiorneqartarpat. Ilikkagassatut anguniagassanik aalajangersaasoqarnikuua il.il..

Atuarfinni

- Alloriarfinnut agguaassineq aamma klassikkaarineq
- Eqaatsumik aaqqissuussineq immikkut isiginiarlugu
- Holdinut agguaassineq: atorneqarpa, qanoq, imaluunniit suut tunngavigalugit, taamaaginnartut/ingerlaavartut qanorlu sunniuteqarneri misigineqarpat? Nukissat/aningaasat suminnagaanbeerpat?

2. Atuartitsinerup aaqqissugaanera ingerlanneqarneralu

Atuartitsinerup aaqqissugaanerata ingerlanneqarneratalu nalilerneranut atatillugu pissutsit assigiinngitsut erseqqissaavigineqarnissaat kissaatigineqarpoq

Uuttugassat assigiinngitsut pineqarput

- Atuartitseriaatsit qanoq ittut atorineqarpat? Matumani ”Atuartitseriaatsit Ilikkalertorfiusut” siammaassimaneri pingaarutaallu immikkut isiginiarlugit. Tamatumannga pissarsiat qanoq misigineqarpat?
- Atuartitsinermi atortut suut atugaappat, taakkulu pitsaassusii qanoq misigineqarpat? (IT naliliinermut immikkut qulequttatut ilaanngilaq, kisianni IT-mik atuineq qulequttap uuma ataani erseqqissaavigineqarsinnaavoq)

Allamiut oqaasii: qallunaatut aamma tuluttut

- Atuartitsineq qanoq ingerlanneqartarpa – suut atuartitsissutaasarpas?
- Taamatut atuartitsinissamut naleqqiullugu ilinniartitsisut piginnaasaat qanoq ippat?
- Tapertaliussaasumik atuartitsineq aamma ilitsoqqussaralugu oqaatsinik atuartitsineq
- Kommuni tunaartarisassat nukissallu/aningaasat (K)
- Atuartut qassit attupinneqarpat (K)
- Atuarfiup ingerlatsinera

Atuartitsissutit akimorlugit atuartitsineq aalajangersimasumik qulequtaqarluni piareersariikkanillu anguniagaqarluni suliassat immikkut sammillugit

- Suut suleqatigiissutaappat? Qanorlu annertutigisumik?
- Pissarsiaqaatigisat unamminartullu

3. Anguniakkanik naliliinermillu suliaqarneq

Anguniakkanik naliliinermillu suliaqarneq, atuartitsinermik atuartunut ataasiakkaanut naleqqussakkamik aaqquissuussisagaanni qitiulluinnarput. Anguniakkanik naliliinermillu suliaqarnerup uuttorneqarnissaa kissaatigineqarpoq, tamatumunnga ilanngullugit immikikoortut ataaniittut piffissamik atuiffiginerannik pissarsissutaanerannillu naliliineq:

- Iliussissatut pilersaarutit uppersaasersuinerlu
- Alloriarfinni anguniakkanik, atuartitsissutit siunertaannik aamma ilikkagassatut anguniakkanik atuineq
- Ingerlaavartumik nalilersuineq
 1. Sakkut suut atorineqarpat? (Angusakka immikkut isiginiarlugit)
 2. Alloriarfinni misilitsinnerit atorineqarpat?
- Atuartut ataasiakkaat pisinnaasaat aallaavigalugit atuartitsineq

Inaarutaasumik misilitsinnerit: Naapertuussusiat qaffasissusaallu qanoq misigineqarpat?

4. Ilinniartitsisut

Ilinniartitsisut qulaajaaviginissaat kissaatigineqarpoq – tamatumunnga ilanngullugit piumasarineqartut naapertorlugit piginnaasaat. Aamma kissaatigineqarpoq atuarfinni piginnaangorsaalluni suliaqarneq qanoq ingerlanneqartarnersoq paasiniarneqassasoq. Aamma suliffimmi avatangiisit uuttorneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Ilinniartitsisussanik ilinniartitsineq naliliinermut ilaangilaq, kisianni ilinniartitsisunngorlaat ulluinnarni pissutsinik naapitsinerat erseqqissarneqassaaq.

Ilinniartitsisut piginnaasaat, qanorlu atorineqarnersut

- Ilinniarsimanngitsut (amerlassusaat, ukiut qassit sulisimerneri, tunuliaqutaat) (K)
- Nuttarneq/aalaakkaassuseq – killiffik patsisaasullu
- Ilinniartitsisut immikkut ilinniakkat (K)
- Ilinniartitsisut amerlasuut ilinniarsimannginnerat atuarfiit qanoq pissuseqarfigivaat?

Piginnaasanik inerisaaneq

- Qanoq qanorlu annertutigisumik (K)
- Pikkorissarnerit neqeroorutaasartut – naapertuunnerisalu qanoq misigineqartarnerat?
- Piginnaangorsaaneq atuarfiit pilersaarusiukkamik qanoq isumagisarpaat (aalajangiinerit, pikkorissarnernik toqqaanerit, suleqatit inerisarniarlugit oqaloqatigiinnerit il.il.)

Suliffimmi avatangiisit

- Qanoq misigineqarpat, pissutsit suut suliffimmi avatangiisinut iluaqutaasarpas, aamma ilinniartitsisut pisortallu suut unamminartutut isigivaat?
- Pisortatigoortumik pisortatiguunngikkaluartumillu suleqatigeeriaatsit, tamatumunnga ilanngullugit ilinniartitsisut suleqatigiinnerat, alloriarfinni suleqatigiinneq
- Piumasarineqartut naapertorlugit sakkut pingaarutaat: Suliffinnik naliliinerit (APV), pingaartitagitut tunngaviit, tunngaviit allatat, suleqatit/pisortat inerisarnissaat siunertarlugu oqaloqatigiinnerit (MUL/LUS), suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat il.il. etc.

Ilinniartitsisut nutaat immikkut samminerat

- Ilinniakkaminnit misilittagaat – ulluinnarisamut naleqqiullugu qanoq naapertuutsiginera

5. Aqutsisut

Sinaakkutit periarfissallu

- Akisussaaffiit suut ingerlatsiviinniit tunniunneqarnikuuppat

Aqutsisut piginnaasaat, piginnaanernik inerisaanissamut periarfissat ilanngullugit

Suliassat aaqqissugaanerlu

- Suliassat suut immikkoortortani pisortanut tunniunneqarnikuuppat, sunalu tunuliaqutaralugu?
 - Suliassat suut aqutsisut piffissamik atuiffigisarpaat (allaffissorneq, sulisunik aqutsineq, perorsaanikkut aqutsineq)?

6. Meeqqat immikkut ittunik pisariaqartitsisut

Kissaatigineqarpoq qulaajarneqassasoq atuarfiit atuartut immikkut ittunik pisariaqartitsisut qanoq pissuseqarfigisarneraat, tamatumunnga ilanngullugu susassaqaartunik allanik peqataatitsineq. Matumani eqqarsaatigineqarput immikkut suliniutit aamma immikkut atuartitsineq.

Atuarfinni suliniutit

- Suliniutit nalinginnaasut suut atuarfiit atortarpaat (klassit toqqissisimaffiit, AKT-klassit, klassit inuutissarsiornermut sammisut, allat)? Qanorlu annertutigisumik?
- Atuartut immikkut ittunik pisariaqartitsisut paasiniarneranni pissuseqarfiginiarnerannilu aturfik qanoq aaqqissugaasumik ilusilersuisimava?
- Susassaqaarfiit allat peqataatinnerat (suut aamma suut neqeroorutaappat aamma suleqatigiinneq atuarfinniit qanoq misigineqarpa?)

Peqataatitsineq

- Peqataatitsineq qanoq ulluinnarni ingerlanneqarpa
- Atuartut immikkut pisariaqartitsisut, ilinniartitsisut atuartullu allat peqataatitsinnermit qanoq sunnigaappat?

Immikkut atuartitsineq

- Nukissat/aningaasat qanoq annertutigisut atuartunut ataatsimoortunut sorlernut atorneqartarpat (K)
- Ilinniartitsisut piginnaasaat (K)

PPR-it

- Suliassat suut PPR-init isumagineqartarpat?
- PPR-inik suleqateqarneq atuarfinnit qanoq misigineqartarpa?
- PPR-ip aaqqissugaanerani il.il. pissutsit suut suliassaminnik isumaginninniarninut sunniuteqartarpat?

7. Atuarfiup angerlarsimaffiullu suleqatigiinnerat

- Angajoqqaat suleqatiginerisa piviusunngortinnerani sinaakkutigisat erseqqissarnerat.
- Atuartut atuarfimmi atuartitaanngitsut immikkut isiginiarnerat.”

Qulaaniittut tassaapput Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiata nalilernissaanut suliakkiissummi oqaasertaliunneqartut.

Suliassaq suliarineqartussaavoq ilinniartitsisunut aqutsisunullu apeqqutit immersuilluni akisassat atorlugit, kommunit ingerlatsiviinit sisamanit nalunaarusiatigut, ingerlatsivinnut sisamanut atuarfinnullu 12-nut pulaarnerni apersuinikkut, ilinniartitsisut, angajoqqaat, atuartut ingerlatsiviillu apersornerisigut. Taakku saniatigut apersorneqassapput Ilinniaatsinut Instituti/Inerisaavik, ilinniarfiit meeqqat atuarfianni atuartunik tiguisartut, KANUKOKA, Naalakkersuisoqarfik aamma IMAK.

Danmarks Evalueringsinstitut, EVA suliassap isumaginissaanut akisussaavoq, immikkut siunnersorti, eskimolog Helene Brochmann suliniummi aqutsisoralugu. Helene Brochmann suleqataasalu ukiakkut 2014-imi augustimi, septemberimi oktoberimilu nuna tamaat angallavigaat.

Naliliinermi nalunaarusiaq

Nunatsinni atuarfimmik naliliinerup nalunaarusiarinera sinniisoqarfiup ataatsimiilinnnginnerani naammassisimanissaa naatsorsuutigineqarpoq oqaluuserisassanilu immikkut oqaluuserisassatut ikkunneqarluni.

Atuarfiit - illutaat

2013-imi atuarfiit marluk uagutsinnit annertuumik maluginiarneqarput annertuumik oqoqarnertik pissutigalugu, tassalu Ilulissani Atuarfik Mathias Storch (AMS) Narsamilu Narsap Atuarfia, oquup saniatigut aammattaaq radonimik ajornartorsiuteqartoq. Pisuni taakkunani tamani Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik ajornartorsiutit pillugit ilisimatipparput. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup atuarfiit atuartitsiffittut ingerlaannassappata piumasaqaatit arlaqartut saqummiuppai.

Oquk Ilulissani atuartut ilinniartitsisullu peqqissusaannut annertuumik ajornartorsiutaavoq, sulisut atuartullu arlallit amimikkut anillattoorlutik anersaartornermikkullu ajornartorsiuteqalerlutik.

Upernaakkut 2013-imi Ilulissani ilinniartitsisut akerliussutsimik takutitsippat, atuarfimmi pissutsit malugeqquniarlugit, Atuarfik Mathias Storchimilu pissutsit aaqinneqarnissaannik piumasaqarlutik. Malitsigisaanik angajoqqaat taamatuttaaq piumasaqaateqarput. 2013-imi juni qaammat angajoqqaat arlallit meeqqatik Atuarfik Mathias Storchimit anisippaat, atuarfik peqqissutsimut ulorianartutut isigineqarmat. Tamatuma nassataraa kiisami kommuni aalajangermat atuarfik matuneqassasoq.

Tamatuma kingorna Atuarfik Mathias Storchimi atuartut Atuarfik Jørgen Brønlundimi Ilulissani illuni assigiinngitsuni, inissaqartitsisuni, arlalinni atuartinneqarput. Soorunami tamakku AMS-imi atuartunut ilinniartitsisunullu atugarissarititaasut pitsaanerpaanngikkalarput.

AMS-itoqaaq maanna isarternikuuvoq, toqqavianilu nutaamik atuarfiliortoqassaaq.

Narsami kommuni Narsap Atuarfiata qanoq issusaanik nalunaarusiortitsivoq. Narsami ajornartorsiutaapput oquk aamma radonimik qinngornerit annertunerisut. Radonimik qinngornerit ima annertutigaat, ininiinnissamut killigititat arlaleriaammik qaangeqqallugu. Pissutsit tamakku oqoqarneratalu ilinniartitsisut qisuariartippaat, kommunimut arlalinnik apeqquteqaateqarput, kingorna akerliussutsimik takutitsillutik. Aallaqqaammut kommunip atuarfik matunianngikkaluarpaa, kisiannili annertuumik kimiigisertoqareernerata kingorna atuarfiup

annersaa matuneqarpoq, taamaammallu atuartitsineq illoqarfimmi illuni ininilu arlalinni ingerlanneqarpoq.

Narsami atuarfik maanna ilaatigut isaternikuuvoq, maanilu aammattaaq nutaamik atuarfiliortoqalerluni.

Illoqarfinni amerlanerpaani maanna atuarfiit nutarternikuupput imaluunniit nutaanik illutaliortoqartiterluni. Ukiuni aggersuni Narsami Ilulissani sanaartortoqassaaq.

Qasigiannguani, Maniitsumi, Nuummi Paamiunilu nutarterisoqarnissaa nutaanilluunniit illutaliortoqarnissaa suli amigaataavoq.

Ukiakkut IMAK-ip Maniitsumi - Atuarfik Kilaaseeraq alakarpaa.

Atuarfik Kilaaseeqqami ilinniartitsisut 46-uupput, tamarmik kalaallit. Atuarfik 400-t sinnilaarlugit atuortoqarpoq. Atuarfik sananeqaqqaarpoq 1950-ikkunni, kingornagullu ilaartorneqarnikuulluni. Atuarfik nukarlernut, akullernut angajullernullu immikkoortitigaavoq immikkut atuartiutsinermut aamma atuartitsissutitut sumiiffinni ataasiakkaani toqqagassanut immikkoortortaqluni. Qeqqata Kommuni atuarfinni allanisulli atuartitsinermi atugassanik tamarmik Ipadeqarput. Atuartunut angajoqqaanullu attaveqarneq Ipad-it atorlugit pisarpoq. Ipad atorlugu atuartitsiniarneq aqqissugaasumik atuartitsinissamut atortussanut sanaajusimasunut ajuusaarnartumik iseriaannaanginnerannik ajoquserneqarpoq.

Ersarippoq atuarfik pisoqaasoq, naak kusanartinniarneqaraluartoq, atuarfiullu qalliutai silarliit tamarluinnangajammik nutartigaagaluartut. Ukiumi atuarfiusumi 2013/2014-imi immikkut atuartitsinermut immikkoortortaqlarfimmi oqoqarnera paasineqarpoq, taannalu aqqissuunneqarnermini maannakkut matoqqavoq. Anitsiartarfik nutaanik pisoqqanillu pinnguaqarpoq. Atuarfiup isaariai atuartut eqqumiitsuliaannit pinnerisagaapput. Inersuaq eqaarsaarfillu atorluarsimaqisutut ersipput. Eqaarsaarfik aammattaaq illoqarfiup timersoqatigiiffiinit atorineqartarpoq. Isaarissani tamani atuartut issiavissaqarput, imiisiveqarluni imerfigineqarsinnaasunik.

Atuarfimmiiigaatsiaraanni silaannalunnera malunnarsisarpoq - silaannarissaatit ingerlanngillat.

Kalaallit Nunaanni efterskolit aamma Qeqqeta Akademi

Efterskole Villads Villadsen

Efterskole Villads Villadsen efterskolit 2009-mi atoqqaarfissiorneqarpoq, taamaalillunilu ukiut arfinilissaat efterskolit ingerlalluni. Efterskole atuartunut 80-inut inissaqarpoq. Efterskole illut quleriinnik initallit marluk akornanni ilallugu nutartikkanik inissiaateqarpoq. Efterskolip ingerlanneqarnerani Kalaallit Nunaata avannarpasissuaniinnera malunnaataavoq, ilinniartut qimussersinnaangoraangamik atortagaannik nammineq qimmeqarluni.

Oktoberip qaammataani Efterskole Villads Villadsenimut nutaamik isumaqatigiissuteqarpugut. Isumaqatigiissutigineqartup pisortanut isumaqatigiissutaanikut naleqqatigai, tassungalu peqatigitillugu efterskolip pingaartitatut tunngavii ersillutik.

Maniitsup Efterskolia

26. november 2014 IMAK efterskolilu ukiunut sisamanut nutaamik isumaqatigiissuteqarput.

Isumaqatigiinniarnert inerneraat pisortani atuuttutuulli aningaasarsiat qaffasissuseqarnerat, aammali efterskolimi pissutsit immikkut ittut efterskolillu suliniuteqarfii isiginiarneqarlutik.

Maniitsumi isumaqatigiinniarnernut atatillugu siulersuisunut ilaasortaq Birthe Therkildsenip aamma Lisbeth Frederiksen allaffeqarfimmeersoq, ilinniarfimmi sulisut aqutsisullu naapinnissaannut periarfissaqarnikuupput, ilinniarfimmi takornariartinneqarlutik ilinniartullu nereqatigalugit.

Ilinniarfik ATI-unikup illutaani efterskolimi avatangiisinik pilersitsiniarluni annertuumik suliaqarpoq. Ilinniarfiup aningaasaqarnera, pisortat tapiissutaannik angajoqqaallu akiliutaannik tunngaveqarnerusoq, ajoraluartumik allannguutissat qanoq annertutiginissaannut killiliivoq.

Ilinniarfimmi siulersuisut neriuutigaat aningaasat atuarfiup atorsinnaasai siunissami amerlissasut.

Qeqqata Akademi

Qeqqata Kommunia 2014-imi Qeqqata Akademimut namminersortuusumut

isumaqatigiissuteqarpoq. Isumaqatigiissut isumaqarpoq Qeqqata Akademip Sisimiuni Piareersarfiup suliaassarisimasaasa annertunersaat tigummatigit. Piareersarfimmik tigusinermut atatillugu

IMAKimi ilaasortarisavut tamarmik suliffeqarfinnut allanut nussorput. Taamaakkaluartoq

ilaasortavut allat Qeqqata Akademimi suliffittaarput. Atorfinitsitaanerminnut atatillugu

allagartalerneqarput, IMAKImik isumaqatigiissuteqarnissaq tunngaviussasoq. Taamaattumik 2014-

ip ukiaani IMAK Qeqqata Akademimut saaffiginnippoq Qeqqata Akademi

isumaqatigiissuteqarfiginiarlugu. Isumaqatigiissutigineqarpoq 2014-imi decembarimi

isumaqatigiinniartoqalissasoq, ajuusaarnartumilli isumaqatigiinniarnert aallartinnissaannut Qeqqata

Akademi takkutinnigillat. Tamatuma kingorna IMAK arlaleriaryluni Qeqqata Akademimut

saaffiginnissuteqartarpoq, akineqanngisaannartunik. Pissutsit taamaatsillugit siulersuisut allamik

aqqutissaqannginnamik aalajangerput Qeqqata Akademimut atorfinitsitseqqinnissamut

mattussillutik, IMAKip ilaasortat atorfinitsinneqarnerminni atugassaat inatsisitigullu tunngavissaat

qularnaarsinnaanngimmagit. IMAK sulii Qeqqata Akademimit tusagaqanngilaq.

Ilinniaatsinut Instituti

Ilinniarfissuaq/Inerisaavik

Ilinniarfissuarmut atassuteqarnerput ukiut siuliini naammaannarnikuuvoq, tassani ilinniartitsisut

pillugit isumaqatigiissutit Ilinniarfissuarmi ilinniartitsisunngorniarylutik ukioq kingulleq ilinniartunut ukiumut ataasiarluta paasissutissiissutigisarlutigit.

Tamassuma saniatigut NLS-imi Studerandeforumimi ilinniartitsisunngorniat

peqataasinnaanngortillugit suleqatigiinneq aamma aallartinnikuuarput. Taamaaliornikkut nunani

avannarlerni allani pissutsit ilinniartunut tunngasut qanoq suliarineqartarnerannik

paasisaqarnissamut ilinniartitsisunngorniat periarfissinneqarput.

Pisortanut kingullermik isumaqatigiissuteqaratta isumaqatigiissutigineqarpoq ilinniartitsisut ilinniaqqittarnerat ingerlaqqillutillu ilinniartarnerat pillugu sunniuteqarnerusassasugut, taamaammat Ilinniaatsinut Institutimut attaveqarnerput annertusiartulernikuuvoq.

Taamaalilluta ukiumi atuarfiusumi aggersumi pikkorissarnissatut neqeroorutit pillugit Ilinniarfissuaq, Inerisaavik, Naalakkersuisoqarfik KUNAKOKA-lu ukiap ingerlanerani arlaleriarluta ataatsimeeqatigisarnikuuagut.

Tassunga atatillugu december 2014-imi Ilulissani aqutsisut pikkorissartinneqarput – pikkorissarneq taanna aaqqissuussaanermut tunngasut pillugit immikkoortumi allaaserineqarpoq. Pikkorissarneq suleqatigiit tamarmik qanimut suleqatigiinnerisigut pilersinneqarpoq, tamassumalu kinguneraa meeqqat atuarfianni aqutsisunut nutaanut siunissami pikkorissartitsisarnissat modulinnorlugit aaqqissuussat neqeroorutigineqartalnissaat. Pikkorissarnerit Ilinniaatsinut Institutip pikkorissarnissanik neqeroorutaani ersissaaq.

Naqinnernik ilisarinnissinnaannginneq pillugu isumasioqatigiinneq

Inerisaavik 2014-imi oktoberip qiteqqunnerani naqinnernik ilisarinnissaannginneq pillugu ulluni marlunni isumasioqatigiinnermik aaqqissuussivoq.

Isumasioqatigiinnermi saaffigisat tassaapput kalaallisut ilinniartitsisut, ilinniartitsisut siunnersuisartut, immikkut ilinniartitsineri ilinniartitsisut, meeqqat atuarfianni atuarnermik ilitersuisartut atuanermillu siunnersuisartut kiisalu PPR-imi sulisut atuarnermik ajornartorsiuteqartunik/naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsunik ulluinnarni suliaqartartut.

Isumasioqatigiinnermi siunertaavoq Kalaallit Nunaanni naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut pillugit tunngaviit/takussutissat aalajangersarnissaat, taamaalillunilu immikkoortumi nuna tamakkerlugu periusissiassap ineriartortinnissaata aqqutissiuunneqarnissaa. Tamassuma saniatigut kommunit ulluinnarni sulinerminni suliniutaat qaffassarniarlugit ilisimasaqalernissamut, isumassarsianik paarlaasseqatigiittarnermut, atortunik ineriartortitsineri isumasioqatigiinneq tarpersiivoq.

Anguniakkat immikkoortui tassaapput:

- Immikkoortumi ilisimatusarnermi angusanik nutaajunerusunik misiliutinillu nutaajunerusunik saqqummiussineq
- Misiliuteqartarnermi atortut atuuttut suut pigineqarnerisa qulaajaaffigineqarnissaa, suut inaarsarneqassanersut suullu ineriartortinneqassanersut
- Atuarfinni suliniutit assigiinngitsut PPR-imillu suleqateqarnerup qulajaaffigineqarnissaat
- Kommunini suut kissaatigineqarnersut pisariaqartinneqarnersullu oqallisigineqarnissaat paasiniarneqarnissaallu. Tassaasinnaapput aaqqissuussaanermi sinaakkutit, inatsisini atugassaritinneqartut perorsaanermiluunniit suliniutit
- Atuarfinni susassa qarfiit akimorlugit angusaqarniarlunilu suliniutit isiginiarlugit nuna tamakkerlugu periusissiassatut siunnersuusiorneq
- Atuartitsineri atortut suut ineriartortinneqarnissaannik siunnersuusiorneq
- Suliniuteqarfissanik pingaarnernik tulleriissaarinermilu allattuiffissamik suleqatigiissitaliat suliareqqitassaannik tikkuussineq

Suleqatigiissitaliami inunnit arfinilinnit avataaneersunit, kiisalu sulisunit Inerisaavimmeersunit ilaasortaaffigineqartumi suliaqarluni isumasioqatigiinnermik malitseqartinneqarpoq.

RoboBraille

RoboBraille tassaavoq internetikkut sullississut, tassani oqaaseqatigiit formatinut allanut allangortinneqartarlutik, soorlu naqinnernut, atortussiassaliat atorlugit oqaluttoqarneq (oqaatsit arlallit aammalumi kalaallisut), atuakkat DAISY aamma atuakkat elektroniskiusut. Formatit allat pingaartumik isiginiarnermik atuarnermillu ajornartorsiuteqartunit atorneqartarput.

Kalaallisut elektroniskinnngorlugu nipi nutaaq - Martha - RoboBraillep ineriartortinnikuuaa, taamaalilluni sullississut pappilissat kalaallisut allassimasut mp3-filinngorlugit allangortinnerannut atorneqarsinnaalluni. Atortussiassaliat atorlugit kalaallisut oqaluttoqarneq ineriartortillugu, Kalaallit Nunaanni immikkut perorsaanermi periutsimi teknologiip atorneqarnerani suliniummi maannakkut ingerlanneqartumi paasissutissarpassuarnik katersinikuupput. Paasissutissat uani takuneqarsinnaapput <http://www.atuffat.gl>, tassani aamma nipip Marthap suliarineqarnera kingulleg aaneqarsinnaavoq.

Inerisaaviup siunissaa

Inerisaavik Ilisimatusarfiup 2008-mi ilagilerpaa, taamaalillunilu Ilisimatusarfimmi siulersuisut ataaniilerluni. Kattutsitsinermut tassunga IMAK taamanikkut akerliursorujussuuvoq siulersuisullu ernumassutaat pillugu tusarniaanermut akissummi allallutik Inerisaavimmut tunngatillugu naalakkersuisoqarfik ilitsersuisinnaajunnaassasoq.

Naalakkersuisut maannakkut tunngaviusumik aalajangiipput Inerisaavik naalakkersuisoqarfiup ataani aqutsiveqarfiussasoq, tassa paasinarsimmat meeqqat atuarfiata ineriartortinneqarneranut tunngatillugu Inerisaaviup naalakkersuisoqarfiup aqqissuusaanerata avataaniinnera naleqqutinngitsoq.

Tamanna IMAK-ip ilassilluarpaa, kisiannili ilinniartitsisut ilinniaqqittarnerannik ingerlaqqillutillu ilinniartarnerannik akisussaanerup allamut inissinneqarnissaa takorusukkaluarlugu. Tassami akisussaaffik taanna Ilinniaatsinut Institutimiiginnassaaq. Ilimasaarutigineqarporli ilinniaqqittarneq ingerlaqqillunilu ilinniartarneq pillugu naalakkersuisoqarfiup Ilisimatusarfiullu akornanni angusassat pillugit isumaqatigiissusiortoqassasoq. Ilinniaqqittarnermut ingerlaqqillunilu ilinniartarnermut sunneeqataasarnissaa pillugu kingullermik isumaqatigiinniarnermi isumaqatigiissutigineqartup malinneqarnissaa qulakkeerniarlugu suliaq taanna siulersuisut qanimut malinnaaffigissavaat.

Tunngaviusumik atuarfiit namminersortitat

Nuuk Internationale Friskole

Nuuk Internationale Friskole (NIF) aamma IMAK 17. december 2014 nutaamik ukiuni sisamani atuuttussamik isumaqatigiissuteqarput.

Isumaqatigiinniarnert pilersitsiffiulluartut kingorna isumaqatiissut atsiorneqarpoq. Atuartitsinerup qaffasissumik pitsaassuseqarnissaa qulakkeerniarlugu “faktor 2-p” attatiinnarnissaa friskolimit pingaaruteqarpoq.

Sulisut pisortani sulisutulli inuunermut immikkut sillimmateqalinngillat. Akerlianik sulisut peqqissutsimut sillimmateqarput, tassanilu Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi utaqqisoqassappat napparsimavimmi namminersortumi sukkasuumik katsorsartinnissaa qulakkeerneqarpoq. Sillimmasiineq IMAK-ip pisortani sulisunut aamma atuutitikkusukkaluarpaa, pisortalli sulisitsisui taamatut isumaqatigiissuteqarnissamik kissaateqanngillat.

Tunnngaviumik atuarfiit namminersortitat pillugit inatsisini piumasaqaatit isumaqatigiissummi malinneqarput, inatsisini taakkunani ersippoq akissarsiat qaffasissusiisa meeqqat atuarfinni atuuttut annertoqatigissagaat.

Sisimiut Friskole

Sisimiuni Friskolimit nutaamik isumaqatigiissuteqarnissaa ajoraluartumik iluatsinngilaq.

2014-imi upernaakkut IMAK IMAK-ip eqqartuussissuserisua ilagalugu

Sisimiuliartariaqalernikuuvoq, tassa friskole sulisut soraarnerussutisiassaannut tapiissutinik piffissami sivusuumi akiliinikuunngimmat. IMAK Qeqqata Kommuniata Sisimiut Friskolinit tapiissutaanik takunnissinnaatitaanermik qinnuteqarnermigut, Sisimiut Friskolip naatsorsuutaasa assilinerannik tigusaqarpoq. Tassani erseqqissumik ersippoq soraarnerussutisiassanut tapiissutit ilinniartitsisut akissarsiaannit ilanngaatisamik akilersimanngisamilli akilernissaannut atuarfik naammattunik aningaasaateqanngitsoq. Taamaammat IMAK-ip - atuarfiup aningaasat taakku allatigut pissarsiarinngippagit - atuarfik akiliisinnaajunnaartutut nalunaarutigisariaqalernikuuaa. Tassami Lønmodtagernes Dyrtdsfond aningaasarsiassanik amigaataasunik, tassunga ilanngullugit sulisut soraarnerussutisiassaannut tapiissutinik, matussusiissappat akiliisinnaajunnaartutut nalunaarsuinissaa pisariaqarpoq. Lønmodtagernes Dyrtdsfond-ip ataasiakkaanut qanoq matussusiisinnaanera qaffasinnerpaaffeqarmat, ataasiakkaat annertuunik annaasaqannginneranni akuliunnissaa pisariaqarnikuuvoq.

Atuarfimmi siulersuit, ilaasortat kiisalu Qeqqata Kommunia ataatsimeeqatigineqarput. Atuarfiup immikkut tapiiffigineqarnissaa kommunip aalajangerpaa. Tapiissutit IMAK-ip ilaasortat sinnerlugit ingerlateqqissinnaalerpai, taamaalilluni kommunip akiliutai Lærernes Pension-imut toqqaannartumik akilernerqarlutik.

2015-imi januarimi ajortoqaqqippoq, tassa ilinniartitsisut decemberimut akissarsinngimmata, aamalu soraarnerussutisiassanut tapiissutit akilernerqaratik. Ilinniartitsisut arlaleriarlutik eqqaasitsippat, taamaalilluni IMAK-ip akiliisinnaajunnaarsitsinissaa eqqartuussivimmut allatut ajornartumik suliaakkiissutigisariaqarnikuuaa. Eqqartuussiviup suliaakkiissummik aalajangernissaa aatsaat 15 minutsinik sioqqullugu akissarsiat aamma soraarnerussutisiantut tapiissutit akilernerqarsimanerannik uppersaammik atuarfik nassiussaqqarpoq – ullormi akiliisinnaajunnaarsitsisoqassanerannik eqqartuussiviup aalajangiiffissaani.

Soorunami tamanna sulisut sulinerminni atugassarisaannut naammaginannngilaq, tamassumanilumi siusinnerusukkut maannakkullu sulisut annertoorujussuarmik sunnerneqarput.

SULINERMI PISSUTSIT

Isumaqatigiinniarnarit

2013-imi upernaakkut sinniisoqarfiup ataatsimiinnerani isumaqatigiinniarnissanut piumasasaqaatissat sinniisoqarfiup tulleriinnilersorpai. Isumaqatigiinniarnernut uku piumasasaqatigineqarput:

Akissarsiat

- Tunngaviusumik akissarsiat qaffasinnerusut
- Aqutsisut akissarsiaat qaffasinnerusut

Tapit

- Tapit tamarmik ataatsimut isigalugu qaffannerat
- Skalatrinninut tapit
- Sumiiffinni sulinernut tapit qaffannerat
- Psykologinut akuersisarnermut/immikkut tapit
- Nunaqarfinni ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik pissarsiniarnermi tapit
- Sulisut sulinnarnissaannut tapit

Soraarnerussutisiat

- Soraarnerussutisianut tapiissutit qaffannerat

Feriat ullullu sulinnigfiit il.il.

- Meeqqat ullut aappaanni napparsimaneranni angerlarsimaannarsinnaatitaaneq
- Ukiumut ullormi ataatsimi arlalinniluunniit isumassuisinnaatitaaneq

Feriarnermi akiliunneqarluni angalanerit aamma feriarnernut aningaasaateqarfiit

- Ilaqutariit angalaqatigiittarnissaannik piumasasaqat atorunnaarsinneqassaaq
- Timerlærerit Feriarnermut Aningaasaateqarfiannut tapiissutit qaffannissaat

Piumasasaqatit immikku ittut

- Napparsimalernissamut sillimmasiineq
- Pikkorissarnernut Aningaasaateqarfik
- Aqutsisup najuutinnginnerani suliamik ingerlatsinermi atugassaritinneqartut (piffissaq tapillu) pitsaannerusut qulakkeerneqarnissaat
- Gruppitut inuunermut sillimmatinut akiliutit qaffanneqarnissaat.

Piumasasaqatit taakkupput isumaqatigiinniartussanngoratta isumaqatigiinniarnermi illuatungerisatsinnut tunniussagut.

Isumaqatiginninniartartoqatigiit isumaqatiginninniarnernut pitsaanerpaanik piginnaasaqarnissaat IMAK-ip pingaartittuaannarnikuuaa. Taamaammat isumaqatiginninniartartoqatigiit isumaqatiginninniarnernut pitsaanerpaamik piginnaasaqalersinniarlugit periarfissaasinnaasunik pitsaanerpaanik ujartuikuuvugut. Attaveqarfigisartakkatta siunnersuinerisigut Søre Viemose aamma isumaqatiginninniarnarit ilaanni DLF-imut siunnersortaasarnikuusoq toqqarneqarpoq.

2013-imi upernaakkut siulersuisunut qinersinermi siulersuisunut ilaasortat ilaat taarserneqarput. Taaamaammat siulersuisut nutaamik qinikkat nunani avannarlerni iinniartitsisut kattuffiitut allanut suleqatigiinnermi pissutsinik paasinninnissaat pingaartutut isigaarput. Taamaammat NLS-ip 2013-imi oktoberimi Danmarkimi Nyborgimi Kattuffinnik isumasioqatigiissitsinerani siulersuit nutaamik qinerneqartut tamarmik peqataapput. Ataatsimiinnermut tassunga tapiliullugu Kaløvigimi Søren Viemose pikkorissaasoralugu siulersuisut isumaqatiginninniartarnerit pillugit pikkorissarput.

Isumaqatiginninniartarnerit pillugit pikkorissarneq Søren Viemose Kalaallit Nunaanni pissutsinik paasitillugu ataatsimeereernerit kingorna ingerlanneqarpoq. Søren Viemose tamassuma kingorna pikkorissarneq pissusiviusunut sapinngisamik qaninnerpaatinniarlugu misissuivoq. Tamanna iluatsilluarpoq, pikkorissarnerlu isumatiginninniarnerni piviusuni pissutsinut naleqqiullugu piviusorsiortorujussuurtut ingerlanneqarpoq.

Pikkorissarneq ullunik marlunnik sivisussuseqarpoq, tassani Søren Viemose isumaqatiginninniartartunik avataaneersunik aggersaavoq, aappaa Kalaallit Nunaanni pissutsinik ilisimasaqarluartoq. Ulluni marlunni isumaqatiginninniarnerni taakku illuatungeraagut.

Oqartariaqarpagut imarisai, pisariaqartitat piviusullu eqqarsaatigalugit Søren Viemose eqquilluarsimasoq. Peqataasut sakkussarsilluarput isumaqatiginninniarnernilu inissisimanerit agguartaartarnerannik paasisaqarlutik. Uagut isumaqatiginninniartarnerit pillugit arlaleriarluta pikkorissartarnikuusugut pikkorissarneq taanna iluarisimaartorujussuuarput, taamatut ingerlatsinermi isumaqatiginninniarnerni nammineq qisuariaatigisartakkagut aamma paasisaqarfigigatsigit, tassungalu peqatigitillugu isumaqatiginninniarnerni sakkut saqqumiisoqarluarneratigut annertusarlugit.

Isumaqatiginninniartarneri siuliini suleqatigiinnermi silaannaq ajortarnikummat isumaqatiginninnianniginnermi isumaqatigiinniarnertit ingerlannissaannut najaqqutassianik ukiakkut isumaqatigiissuteqarpugut. Najoqqutassiani taakkunani aalajangersarneqarpoq torersumik isumaqatigiinniartoqarnissaa siunertarlugu tamatta immikkut qanoq pissusilersussanersugut tusagassiuutinullu qanoq attaveqartassanersugut. Oqartariaqarpugut najoqqutassiat pitsaasuusut, tassa tamatta iluatungeriittugut immitsinnut pissusilersorfiginitsinni ataqpeqatigiinnissamut pisussaaffileratta. Najoqqutassiat taakku isumaqatiginninniartarneq pillugu pikkorissarnerup kingunerisa ilagaat.

Isumaqatigiissutit atorunnaarsinneqartussaammata isumaqatigiissutit atorunnaarsinneqarnerat 2013-ip naannginnerani nalunaarutigaarput. Taamaaliunnginnermi Isumaqatiginninniartarnermut Immikkoortortaqarfik oqaloqatigaarput, taamaalluni isumaqatigiinniarnertit 2014-imi piaarnerpaamik piffissallu isumaqatigiissuteqarfiup 31. marts 2014 naannginnerani aallartinneqarniassammata. Oqartariaqarpugut isumaqatigiinniarnertit taakku, tamanna tunngavigalugu isigalugit, oqaluttuarisaanermut ilannguttut.

19. februar piumasaqaatitsinnik paarlaasseqatigiippugut, isumaqatigiinniarnerrillu 25. februar aallartillutik.

Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq isumaqatigiinniarnertit siuliini sulisitsisut piumasaqaataat qaffasissusilerneqareersut, aammattaaq Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnerup inissisimanagera ilisimagipput. Tamassuma sulisitsisunut qanoq annertutigisumik piumasaqaateqarsinnaanerput imminermini killilerpaa, tassunga tunngatillugu aamma ilisimagatsigu kommunit ilaat

anigaasatigut inissisimanertik tunngavigalugu meeqqat atuarfeqarnermut sipaaruteqarnialereersut. Taamaallilluni isumaqatigiinniaqatigiit siumut ilimatsaatererpaat pitsaasumik angusaqarnissaq ajornakusuussasoq.

Oqaatigineqareersutut isumaqatigiinniarnert 25. februar aallartippagut. Sulisitsisut piumasagaataanni ukiunut sisamanut isumaqatigiissutissani 3,5 %-it sinnaakkutaapput imaluunniit ukiunut pingasunut isumaqatigiissutini 2,5 %-it. Tamanna soorunami naammaginngilarput. Isumaqatigiinniarnert aallartinnerisa aqaguani piffissami kingullermi sullississutit assigiinngitsut qaffaataat tunngavigalugu pisinnaatitsissut qaffatsinniarlugu Naalakkersuisunut allagaqarpugut. Naalakkersuisunut saaffiginnissut taanna tunngavigalugu isumatigiinniarnert 3. marts 2014 tungaanut unitsinneqarallarpud.

Isumaqatigiinniarnert aallarteqqikkatsigit aviisini allaaserisat tusagassiuutini allaaserineqartut tunngavigalugit Naalakkersuisunut allagaqarpugut, allaaserisani ersippoq isumaqatigiinniarnerni allani angusani ilanngaassinani sinaakkutit IMAK-imut neqeroorutigineqartunit qaffasinnerusut. Paasissutissat taakku tunngavigalugit, taakkunani ersilluni sinaakkutit 3,5%-iusimasut, kisiannili nammineq anigaasaatit atorneqarsimammata ilanngaassinani sinaakkutit katillugit 4,07 %-iusimasut. Akissutit taakku tiguagut 6. marts. Tamassuma kingorna isumaqatigiinniarnermi atortuni naatsorsuinerit assigiinngitsut assigiinngissuteqarnerat tunngavigalugu isumaqatigiinniarnert sap. ak. missaani unitseqqinneqarallarpud.

Sapaatip-akunnerani ataatsimi naatsorsuereerluta sapaatip-akunnerata tulliani naapeqqippugut, tassanilu naatsorsuinerit sulii assigiinngillat. Tamanna ulluni tallimani unikkallaqqinnermik kinguneqarpoq. Kitsisit paaseqatigiiffigereersigit isumaqatigiinniarnert 18. marts nangeqqippagut.

Pingasunngorneq 19. marts sulisitsisunut isumaqatigiissuteqarpugut. Isumaqatigiinniarnerni angusat imaapput:

Isumaqatigiissutip sivisussusia:

Isumaqatigiissut piffissamut 1. april 2014 – 31. marts 2018 atuuppoq

Akissarsiat

Tunngaviusumik akissarsiat qaffaataat:

	tjenestemandit	Isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartut
1. april 2014	1,3567 %	1,3333 %
1. april 2015	1,3567 %	1,3333 %
1. april 2016	1,3567 %	1,3333 %
1. april 2017	0,9035 %	0,8880 %
Katillugit	4,9735 %	4,8880 %

Tjenestemandit aamma isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartut tunngaviusumik akissarsiaasa assigiinngissutaat ullumikkornit annertunerulinnginniassammat tjenestemandit akissarsiaat isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartunit qaffanneqarnerulaarput.

Timelærerit

Timelærerinut isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartutulli qaffanneqarput, taakkununga soraarnerussutisiassanut tapiissutit qaffaataat ilanngullugit. Timelærerit soraarnerussutisiassaannut tapiissutit qaffaataat 3,9 %-iuvoq, tassa 5,1 %-imiit 9,0 %-imut qaffanneqarmata.

Tapit

Tapit, tunngaviusumik aningaasat aallaavigalugit naatsorsorneqartartut 2,197 %-imik qaffanneqarput.

Psykologit suliamik ingerlatsisinnaanermut uppersaateqartut uppersaammut tapiat qaammammut kr. 3.362,52-iuvoq.

Atuarfiit pisortaannut atuarfiillu pisortaasa tullersortaannut tapit immikkut ittut tjenestemandinut imatut qaffanneqarput:

Atuarfiit pisortaataat	Ullumikkut tapit	1. april 2014-imi tapit
5 – 7,5 point	Kr. 22.640,00	Kr. 55.140,00
8- 16,5 point	Kr. 31.350,00	Kr. 81.260,00
17 – 39,5 point	Kr. 31.350,00	Kr. 81.260,00
Minnerpaamik 40 point	Kr. 36.280,00	Kr. 87.070,00
Atuarfiit pisortaasa tullersortaataat		
Minnerpaamik 8 point	Kr. 27.870,00	Kr. 41.790,00
17 – 39,5 point	Kr. 31.350,00	Kr. 53.200,00
Minnerpaammik 40 point	Kr. 36.280,00	Kr. 58.050,00
Atuarfiit pisortaasa tullersortaasa aappaat	Kr. 31.350,00	Kr. 53.200,00

Aqutsisut isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartut tapii aamma taamatut qaffanneqarput.

Piffissaq suliffissaq

Piffissaq suliffissaq pillugu aalajangersakkat ALLANNGORTINNEQANNGILLAT, kisiannili tjenestemandinut isumaqatigiissutillu tunngavigalugit atorfeqartunut qaangiuttoornermut akiliutit nikittussaajunnaarsinneqarput, taamaalilluni qaangiuttoornernut tiimimut akit piffissami isumaqatigiissusiorfiusumi qaffassanatik.

Grupputut inuunermut sillimmasiinerit

Annertuumik nappaateqarnermi toqusoqarneraniluunniit tigusassat kr. 100.000-inik qaffanneqarput.

Timelærerit feriarnermut aningaasaateqarfiat

Timelærerit Feriarnermut Aningaasaateqarfiannut tapiissutit qaammammut kr. 85-iniit kr. 171-inut qaffanneqarput

Feriarnermi akiliunneqarluni angalanerit

Ilaqutariit feriarnermi angalaqatigiittarnissaat pillugu piumasaqaat atorunnaarsinneqarpoq.

Pikkirissarnerit aamma ilinniaqqinnerit

Ilinniartitsisut ilinniaqqittarnerat aamma pikkorissartarnerat pillugu sunniuteqalerpugut

Aqutsisunik nutaanik atorfinitsitsinermi taakku perorsaanikkut sulisunillu aqutsinermik, kiisalu aningaasaqarnermik aqutsinermik pikkorissarnissamik neqeroorfigineqartassapput. Aqutsisut pikkorissartarneri Namminersorlutik Oqartussanit, KANUKOKA-mit IMAK-imillu ineriartortinneqassapput aaqqissuunneqartarlutillu.

Aqutsisut sulinnginnerat

Taartaasartup(ut) naammaginartumik sulinermi atugassaqartinnissaa (t) qulakkeerneqassaaq.

Sinaakkutigitinneqartut annikinnerat isiginiassagaanni, piumasaqaatitta ilarujussui anguagut. Isumaqatigiinniartoqatigiit naggataatigut tulleriinnilersuipput, tassa akissarsiat ataatsimut isigalugit tamanut qaffaassutitut tunngatillugu piumasaqaatinut allanut pilliutissat annertuallaartut isumaqartoqarmat.

Tamassuma kingorna siulersuisut allaffimmilu sulisut isumaqatigiinniarnerni angusat saqqummiunniarlugit sinerissami tamarmi angalapput.

Isumaqatigiinniarnermi angusat ilaasortanit tamanit taasissutigitinniarlugit ilaasortanut nassiunneqarput. Ilaasortat tamarmik taasineranni ilaasortat 70 %-ingajaat peqataapput, taakkunanngalu 95 %-ingajaat angusat akueraat 2 %-ingajaallu akerliullutik, sinneri taasinnigillat taasineriluunniit atorsinnaanatik.

Kommuneqarfik Sermersuumi sipaarniarnerit soraarsitsinerillu

Kommuneqarfik Sermersuumi meeqqat atuarfeqarnermi 2014-imi upernaakkut sipaarniutit

Kommuneqarfik Sermersuumi Atuarfeqarnermut Immikkoortortaarfik 2014-imi januarimi atuarfinnut nalunaaruteqarpoq kommuni 2014-imi 9.547 millioninik sipaaruteqassasoq. Ilinniartitsisunik atorfinitsitsisarneq unitsinneqarpoq, kommunillu naatsorsuutigaa ukiumi atuarfiusumi 2014-2015-imi ukiup atuarfiusup siulianut sanilliullugu ilinniartitsisut 16-inik ikinnerulissasut, tamannalu nalinginnaasumik soraartoqartarneratigut pissasoq. 2014-ip aallartinnerani pikkorissartarnerit ingerlaqqillunilu ilinniartarnerit sipaarutigineqarput. Atuarfiit atuartsinermut atortunik pisisinnaajunnaassapput. Ilinniartitsisut qaanngiuttoortarunnaassapput. Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfeqarnermut immikkoortortaarfik qanoq iliornialernersoq IMAK-ip 21. maj 2014 paasivaa, Kommuneqarfik Sermersuup siullermik Nuummi atuarfinni tallimasuuni ilinniartitsisut qulingiluat ukiumi atuarfiusussami aggersumi Tasiilamut nuutsinnialerai. Nuutsitsinermut patsisiliunneqarpoq Kommuneqarfik Sermersuup sipaartariaqarnera, Nuummilu atuarfinni ukiumi atuarfiusussami atorfinitsitsineq unitsinneqarmat. Ilinniartitsisut qulingiluat taakku utoqqasaajupput, amerlanerit arnaapput nukarlernilu ilinniartitsisuullutik. Ilinniartitsisut taakku qulingiluat nuutsitaanissamut oqaaseqaateqarnissamut sapaatit-akunnerinik marlunnik periarfissinneqarput, nuukkusunngikkunik soraarsitsinissamik nalinginnaasumik siumut nalunaarfigineqarlutik soraarsitaassapput.

Taamatut nalunaarfigineqarneq ilinniartitsisunut qulingiluanut taakkununnga tupannarpoq, tassami aqutsisuniit taamatut naalakkerneqarnissartik piareersimaffiginnginnamikku. Ilinniartitsisut ilaat nammineq suliffeqarfiutilimmik ueqarpoq namminerisaminnillu illoqarlutik. Alla

soraarninngungajalerpoq, allalu suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami ilaasortaalluni il.il. Isumaqatigiissutit atuuttut aamma sullivinni avatangiisit pillugit inatsit naapertorlugit isumannaallisaanermut ataatsimiititaliami ilaasortaagaanni imaluunniit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami ilaasortaagaanni sipaaruteqarnissaq pissutigalugu soraarsinneqarnissamut sinniisut illersugaapput. Tassa soraarsitsisoqarpat kingulliullutik soraarsitaasussaapput. Pineqartut ilaasa ataatsip taamatut illersugaanera IMAK-ip Kommuneqarfik Sermersuumut ilisimatitsissutigimmagu nuutsitsinissamik isumaliuteqarneq kommunimit tunuartinneqarpoq. Nuutsitsinissamik isumaliuteqarneq pillugu pineqartumut allakkamik tunniussinnginnermi tamanna kommunip misissorsimassagaluarpaa.

Ilaasortat nuutsinneqartussat tapersersorniarlugit IMAK-i Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmik pingaartumillu sulisoqarnermut immikkoortortaqaarfimmik (HR) arlaleriarluni ataatsimeeqateqartarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq suleriaatsimi tulleriiaanik kukkusaqattaarpoq. Siulleq tassaavoq atuarfinni ilinniartitsisut qulingiluat atorfeqarfigisaanni nuutsitsinissaq pillugu sinniisut ilisimatinneqarnissaasa puigorneqarnera. Ilaasortat piffissap suliffiup avataani angerlarsimaffimminni allagarsipput, sinniisaallu ilisimatinnagit ullup tulliani atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmi oqaloqatigiinnissamut aggersarneqarlutik. Pisinnaatitaaffimminnik oqaluttuunneqanngillat, ilaatigut oqaloqatigiinnermut tapersersortissaminnik aggeqateqarsinnaasut. Aatsaat allagaq pillugu arlaata sinniisuni aqaguani oqaluttuummagu Kommeqarfik Sermersooq qanoq iliulersaarnersoq IMAK-ip paasivaa.

Pineqartut sinnerlugit allakkatigut tunngavilersuutit IMAK-ip piumavai, tassa pineqartut taakkorpiaat nuutsinneqartussaananeratt pillugu. Arlaannaalluunniit inuttut ataasiakkaatut tunngavilersuummik tigusaqanngilaq, tamarmik assigiimmik nalunaarfigineqarput, tassa ukiumi atuarfiusussami aggersumi ilinniartitsissutinik agguaanermi pineqartut piginnaasaat suliffeqarnissamut naammanngitsut.

Taamatut pisoqarnerani paasineqarpoq ilinniartitsisut marluk sulinngiffeqarallartut ukiullu atuarfiusup tulliani atuarfimmitt utissasut. Aappaata sulinngiffeqarallarnera sivitsorneqarpoq aappaalu Tasiilamut nuutsitaassalluni.

Kommuneqarfik Sermersuup aamma puigorpaa Kalaallit Nunaat atorfillit pillugit nammineq inatsiseqalernikuusoq. Tamassuma kinguneraa nuutsitaasussat arlallit soraarsitsinnermi qaammatit arfinillit tikillugit siumoortumik nalunaarfigineqartussaananeratt. Pissusiviusut malillugit naggataatigut ilinniartitsisunik taakkuninnga nuutsitsinnermi/soraarsitsinnermi sipaarutissaqanngilaq.

IMAK kommunalbestyrelsimi politikikkut partiinik 2014-imi upernaap ingerlanerani arlaleriarluni oqaloqateqarpoq. 2014-imut atuarfeqarnermut missingersuutini atuarfeqarnermut sipaarutissat pivisunngortinissaat pillugu kisitsit IMAK-ip atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmit pissarsiarisai tunngavigalugit ataatsimiinnerni taakkunani IMAK oqaaseqaateqarpoq.

Ilinniartitsisunut pineqartunut qaammatit imaannaanngillat. Arlaannaalluunniit Tasiilamut nuukkusunngilaq. Nikallungasoqarpoq kamattoqarlunilu misigissutsillu imaannaanatik. Apeqqutit - soorlu ”sooq uanga” - saqqummeqaqattaartuartut ilagaat. Pineqartunut oqaloqatigiiffiusartussamik IMAK aqqissuivoq psykologilu taakkuninnga tapersersuisussatut ikkunneqarluni.

Kiisami juni 2014 naalersorlu Tasiilamut nuutsitsiniarluni pilersaarutit tamaasa Kommeqarfik Sermersuup tunuartippai, ilimanartumik suliamik ingerlatsinermi tamarmi kommunip kukkussuterpasui pissutigalugit.

Pisumik nalilersuineri IMAK-imi siulersuisut aalajangiipput Nuummi sinniisut soraarsitsinernut atatillugu oqaloqatiginneriaatsimik pikkorissartinneqassasut, tassa ilaasortanik nuutsinneqarnissamik soraarsinneqarnissamilluunniit tassanngaannaq nalunaarfigineqartunik oqaloqatiginninnissamut sinniisut piginnaasaqanngimmata. 2014-imi novemberimi pikkorissarneq ingerlanneqarpoq, siullermik ineriartorteqqinnissaa sinniisunullu tamanut neqeroorutigineqarnissaa siunertaralugu Nuummi ingerlanneqarluni.

Aningaasaqarnermi pissutsit pissutigalugit Kommuneqarfik Sermersuumi soraarsitsinerit.

2014-imi ukiakkut ajorluartumik paasinarsivoq Kommuneqarfik Sermersooq sipaaruteqaqqittoq tamannalu arlalinnik soraarsitsinermik kinguneqartoq. IMAK-ip isumaqatigiissuteqarfiani atorfiit marluk pineqarput, taakkulu tusaannarlugit amerlagisassaangikkalurput, kisiannili 2014-imi aasap ingerlanerani atorfiit inuttaaruttut inuttalerneqaqqinnginnerat eqqarsaatigigaanni IMAK annertuumik eqqugaavoq, tamannalu kommunimi atuarfinni maannakkut malugineqartorujussuvoq.

Soraarsitsinernut taakkununga marlunnut atatillugu pineqartut tallimanngornermi suliffiup avataani angerlarsimaffimminni allagarsisinneqannginneranni sinniisut ilisimatinneqanngillat. Sinniisut ilisimatinneqarsimannginnerat taamaammallu pineqartunut attaveqannginnerat pissutigalugu inuit marluk inuunerat sequmippoq oqaloqatissaqaratillu.

Tamassuma kingorna kattuffiit siumut ilisimatinneqarsimanerat kommunip utoqqatsissutigaa.

Ilumoorpoq kattuffiit isumaqatigiissuteqarfimminni qassinik soraarsitsisoqassasooq ilisimatinneqarnikuusut, kikkulli soraarsinneqassanersut ilisimatitsissutigineqarani. Kattuffiillu paasissutissanik taakkuninnga pisimagaluarpataluunniit, tamanna sinniisut pillugit isumaqatigiissutini kommunip maleruaannginneranut tunngavigineqarsinnaanngilaq.

Ajorluartumik taakku tassatuaanngillat soraarsitsinerit Kommuneqarfik Sermersuup sinniisut pillugit isumaqatigiisummik unioqqutitsiffigisai. Taamaammat pisuni tallimani sinniisut pillugit isumaqatigiisummik Kommuneqarfik Sermersuup unioqqutitsinera pillugu suliamik aallartitsinissaq IMAK-ip aalajangiuppaa, maanna suli nalunarallarpooq suliaq isumaqatigiinnermik imaluunniit isumaqatigiissitsiniarnermik kinguneqassanersooq.

Sinniisut pillugit isumaqatigiisummik malinninnginnerup saniatigut aammattaaq paasinarsivoq soraarsitsinissamik suliassat aallartinnginneranni atorfeqartunut taakkununga atorfeqarnermi atugassaritinneqartut Kommuneqarfik Sermersuup paasiniarsimagunangikkai, tamassumalu suliassat nutaamik suliarineqarnissaat kinguneraa. Suliami ataatsimi taamaalilluni suli aalajangiisoqanngilaq. Suliap aappaani sulisut pillugit suliani allagaatinik takunnissinnaatitaanissamik Kommuneqarfik Sermersooq akuersiumanngilaq, aalajangiinnginnermilu IMAK-i sulisumut sinniisutut suliamik sukumiisumik paasinninnissamik periarfissinneqarani.

Soorunami Inatsisartut Ombudsmandiannut IMAK-ip tamanna naammagittaalliutigaa. Tamassuma kingorna Ombudsmandip kommuni nalunaarfigaa suliami allagaatinik IMAK-i takunnissinnaatitaassasoq.

Sunaluunniit pissutaagaluarpas soraarsitaaneq tamanut tarnikkut annertuumik nanertuutaasarpas, tassungalu ilanngullugit sumi najugaqassanerluni, meeqqat pilersornissaat, ilinniarnermi akiitsut taarsersornissaat il.il. eqqarsaataasarlutik. Taamaammat Kommuneqarfik Sermersuumi sulisut pillugit suliaasat suliarineqartarnerat uumatulli taamatut kukkuneqartiginerat assuarnartorujussuuvoq. Ajoraluartumik suliat marluk taakku kisimik pineqanngillat, kisiannili soraarsitsinermi, nuutsitsinermi, atorfinitsitsinermi il.il. suliat amerlasoorujussuit pineqarput. Kommunip sipaarnissaa aaqqissuussaanermillu allannguinnissaa akueriinnarneqartariaqartarpoq, tamannalu IMAK-ip isornartorsiunngilaa, kisiannili taamatut iliornermi pissuserineqartut isornartorsiorlugit.

IMAK isumaqarluinnarpoq aalajangeeqataasaneq suleqatigiinnerlu pillugit sinaakkutaasumik isumaqatigiissut Kommuneqarfik Sermersuup malinnigikkaa, taamaalillunilu kommunalbestyrelsi aalajangiinnissamut pitsaasumik tunngavissaqarani, taamaallaalli kommunimi atorfillit qullersat tunngaviliussaas tunngavigineqartarlutik, taakkulu tamatigut atorfiliuneq ajorput sipaarniutissat piviusunngortinnissaanni pissusiviusunik ilimasaqartut.

Taamaammat sinaakkutaasumik isumaqatigiissutip unioqqutinneqarnera pissutigalugu IMAK Kommuneqarfik Sermersooq pillugu isumaqatigiissitsiniartarfimmut suliaasannngortitsivoq.

Pisut ingerlaneranni sulisut kattuffii SIK, AK, ASG, NPK, PPK aamma IMAK kommunimi qullersanik ataatsimeeqateqarput. Ataatsimiinnerit ilaat ajoraluartumik quianaannarput. Kattuffiit ataatsimiinnerup siulliup kingorna misigaat soraarsinneqartut ataasiakkaat pillugit tunngavilersuutini tunniussinissamik neriorsuut tamassuma kingorna eqqortinneqanngitsoq. Taamaammat ataatsimiinnermi tulliarmi ataatsimiinnermit imaqarniliortoqarnissaa kattuffiit kissaatigaat. Tamanna kommunimi pisortanit akueriutinneqanngilaq, ataatsimiinnerlu taamaammat taamaatiinnarneqarluni. Tamassuma kingorna kommunip pisortaanera tusagassiuutitut oqaluttuarpoq kattuffiit eqqartuussissuserisumik ilaqarlutik takuttut, tamannalu ilumuunngilaq. Kattuffiinukua siulittaasui kattuffinnilu sulisut ataatsimeeqataasut.

Ataatsimiinnerup taassuma kingorna ersarilluinnarpoq sipaarutissat qanoq aaqqissuunneqarnerannik kattuffiit akuersisimanerannik takussutaasussatut ataatsimiinnerit atorneqarnissaat kattuffinnik ataatsimeeqateqarnerni kommunip siunertarigaa.

Kattuffiit suliffeqartitsinermi inissisimanerisa ataqpineqarnissaat Kommuneqarfik Sermersuup paasinikuugunanngilaa sulilu paasisimarpasinnagu.

Pisoq kingulleq IMAK-ip takusaa tassaavoq ingerlatsivimmi pisortap ilaatigut ilinniartitsisunut tamanut ukiortaami ilassinnissutaani ersittoq, IMAK meeqqat atuarfiata ineriartortinneqarnissaanut peqataarusunnginnera ajuusaarnartoq. Tamassuma kingorna siulittaasoq ingerlatsivimmi pisortamut ammasumik allagaqarpoq uppersarsarlugulu soraarsitsinissaq pillugu suliani aalajangersimasuni IMAK-ip ilaasortami soqutigisaat soorunami ingerlakkai, taamaammallu suliani taakkunanik kommunimut illuatungiliuttunngorsinnaasoq – IMAK-illi atuarfinnik ineriartortitseqataarusunnginnera eqqunngilluinnartoq, ingerlatsivimmilu pisortap IMAK-i ajortumik isigineqalersinniarsarigaa. Taamaammaat IMAK-ip atuarfiup

ineriartortinniarneqarneranik akerlilersuineranut siulittaasup ammasumik allakkami assersuusiortoqaqquaa. Tamanna ullumikkumut akineqanngilaq.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaat

Nalunaarusiaq 2013-imeersaq

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaanni 2013-imeersumi pineqarput Akit siunissami qanoq qaffasissuseqarnissaat, Pisortat Aningaasaqarnerat naggasiullugulu imarisaatut pingaarnertut Nuttartarneq.

Nalunaarusiami oqaatigineqarpoq suliffissaaleqisut amerlerialaarnikut aningaasaqarnerlu ajortikkiartortoq, tassani siornatigut aatsitassanik ujarlernerit annertunikuusut 2013-imi killeqaqaat. Kalaallit Nunaanni aningaasaqarniarneq ajornartorsiorfiuvoq, ilaatigut innuttaasuni utoqqaat amerliartornerat, ilaqutariinnik pilersuisut 2040-p missaata tungaanut ikiliartuinnarnissaat pissutaallutik, tamatumalu kinguneranik inunnik isumaginninnermi peqqinnissaqarfimmilu aningaasartuutit amerliartortussaammata. Nalunaarusiami erseqqissarneqarpoq aalisarnermi aatatsitassarsiornermilu periarfissat pitsaavallaanngitsut, tassa aalisarnermi ineriartortitsinissamut periarfissat killeqartutut isigineqarmata. Aatsitassarsiornermi ingerlatsinerit annikippat. Pisortat aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu piffissami sivikitsumi sanaartornermut aningaasaliissutit annertunissaat ilimanarpoq, kisiannili suliffissat eqqarsaatigalugit sivikitsuinnarmik sunniuteqassallutik, tassa suliffissat nutaat pilersinneqartut sanaartornerit naammassippata suliffissaajunnaaqqissammata.

Nooriataarsinnaaneq eqqarsaatigalugu nuuttarnerit assigiiaartutut isikkoqarput, tassa inuit najugaqarfinniit minnerusuniit najugaqarfinnut anginerusunut nuuttarmata, tassani Nuuk amerlanerit nuuffigiumanerusarlugu. Nuup saniatigut nunap immikkoortuini illoqarfiit pingaarnertut Sisimiut, Ilulissat Qaqortorlu nuuffigiumaneqarnerupput.

Pingaartumik nunaqarfinniit illoqarfinnut tulliullugulu Nuummut Danmarkimulluunniit nuuttoqartarpoq. Taamatut nuuttarnerit allanngoranngillat, nunarsuullu sinnerani aamma taamatut pisoqaleriartorpoq. Taamaammat taamaallaat Kalaallit Nunaanni taamatut pisoqanngilaq, aammali nunarsuup sinnerani taamatut pisoqarluni. Illoqarfiit anginerit alliartornerat nunarsuarmi tamarmi pivoq.

Pissutsip taassuma saniatigut oqaatigineqassaaq kalaallit Danmarkimut nuuttartut ilinniarsimerat Danmarkimi danskisulli ataatsimut isigalugu qaffasissuseqartoq.

Pissuseq allat ersarissoq tassaavoq, arnat nunaqarfinniit illoqarfinnut Danmarkimullu nuuttarnerat. Tamanna arnat angutinit malunnaatilimmik ikinnerunerannik kinguneqarpoq.

Nalunaarusiaq 2014-imeersaq

2014-imut Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaanni qulequttat tassaapput Akit siunissami qanoq qaffasissuseqarnissaat, aningaasaqarneq pillugu maannakkut politikki, inissiat.

Akit siunissami qanoq qaffasissuseqarnissaat eqqarsaatigalugu nalunaarusiami atuakkat pitsaanngillat. Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnikkut ingerlatsinerit annikilliartorput,

tamassumunngalu aalisarnerup annikilliarternera, aatsitassarsiornerup annikilliarternera takornarissallu ikiliartornerat tunngavilersuutigineqarput, tassungalu ilanngutissalluni sanaartornerit ikiliartornerat. Makrelinilli misileraalluni aalisarneq aningaasaqarnikkut ingerlatsinermi pitsanngoriaatitut isigineqarpoq. Nalunaarusiami ukioq 2014 ilimagineqarpoq ukiuussasoq aningaasarnerup ajorseriarfia.

Inissiat eqqarsaatigalugit nalunaarusiami imatut inassuteqaateqartoqarpoq:

Innuttaasut katitigaanerat inissianillu pisariaqartitsineq

Inissianik pisariaqartitsinnermut innuttaasut amerlassusiat ukioqassutsikkullu katitigaanerat apeqqutaapput. Inuusuttut utoqqaanerillu kisimiittuugajupput, ukioqassutsinilu allarpassuarni aappariillutik inuugajuttarlutik. Kisimiittut amerliartortillugit inissiat amerlassusiannut uuttorlugu inissianik pisariaqartitsineq annertusiartussaaq. Innuttaasut katitigaanerat allanngoriartorpoq, pingaartumillu ukioqassutsikkut agguarneranni innuttaasut utoqqaaneruleriartorput. Tassunga peqatigitillugu inooqatigeriaatsit nunamilu sumi nunassittarneq allanngoriartorput.

Inissianik pisariaqartitsinnermut tunngatillugu innuttaasut katitigaaneranni pissutsit siunnersuisoqatigiit nalilersortippaat. Ukioqassutsit agguarnerannut inooqatigiit tunngavigalugit Kalaallit Nunaanni ilaqutareeriaatsit pillugit naatsorsueqqissaarineq Naatsorsueqqissaartarfimmit suliarineqartoq nalilersuineri atorineqarpoq. Naatsorsueqqissaarinermi tassani nunami tamarmi aamma nunap immikkoortuini illoqarfinni angisuuni sisamani, illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu 2040-p tungaanut inissianik pisariaqartitsinnermi innuttaasut katitigaaneranni pissutsit paasiniarlugit innuttaasut siunissami amerlassusissaannik naatsorsuineq ilanngunneqarpoq. Innuttaasut katitigaaneranni pissutsit pingaaruteqassusiat nalilersuineri kisimi isiginiarneqarput. Inissianik ujartuineq pissutsinit allarpassuarnit sunnerneqarpoq, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnermi pissutsit soorlu isertitat, inigisanut aningaasartuutit il.il.

Nalilersuineri paasisat pingaernerit tassaapput:

- Inissianik pisariaqartitsineq ukiuni arlalinni annertusiartornikuuvoq, ilimagineqarporlu ukiuni marlussunni suli annertusiartussasoq. Tamassumali kingorna inissianik pisariaqartitsineq tamarmiusoq innuttaasut ikiliartornerat peqatigalugu annikilliertussaaq.
- Inissianik ujartuinerup illoqarfinni angisuuni sisamani – pingaartumik Nuummi – ukiuni aggersuni amerlasuuni annertusiartornera ingerlaannassaaq. Akerlianik illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu inissianik pisariaqartitsineq annikilliertussasoq innuttaasut pillugit pissutsit ineriartorneri tikkuussipput.
- Ujartuinerup katitigaarnera aamma allanngoriartorpoq. Inissianik pisariaqartitsineq, utoqqaanerit pisariaqartitsinerannik tunngaveqartoq, nuna akimorlugu annertusiartussaaq. Akerlianik ilaqutariinnut inissianik pisariaqartitsineq annikilliertussaaq, pingaartumik illoqarfiit anginerusut avataanni.
- Inuusuttut ikiliartornerat kisiat isigalugu inuusuttunut inissianik pisariaqartitsinerup annikilliertornissaanik tikkuussivoq. Aallaaviusumilli inuusuttunut ilinniartut inaannik inuusuttunullu inissianik il.il. pisariaqartitsinerujussuaq matussuserneqanngilaq.

Siunissami inissianik sanaartorneq innuttaasut katitigaaneranni pissutsit aallaavigiinnarlugit pilersaarusiorneqarsinnaanngilaq, tassa isertitat, erniat, aningaasalersuineri pissutsit il.il. inissianik

ujartuinermi aamma pingaaruteqartut allanngoriartornerat isiginiarneqanngimmat. Kisiannili innuttaasut katitigaaneranni pissutsit inissiat pillugit politikikkut oqallinnermi inissianillu sanaartornerup pilersaarusiornerani tunuliaqutaapput pingaaruteqartut.

Taamaalilluni inuttaasut pillugit pissutsini ineriartorneq tikkuussivoq siunissami inissianik sanaartornermi mianersortoqartariaqartoq, tassani inissiat amerlineqarnissaannik pisariaqartitsineq nukingernartorujussuunngilaq. Pisortat inissianik nutaanik sanaartornerat sumiiffinni innuttaasut ikiliartorfiini ingerlanneqassanngilaq. Akerlianik inissianik iluarsaassineq kisimiittullu pisariaqartitaannut naleqqussarlugu amerlanerusunik inissiaqalerluni inissiat katitigaanerisa allanngoriartortinneqarnissaat pisariaqarsinnaavoq. Siunissami inissianik sanaartornissami aamma apeqquterujussuuput siunissami inuussutissarsiutit ineriartortinneqarnissaat sumilu ineriartortinneqassanersut. Assersuutigalugu Qeqertarsuup Tunuani takornariartitsisarnermik annertusaasinnaaneq maannakkullu inoqarfiit qanigisaanni aatsitassarsiorfinnik pilersitsisinnaaneq inissianik ujartuinerup agguarneqarneranut pingaaruteqartussaassapput.

Nalunaarusiami tulliullugu imatut oqaaseqaateqarluni inissianut assigiinngiiaartunut tapiissutit eqqartorneqarput:

Namminerisamik inissiat:

- Ukiuni 20-ni erniaqanngitsunik taarsersugassaanngitsunillu sanaartornermi aningaasartuutit 40 %-ii tikillugit (inissiamut ataatsimut annertunerpaamik 587.500 kr.) Namminersorlutik Oqartussat komminillu aningaasalersuisarput. Tamassuma kingorna Nationalbankip diskontuata assinganik 3,3 procentimik ilallugit, taamaalillunilu niuernermi ernianit appasinnerusumik, assigiiaartunik annertussusilinnik taarsersugassanngorlugit taarsigassarsiatut ukiuni 15-ini tulliuttuni taarsersorneqassapput.
- Ernianut aningaasartuutit akileraarutinit ilanngaatigineqartarnerat aammalu inissiat nalinginit akileraarusiisoqartarani
- Aningaasanik nalilinnit (illut nalinginit) pissarsiat akileraaruserneqarneq ajorput
- Nunaminertanik attartornermut akiliisoqarneq ajorpoq

Piginneqatigiilluni inissiat:

- Piffissamut killiliinani ernialersornagit taarsersugassaanngitsunillu sanaartornermi aningaasartuutit 50 %-ii tikillugit (piginneqatigiilluni inissiamutt ataatsimut annertunerpaamik 1.050.050 kr.) Namminersorlutik Oqartussat kommunillu aningaasalersuisarput
- Namminerisamik inissiatulli atugassarissaartinneqarluni aningaasalersuilluni namminerisamik inissiannngortinnissaat periarfissaavoq
- Aningaasanik nalilinnit (illut nalinginit) pissarsiat akileraaruserneqarneq ajorput
- Nunaminertanik attartornermut akiliisoqarneq ajorpoq

Inissiat attartorneqartartut:

- 1,5 %-inik iluanaaruteqarnissaq, nalinginnaasumik niuernermit pissarsianit annikinnerusoq, tunngavigalugu inissianik attartornermut akiliutit aalajangerneqartarput
- Akiinik akikilliliilluni pisortat inissiaataannik attartortittakkanik pisisoqarsinnaavoq, taamaalilluni akileraarusigaanngitsunik inissiat nalinginit pissarsinissaq periarfissaalluni
- Inissiat nalinginit pissarsiassatut naatsorsukkat sanaartornermi aningaasartuutivinnit annikinnerugajuttarput, taamaalillunilu nalikilliarortussaanaatik
- Nunaminertanik attartornermut akiliisoqarneq ajorpoq

Nalunaarusiami tullermit, 2015-imi saqqummertussami, kommunit aningasaqarnerat sammineqassaaq.

Sullivinni avatangiisit

Sullivinni tarnikkut avatangiisit

Kommunit sipaarniuteqarnerat kommunini arlalinni maanna malugineqarsinnaasorujussuuvoq, ajoraluartumillu sumiiffinni arlalinni sullivinni avatangiisit takussaasumik ajorteriarnernik kinguneqarpoq.

Ilinniartitsisut misilittagallit pikkorissullu amerliartuinartut pitsaanerusumik ilinniartitsinissamik pitsaanerusumillu angusaqartarnernissamik piumasaqaatit pissutigalugit tunniutiinnaqqajaapput, tassungalu peqatigitillugu atuartut immikkut pisariaqartitsisut suliassallu sularineqarnissaannut isumalluutit ikiliartuinartut pillugit ajornartorsiuterpasut ajornakusoortut atorlugit ilinniartitsisariaqartarlutik. Tamassumani atuartitsinermit avatangiisit ajortumik sunnerneqarput. Ilinniartitsisunit piumaffigineqarneq pissutigalugu sulinerminni napparsimalersunit saaffiginnissutit amerlassusaasa takutippaa atugaaleriartortut aarlerinartorujussuusut. Pineqartut tassaapput ilinniartitsisut misilittagallit ilinniarnerminnillu naammasseqqammersut.

Tassunga peqatigitillugu ilinniartitsisut atuartunit annersarneqartartut siorasaarneqartartulluunniit amerliartorput. Taakkunannga arlallit inuunermik sinneranut sunnerneqartarput ilinniartitsisutullu suleqqinnissartik ajornakusoortittarlugu.

Sullivinni avatangiisit pillugit pikkorissartitsisarnissanik neqerooruteqarnissamut periarfissat IMAK-imi siulersuisut maannakkut misissorpaat, taamaalilluni kikkut tamarmik ajornartorsiutit iliuuseqarfiginissaannut pikkorinnerulerniassammata.

Tamannali isumaqanngilaq pissutsit akuersaaginnarneqassasut. Pissutsit sullivinni avatangiisinut sunniuteqartartut suli annertuumik isiginiarneqartariaqarput, assersuutigalugu atuartunut immikkut pisariaqartitsisunut isumalluutit amigaataanerata, ilinniartitsisut atuartunik sakkortoosorujussuarmik iliuuseqartartutut ilisimaneqartunik atuartitsigaangata isumannaatsumik sulinissaannik isiginninniarneq il.il.

Sullivinni timikkut avatangiisit

Siniisoqarfiup kingullermik ataatsimiinnerata kingorna Ilulissani Narsamilu atuarfinnik matusinerit takunikuuagut. Sumiiffinni taakkunani marlunni atuarfinni sullivimmi timikkut avatangiisit

ajortorujussuunerat pillugu ilinniartitsisut IMAK-illu saaffiginnissutigisartagaat ilumoorullugu tiguneqarnissaasa tungaanut ajoraluartumik ukiorpassuit ingerlapput, angajoqqaallu qujanartumik aamma naammaginilerput aalajangiisartullu paasitinneqarnissaannut tapersiillutik.

Soorlu atuarfinni taakkunani marlunni taamatut pisoqartoq, sullivimmi timikkut avatangiisit taamatut ajortigileraangata sullivimmi tarnikkut avatangiisit aamma annertuumik sunnerneqartarput. Sullivimmi avatangiisit tamarmiusut pitsanngorsarniarlugit annertoorujussuarmik suliniuteqartoqanngippat atuarfinni taakkunani pissutsit ukiuni aggersuni sunnerneqassapput. Atuarfinit taakkunanga marlunnit kikkut tamarmik ilikkagaqarsimanissaat siulersuisut neriuutigisorujussuaat – illoqarfinni taakkunani marlunni aqutsisut, ilinniartitsisut atuartullu atuarfinnik nutaanik sanasoqarnerani atuarfiillu ataatsimut kattuteqqinnissaasa tungaannut ullut atuarfiit naammaginartumik imassaqaqtinniarlugit ajornakusoortunik avatangiiseqarlutik maannakkut ingerlaniarsarippat.

IMAK-imut saaffiginnissuterpasuit ajoraluartumik takutippaat assersuutigalugu oquttoqarnerani isumannaallisaanermik peqqissutsimillu suliaqarneq, taamaalillunilu isumannaallisaanermut ataatsimiititaliat, sullivinni ataasiakkaani ingerlanngitsut. Suliat taamaattut sulisut kattuffiannut tunngaviusumik annguttariaqanngikkaluarput, tassungalugu taarsiullugu sumiiffinni isumannaallisaanermut ataatsimiititalianit suliarineqartariaqarlutik, immaqa Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik ikiortigalugu.

Saaffiginnissutit IMAK-imut annguttartut takutippaat isumannaallisaanermik peqqissutsimillu suliaqarneq qaffasissutsini tamani isiginiarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq. Ajoraluartumik imatut isikkoqarpoq, sulisitsisut tamarmik eqqumaffigisimarpasinngikkaat, sullivinni avatangiisit pillugit ilinniarnissaq, isumannaallisaanermut ataatsimiititaliani ilaasortanit tamarmiusunit – aamma atuarfinniittunit -pinngitsoorani peqataaffigineqartussaasoq.

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat

2013-imut nalunaarusiami siulersuisut imatut allapput: *”Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat ingerlalluartut pisariaqarnerat iluaqutaallu siulersuisut allaganngorlugu nalunaarusiami uani ajoraluartumik uparuaqqittariaqarpaat. Aqutsisorpassuit qujanartumik paasinikuuaat suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat tassaaginnanngitsut taamaaliortariaqarami pilersinneqartussat, kisiannili suliffeqarfimmik pitsaasumik aqutsinerup pissusissamisoortumik ilagigaa, sullivimmilu pitsaasumik avatangiiseqarluarnissamut taamaalillunilu angusaqarluarnissamut tapersiisoq. Taakku ajoraluartumik tassaagajuttarput suliffeqarfiit sullivimmi ajortumik avatangiiseqarlutik, napparsimaneq pissutigalugu amerlasuunik sulinngitsoqartarluni tamassumalu kingunerisaanik sulisut taarseraattorujussuullutik suleqatigiinnermi ajornartorsiorfiusut.*

Siulersuisut isumaqarluinnarput aqutsisoq sulisunik taakkulu pisinnaatitaaffiiniq ataqqinnittoq aamma aqutsisuussasoq ataqqineqartorujussuaq.”

Isumaqatigiissut siunertarlu naapetorlugit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat maannakkut ingerlanerarlutik, siulersuit nalunaarusiami uanissaaq ajoraluartumik allassinnaanngillat – pissutsimmi akerlianik ingerlanerupput.

Utikattumik takussaajuarpoq najoqqutassat pisariaqartut isumaqatigiissutaasullu suleqatigiinnermut ataatsimiititaliani aalajangersarneqarneq ajortut, imaluunniit aalajangersarneqarsimasartut malinneqaratilli, immaqa ukiunik arlalinnik pisoqaassuseqarnerat pissutigalugu atuarfinnilu ulluinnarni ullumikkut sulinernut naleqqutunngorlugit aaqqinneqarneq/nutarterneqarneq ajortut. Tassunga atatillugu siulersuisut erseqqissartariaqarpaat suleqatigiinnermut ataatsimiititaliani ilaasortat tamarmik isumaqatigiisummi allassimasutut piffissarlu suliffissaq pillugu isumaqatigiisummi allassimasutut najoqqutassiaqarnissamut tapersiinissamut pisussaaffeqartut. Aalajangeeqataasarneq pisussaaffeqarfiuvoq iliuuseqarnissamillu pisariaqartitsiviulluni. Sullivimmi ajortumik avatangiiseqarneq pillugu suliarpassuit IMAK-imut annguttartut erseqqissumik takutippaat suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat ingerlalluaraangamik aamma sullivimmi pitsaasumik avatangiiseqalersitsisartut. Aalajangeeqataasarneq suleqatigiinnerlu pillugit sinaakkutaasumik isumaqatigiisummik Kommuneqarfik Sermersooq unioqqutitsimmat siulersuisut allatut ajornartumik isumaqatigiissitsiniartarfimmut suliaakkiinikuupput. Tamassumunnga pissutaavoq kommuni IMAK-ip isumaa malillugu sipaarniartoqarnissaanik aalajangiinnginnermi sipaarutissat pillugit suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamut ilisimatitsisimanngimmat/ilisimatitsiumasimanngimmat. Tamatuma kinguneraa suleqatigiinnermut ataatsimiititaliap - kommunalbestyrelsip aalajangiinissamut tunngavissaani ilaasussamik - oqaaseqaateqarsinnaasimannginnera, tamatumalu periarfissaanissaa isumaqatigiisummi ersarissumik allassimagaluarpoq. Isumaqatigiissitsiniarneq taanna qanoq kinguneqassanersoq maannakkut ilisimaneqanngilaq.

Feriarnermi Angalanernut Aningaasaateqarfik

IMAK-ip Feriarnermi Angalanernut Aningaasaateqarfia

IMAK-ip feriarnermi angalanernut aningaasaateqarfianut 2013-imi piffissarititap iluani qinnuteqartunit qinnuteqaatit 187-iupput. Bilitsit allanngortinneqarsinnaasut akiisa assinganik tamarmik tapiiffigineqarput.

Feriarnermi angalanernut aningaasaateqarfimmut akiliisarnissaq kommunit eqqumaffigilluarpaat, taamaattoq ataasiakkaatigut - pingaartumik nutaanik atorfinitsitisinerni - akiliisoqanngitsoortarpoq. Tapiissutit akilinnginneranni akiliutit misissorneqartarput, akiliutillu amigaataappata IMAK-i kommuninut ingerlaannaq saaffiginnittarpoq. Qinnuteqartumut akiliutit amigaataappata kommunit akiliutaat feriarnermut aningaasaateqarfimmit tiguneqartinnagit tapiissuteqarnissaq akuerineqarneq ajorpoq.

2014-imi qinnuteqartut 215-iupput. Siumut angalanermi bilitsip allanngortinneqarsinnaasup utertermilu bilitsip allanngortinneqarsinnaanngitsup akiisa assinginik tamarmik tapiiffigineqarput. 2014-imi IMAK-ip ajorluartumik qinnuteqartut akiliinissamut allagartanik allanngortitseriarluarnerat siullermeerluni misigivaa, assersuutigalugu atimik allamik ilanngussisoqarneratigut.

Malittarisassiat ukiuni kingullerni marlunni allanngortinneqarnikuunngillat.

Feriarnermi Angalanernut Aningaasaateqarfimmi siulersuisunik 2015-imi qinersisoqassaaq.

Atuartitsisut feriarnermi angalanernut aningaasaateqarfiat

Akinut akuerineqartunut bilitsinik nassaarnissaq aningaasaateqarfimmit tapiiffigineqartut siusinnerusukkut ajornartorsiutigisarnikuuaat. Taamaammat malittarisassat aningaasaateqarfimmi siulersuit allanngortippaat, taamaalilluni allatseqarfiup qinnuteqartut angalanissamut tapiiffigineqartut bilitsinik inniminniissuttassallugit. Tamanna angalatitsivinnut il.il. aningaasartuutitik sipaaruteqarfiuvoq. Atuartitsisut Feriarnermi Angalanernut Aningaasaateqarfiannut qinnuteqartut ilaannut tapiissutit ilassutaannik siusinnerusukkut akuersissuteqartoqartariaqartarnikuuvoq, tassa bilitsit naatsorsueqqaarnermit akisunerulertarmata, qinnuteqartut internetikkut inniminniissamut periarfissaqannginnerat pissutigalugu imaluunniit bilitsip kingusinaartumik inniminnerneqarnera pissutigalugu bilitsit akisuut sinneruttarmata.

2013-imi qinnuteqartut 50-iupput qulillu tapiiffigineqarlutik

2013-imi qinnuteqartut 51-iupput qulingiluallu tapiiffigineqarlutik

2014-imi nutaamik isumaqatigiissuteqarnermi isumaqatigiissutaavoq piffissaq tamaat atorfeqartoqarnerani timelærerit feriarnermi angalanernut aningaasaateqarfiannut qaammammut 171,00 kr.-nik sulisitsisut akiliisassasut, tamanna siornatigut 85,00 kr.-uvoq. Tamassuma kinguneraa aningaasaateqarfiup aningaasaateqanerulernera, tamassumalu amerlanerit tapiiffigineqarsinnaalernerat aamma kinguneraa.

Soraarnerussutisiaqartarnermi pissutsit

Pingaartumik kommuni ataaseq Lærernes Pension-imut piffissaq eqqorlugu akiliinissamik ajornartorsiuteqartoq piffissap 2013 – 2015-ip ingerlanerani ajornartorsiutiginikuuarput. Aammattaaq kommunip taassuma ilinniartitsisut soraarnerussutisiassaasat pillugit paasissutissat allagannguinnaarlugit nalunaarutigisarpai, tamatumalu kinguneranik pensionsselskabimi sulisut ilinniartitsisut ataasiakkaat pillugit paasissutissat nalunaarsuiffimmut allaqqillugit immiuttariaqartarlugit. Ullutsinni elektroniskimik attaveqarfiusartumi pensionsselskabip soorunami kissaatigaa elektroniskinnngorlugit akiliisoqartassasoq, taamaalilluni sulisut ataasiakkaat soraarnerussutisianut ileqqaarutaat qaqugukkulluunniit kinguaattoorani nalunaarsorneqartarniassammata.

Kiisami, soraarnerussutisiassanut tapiissutinik piffissaq eqqorlugu akiliisarnissamik amerlasooriarluni unioqquutitsisoqareersorlu, neriorsorneqarpugut pissutsit taakku piffissami qanittumi aqqinneqassasut. Tamanna soorunami iluarisimaarparput, tassa kommunimut tunngatillugu suliasamik suliarinnittarneq annertoorujussuunikuummat.

Akilerartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap siunnersuutaasa ilagaat pensionsselskabimut akilikkat ingerlateqqinnginneranni akilerarutinik akiliisoqartassasoq.

Periutsimik eqqortumik nassaarniarnissamut aammalu sulisumut akiliisumut pensionsselskabimulluunniit annaasaqaataangitsumik suliffeqarfirmmik allaffissornikkut aqutsisussamik nassaarniarnermut tunngatillugu siunnersuut taanna ajornartorsiutinik nassataqarpoq.

Taamaammat Akilerartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap siunnersuutaa piviusunngortinniarlugu Naalakkersuisut qanoq eqqarsaateqarnersut tamakkiisumik

paasisaqarfiginiarlugu immikkoortumut taamanikkut Naalakkersuisuusoq sulisut kattuffii allat suleqatigalugit marlussoriarluta ataatsimeeqatigaarput.

Periutsit Naalakkersuisut maannamut siunnersuutigisaat Danmarkimi pensionselskabinut tamanut arlallinnik ajornartorsiortitsilerput, tassa allaffissornermi periutsit nutaat Naalakkersuisut kissaataannut naleqquttut ineriartortinneqartariaqarmata. Danmarkimi pensionselskabit maannammut taamaaliorumangillat, tassa allaffissornermi periutsit nutaat, sulisut aaqqissuussinnermut ilaasussat amerlassusaannut sanilliullugu, aningaasartuutaasorujussuussammata. Taamatut pisoqassappat pissutsit soraarnerussutisiassanik akiliisartunut ajortorujussuussapput.

Taamaammat tamatumunnga tunngatillugu Naalakkersuisut nutaat qanoq eqqarsaateqarnerisa paasinissaat pissangalluta maannakkut utaqqivarput

KATTUFFEQARNERMI PISSUTSIT

Nuna tamakkerlugu politikkerinik ataatsimeeqateqarnerit

2013imi apriliimiilli Naalakkersuisosq Nick Nielsen arlaleriarlugu ataatsimeeqatigisarsimavarput, meeqqat atuarfiat annerusumik eqqartortarsimallugu kiisalu suleqatigiiffisinnaasut allat aamma oqaloqatigiissutigisarlugit. Oqaloqatigiittarnerit tamakku inernerisa ilagivaat meeqqat atuarfiannik nalilersuineq 2014imi ukiakkut ingerlanneqartoq, soorlu aamma tamanna Naalakkersuisup sinniisoqarfimmut 2013imi oqalugiarnerni neriorsuutigisimagaa.

2013imi upernaakkut naalakkersuisut nutaat suleqatigiilerput. Pisoq tamanna iluatsillugu Naalakkersuisut nutaat kattuffiit arlariulluta suleqatiserisimavavut, ingerlatsinnermi pingasoqiusanik oqaloqatigiinnikkut sunniuteqaqataasinnaanarput anguniarusullutigu. Taamaattumik Naalakkersuisut siulittaasuat Aleqa Hammond kiisalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq Vittus Qujaukitsoq 2013-ip upernaakkua suleqatiseralugit ataatsimeeqatiseraavut kattuffiit allat suleqatigalugit. Ataatsimeeqatigiinnermi Naalakkersuisut siulittaasuata Aleqa Hammondip suleqatigiinnikkusunneq oqariartuutigaa, tamattutaaq oqariartuuteqarpoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq Vittus Qujaukitsoq. Tamatuma kingorna Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq marlussoriarluta ataatsimeeqatigisarsimavarput, taakkunanilu oqariartuutigiuarsimallugu pingasoqiusamik oqaloqatigiinnerit nangeqqinneqarnissaat. Ajuusaarnartumilli pingasoqiusamik oqaloqatigiinnerit aallartinngisaannarput. 2014inip ukiariartornerani Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq ataatsimeeqatigeqqipparput tamatamani qulequtaralugu soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkat akileraarusersorneqalernissaannut eqqarsaatersuutit. Ataatsimeeqatigereernerup tamatuma kingorna ullut marlussunnguit qaangiunneranni Inatsisartunut qinersinissaq suaarutigineqarpoq.

Nutaanik Naalakkersuisortaaqqippugut decembarimi 2014imi. Kattuffiit allat peqatigalugit Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq Anda Uldum ataatsimeeqatiseraarput, ataatsimiinnermilu tassani uteqqillutigu pingasoqiusamik oqaloqatigiinnerit aallartinneqarnissaat kissaatigalutigu aammattaaq soraarnerussutisiassanut katersat akileraarusersorneqarnissaannut eqqarsaatersuutit eqqartorlutigit. Ataatsimeeqatigiinnermi Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup

suleqatiginnikkusunnini nalunaarutigaa. Soorunami neriuutigaarput piumassuseq tamanna suliami muani salliutinneqarumaartoq.

Ullumikkumut Ilinniartitaanermut Naalakkersuisunngorlaaq Nivi Olsen marlussoriarlugu ataatsimeeqatiginikuuarput. Nivip aamma suleqatiginnilluarusunnini oqaatigisarpaa. Naalakkersuisunngorneraniilli qullersaqarfiani atorfilittat arlaleriarluta ataatsimeeqatigisarnikuuavut, taakkulu suleqatigiilluarnissamut piumassuseqarluartarput. Taamaattumik neriuutigaarput suleqatigiinnissamut piumassuseqarluarnera Naalakkersuisutut sulinerani salliutinneqarumaartoq.

Ilaasortat

Ilaasortat amerlassusaat ukiuni kingullerni arlalinngortuni aalaakkaalluni 1300-t missaaniittuarpoq.

Taamaalilluni kommunit sipaarniarnerat ilaasortat ataatsimut isigalugu ikiliartornerannik kinguneqarnikuunngilaq, IMAK-illi ajoraluartumik ilisimavaa kommunit arlallit meeqqat atuarfeqarnermi sipaaruteqalersaartut, taamaalilluni tamanna ukiuni aggersuni sunniuteqassalluni.

Siulersuisut ajoraluartumik ilaasortat ilaannik 2014-imi allatut ajornartumik ilaasortaajunnarsitsisariaqarnikuupput. Ilaasortat taakku annertungaatsiartunik akiligassaqalernikuupput. Ilaasortaanermut nalinginnaasumik sulii akiliisarlutik piffissap iluani akiitsut akilersorneqarnissaat pillugu ilaasortat taakku isumaqatigiissusiornikuugaluarput. Tamannalu pillugu neriorsuisoqartaraluartoq isumaqatigiissutit taakku malinneqarnikuunngillat. Taamaammat pineqartut siulersuisut ilaasortaajunnaarsittariaqarnikuuaat.

Malittarisassat allannguutissaattut siunnersuummik siulersuisut sinniisoqarfiup ataatsimiinneranut saqqummiussinikuupput, taamaalilluni ilaasortaanermut akiitsoqarneq qanoq kinguneqassanersoq taakkunani erseqqarissumik allassimalissalluni.

Malittarisassat atuuttut naapertorlugit siulersuisut kisimiillutik aalajangersakkanik taamaattunik aalajangersaasinnaapput. Aalajangersakkat sinniisoqarfimmit akuerineqarpata taakkulu malittarisassani ersippata siulersuisut isumaat malillugu ilaasortanut siulersuisunullu naleqqunnerpaajuvoq, taamaalilluni taakku ilaasortanit tamanit pissarsiarineqarsinnaassammata ilisimaneqarlutillu.

Siulersuisulli erseqqissassavaat ilaasortat ikitsuinnaat akiliutissatik aqunngikkaat, tassa NETS aqqutigalugu akiliisitsiniartarneq ukiuni arlalinni atuutereermat.

Ilaasortat ataatsimiineri

Isumaqatigiissutit isumaqatigiinniutiginerisa kingorna illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani ilaasortanik ataatsimiisitsisoqarpoq. Illoqarfiit tamangajalluinnarmik siulersuisut aallartitaannit allaffeqarfirmilluunniit tikeraarneqarput. Angallannermi pissutsit pissutigalugit illoqarfiit ataasiakkaat tikinneqanngillat, illoqarfinnili nunaqarfinnilu taakkunani tikinneqanngitsuni ilaasortanik telefonikkut ataatsimiisitsisoqarpoq.

Ilaasortanik ataatsimiisitsinerni taakkunani ilaasortat angusat pillugit taasinnginneranni, isumaqatigiinniarnerni angusat saqqummiunneqarput.

Ilaasortanik ataatsimiisitsinerit taakku saniatigut Nuummi, Maniitsumi, Ilulissani, Sisimiuni Kangerlussuarmilu ilaasortanik ataatsimiisitsisoqarpoq. Qaanaami ilaasortanik ataatsimiisitsinissatut pilersaarutigineqartoq silap ajornera pissutigalugu ajorluartumik taamaatiinnarneqarpoq. Ilaasortanik ataatsimiisitsinerni taakkunani sammeneqartut tassaapput ”Kikkut sunik aalajangiisarpat?”, ”Pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu”, sullivinni avatangiisit kiisalu ilaasortanit apeqqutit.

Siulersuisut

Sinniisoqarfiup april 2013-imi ataatsimiinnerata kingorna siulersuisut siulersuisunik qinersisitsipput. Qinigassanngortinnissamut qujanartumik soqutiginnittoqarpoq, taamaallillunilu sumiiffiinni amerlanerni qineqqusaartoqarluni. Siulersuisut siuliini Hector Lennert Sørensen aamma Mala Kúko siulersuisunut kingoraartissatut inissipput. 2013-imi upernaakkut siulersuisunut qinersinermut atatillugu taakku marluk siulersuisunut ilannguteqqipput, maannakkut siulersuisuni ilaasortatut qinikkatut. Hector qinersivimmi Sisimiut-Qeqertarsuup Tunuanit aamma Mala qinersivimmit Tunu aamma Avannaanit. Nuummi siulersuisunut nutaamik ilaasortaalerpugut, tassa Birthe Therkildsen Nuummiit siulersuisunut ilaasortaalermit aammalu qinersivimmit Maniitsoq/Kujataanit Maria Sara Larsen siulersuisunut nutaamik qinigaavoq.

Hectorili 2013-imi ukiakkut GU-mut nuuppoq, taamaammat IMAK-imi siulersuisunit tunuarluni, Hectorimullu sinniisussatut Kirsten Sandgrenn 2013-imi decemberimi siulersuisunut ilaasortaalerpoq.

Mala Inatsisartunut qinersinermi Inatsisartunut ilaasortaalerpoq tamassumalu kingorna Naalakkersuisunut ilaasortaalerluni, tamatumalu kingorna atuarfeqarfimmit sulinngiffeqarallarluni, taamaammallu IMAK-ip siulersuisuini ilaasortaasinnaanani. Nukannguaq Kristiansen Malamut sinniissusatut IMAK-ip siulersuisuini 2014-imi ilaasortaalerpoq, siulersuisunut qinersinermi ukiup aappaa affangajak qaangiuttorlu. Taamaammat IMAK-ip siulersuisui - siulittaasoq kisimi pinnani - taamaallaat siulersuisunut nutaamik qinikkanik ilaasortaalerput.

Siulersuisut qaammatit tamaasa ataatsimiittarput, ataatsimiinnerillu amerlanerit oqarasuaatikkut ataatsimiinnikkut ingerlanneqartarput. Kisiannili naapilluni minnerpaamik ukiumut pingasoriarluni ataatsimiittoqartarpoq, ataaseq ukiup atuarfiup aallartinnernerani, ataaseq ukiortaami ataaserlu upernaap ingerlanerani.

Siulersuisuni suleqatigiilluartoqarpoq, aammalu ilaasortanut atugassaritinneqartut pillugit Kalaallilu Nunaanni meeqqat atuarfiata ineriartortinnissaanut suleqataanissamik piumassuseqarluartoqarluni.

Pikkorissarnerit

Sinniisut pikkorissarneri

2013-imi piffissamut 1. august 2013 – 31. juli 2015 sulisut sinnissaannik qinersisoqarpoq.

Soorlu tamatigut taamatut pisoqartartoq siniisunut qinigaarlaanut siornatigut taamatut pikkorissarsimanngitsunut pikkorissartitsisoqarpoq.

Pikkorissarnerni sammineqarput sinniisut inissisimaneri/suliassaat, malittarisassat tulleriinnilersorneri, aqutsisinnaatitaaneq, pisortat suliassaataannik suliarinnittarneq pillugu inatsit inatsisillu allat, isumaqatigiissutit aamma sulisut akissarsiaat atugassaritinneqartullu pillugit isumaqatigiissutit il.il.

Pikkorissarnerit Tasiilami, Ilulissani, Nuummi Qaqortumilu 2013-imi ukiakkut ingerlanneqarput. Tamatuma kingunerai sulinngiffeqarnermut taarsiutit ikinnerit, bilitsit akikinnerit taamaalillunilu pikkorissarnerit akikinnerit. Tassunga peqatigitillugu holdimi ataatsimi peqataasut ikinnerupput taamaalillunilu ataasiakkaanik peqataatitsineq annertunerulluni. Pikkorissarnerni tamani allatseqarfik ilitersuisuuvoq.

Sulisut akissarsiaat atugassaritinneqartullu pillugit nutaanik isumaqatigiissuteqartoqaraangat/isumaqatigiissuteqartoqaraangat sulisut sinniisaannut nalinginnaasumik pikkorissartitsisoqartarpoq. Ukioq mannali allannguutit ikingaarmata – piffissaq suliffissaq pillugu isumaqatigiissut allannguuteqanngimmat – taamatut pikkorissartitsinissaq pisariaqanngilaq.

Tassunga taarsiullugu sulisut sinnissaannut piffissami qinigaaffiusumi nutaamik sinniisuulersunut taamaammallu sinniisunut nutaanut pikkorissartitsinernut nalinginnaasumik peqataasimanngitsunut pikkorissartitsisoqarpoq. Pikkorissarneq allatseqarfik ilitersuisoralugu 2014-imi ukiakkut Ilulissani ingerlanneqarpoq.

Tamassuma saniatigut Nuummi sinniisunut, siulersuisunut allatseqarfimmullu Jakob Munk Jensen DLF-imeersoq ilitersuisoralugu pikkorissartitsisoqarpoq. Pikkorissarneq taanna 2014-imi ukiakkut ingerlanneqarpoq, tassa Kommuneqarfik Sermersuumi upernaakkut sipaarniarnermut atatillugu paasinarsimmat ilaasortanik sipaarniarnermi eqqugaasunik oqaloqatiginninnissamut sinniisut pitsaannerusunik sakkusaqarnissaannik annertuumik pisariaqartitsisoqartoq.

Taamatut pisoqartillugu pingaartumik ilaasortanut eqqugaasunut tarnikkut nanertuutaasarpoq, aammali sinniisunut ilaasortanut taakkununnga ulluinnarni atassuteqartartunut taamaassinnaalluni. Taamaammat siulersuisut aalajangiipput Jakob Munk Jensen Nuummut pikkorissartitsiartortinneqassasoq, tassanilu sinniisunut tamanut taamatut pikkorissarnissamik IMAK-ip siunissami qanoq neqerooruteqartarnissaanut tunngavissiiisoqassalluni.

Ajornakusoortumik oqaloqatiginnittarneq pillugu ukiut arlallit qaangiuttut pikkorissartitsinermi Jakob ilitersuisutut IMAK-p siusinnerusukkut atornikuuaa. DLF-imi ilaasortanik oqaloqateqartarnermik oqaloqatigeeriaatsimillu ilinniartitsinermik suliaqartarnermigut Jakob ilinniakkamigut tunuliaqutaqarpoq ukiorpassuarnilu misilittagaqarluni.

Pikkorissartitsineq pikkorissartut iluarisimaartorujussuuaat, siulersuisullu maannakkut sinniisunut tamanut tassunga assingusumik pikkorissartitsinissamik neqerooruteqarsinnaajumallutik suliamik ingerlatitseqqiipput.

Aqutsisunik pikkorissartitsineq

IMAK-imut 2014-imi nutaamik sulisut akissarsiaat pillugit isumaqatigiissutit/isumaqatigiissutit isumaqatigiissutigineqarneranni, angusat pillugit allattuivimmut allanneqarpoq meeqqat atuarfianni aqutsisut nutaamik atorfinitsinneqartut allaffissornikkut aqutsinermik tunngaviusumik

pikkorissartinneqartassasut (sulisut pillugit suliat, aningaasaqarneq allaffissornermilu suliassat allat).

Allaffissornermi aqutsinermi pikkorissarneq siullesq KANUKOKA-p, Inerisaaviup, IMAK-ip naalakkersuisoqarfiullu suleqatigiinnerisigut 2014-imi decemberimi ingerlanneqarpoq. Siullermik aqutsisunut nutaanut tunngaviusumik pikkorissarsimanngitsunut tunngatinneqarpoq. Nalunaarneq naammassereermat - ingerlatsivinni pisortaniit immikkoortortaqaqfinni aqutsisunut - peqataasussat 50-it pallippaat. Tamatuma takutippaa ukiorpassuarni ingerlanneqarsimanngitsumik pisariaqartitsisoqartoq. ”Aqutsisutoqqat” immikkoortortaqaqfinnilu aqutsisut inuusuttut nutaarluinnaat ilulissani ulluni tallimani pikkorissarnermi katersuupput. Malittarisassat tulleriinnilersorneri, aqutsisinnaatitaaneq, pisortat ingerlatsineranni ammasuunissaq pillugu inatsit, pisortat sulianik suliarinnittarnerat pillugu inatsit, piffissaq suliffissaq pillugu isumaqatigiissut, akissarsianik naatsorsuisarneq il.il. sammineqarput.

Suliassanit piviusunit suliassiissutit amerlaqaat, taakkulu sammisat nutaat ataasiakkaat saqqummiunneqareernerisa kingorna pikkorissartut suliarisarpaat.

Pikkorissarneq iluatsittorujussuuvoq, taannalu aqutsisunut decemberimi peqataasunut 2015-imi upernaakkut perorsaanermi aqutsineq pillugu pikkorissarnermik malitseqartinneqassaaq. Modulini taakkunani marlunni misilittakkat aqutsisut nutaamik atorfinittut pikkorissartarnerannut tunngaviussapput, taakkulu maannakkut Ilinniaatsinut Instituti aqqutigalugu pikkorissarnissanut qinnuteqarsinnaapput, moduli I allaffissornikkut aqutsineq 2015-imi ukiakkut ingerlanneqassaaq 2016-imilu upernaakkut moduli II perorsaanermik aqutsineq ingerlanneqassalluni.

Imminut nalilersortarneq

Imminut nalilersortarnermik suliniut tassaavoq atuarfinik ineriartortitsinermi suliniut, tassani ilinniartitsisut ataasiakkaat nammineq ingerlatsinermik nalilersuinerat aallaavigalugu atuarfinni ataasiakkaani anguniakkat suliarineqassallutik. Anguniakkat taakku peqataasut kissaatiminnik suliaqareernerisa kingorna suliarineqassapput.

Saqqummiinermi suliniut imatut allaaserineqarpoq:

Sakkussami tassani siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni ilinniartitsisutut sulinerup ineriartortinnissaanut pitsanngorsarnissaanullu tapersiinissaq. Sakkoq qaffasissutsini arlalinni ineriartortitsinermut tapersiissaaq:

- Ilinniartitsisut eqqarsaatigalugit anguniagaq tassaavoq nammineq ingerlatsinermut ingerlatsinermillu ineriartortitsinermut qisuariaateqarnikkut ilinniartitsisut ataasiakkaat suliamik ingerlatsisinnaassusiisa pitsanngorsarnissaat.
- Ilinniartitsisut suleqatigiit eqqarsaatigalugit anguniagaq tassaavoq suleqatigiinni ataatsimut periutsinut ilinniartitsisoqatigiit qisuariaateqartarnerisa pitsanngorsarnissaa kiisalu suleqatigiinni suleqatigiinnerup ineriartortinnissaata tapersernissaa.
- Atuarfiit eqqarsaatigalugit anguniakkat tassaapput atuarfiit ineriartortinneqarnissaat aammalu ilinniartitsisutut sulinerup ineriartortinnissaata taperserneqarnissaa.
- Inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit anguniagaq tassaavoq ilinniartitsisutut sulinerup inuiaqatigiinni isigineqarnerata pitsanngorsarnissaa.

Sammisani pingaarnerni sisamani ilinnirtitsisutut sulineq pillugu oqaloqatigiittarnissaq qisuariaateqartarnissarluk sakkumi anguniarneqarpoq:

- Piareersarnej, atuartitsineq nalilersuinerlu
- Sulinermit piginnaasat soqutigisallu
- Suleqatigiinneq
- Atuartut pisullu unammilligassaqarfiusut

Sakkumi pineqartumi saaffigisat taassaapput Kalaallit Nunaanni ilinniartitsisut.

Sakkoq atorlugu suliaqarnermi isiginiarneqarpoq nammineq atuarfiup ineriartortinnissaanut qanoq iliuuseqartoqarnissaanik ilinniartitsisut namminneq pitsaanerpaanik ilisimasaqarnerat.

Ingerlatsinermit ilinniartitsisut ilinniartitsisutut sulinermut tunngatillugu sammisat pingaarnert aaqqissuussamik suliarisarpaat namminnerlu ingerlatseriaasertik eqqarsaatersuutigisarlugu.

Taamaaliornikkut siunissamut takorluukkanik suleqatiminnut atuarfimmullu naleqquttunik ilinniartitsisut suliaqarnissaminnut tunngavissaqalissapput.

Alloriarftinni suleqatigiinni ineriartortitsinissaq pillugu ilinniartitsisut aamma aalajangersimasunik isumaqatigiissuteqassapput, kiisalu ulluinnarni sulinermit takorluukkanik piviusunngortitsinissaq qulakkeerniarlugu atuarfimmi tamarmiusumi suliniuteqarfissanik siunnersuuteqassallutik. Suliap naamassinissaanut tiimit 22-t atorneqartarput. Suliamik ingerlatsinerup annertunersaa suleqatigiinnit aammalu alloriarftinni suleqatigiinni ingerlanneqassaaq, kisiannili workshopit marluk ingerlanneqassapput, tassani atuarfimmi ilinniartitsisut tamarmik katersuutissallutik.

IMAK-i immiut nalilersortarnermik pikkorissarnissamik kommuninut ukiuni arlalinni neqerooruteqartarpoq, kingullermik 2014-imi augustimi atuarnerup aallartinnginnerani Kangerlussuarmi Qinnnguata Atuarfiani ingerlanneqarpoq.

Periutsinut suliniutissanullu pilersaarut

Periutsinut suliniutissanullu pilersaarut sinniisoqarfiup ataatsimiinnerani ullormut oqaluuserisassani immikkoortutut immikkut ittutut ikkunneqarpoq. Periutsinut suliniutissanullu pilersaarut immikkoortunik arfinilinnik IMAK-ip sulineranut annertuumik pingaaruteqartunik imaqarpoq.

Taamaammat IMAK-imi siulersuisut aalajangiipput sinniisoqarfik taakku oqaloqatigiissutigineqarneranni peqataassasoq.

Periutsit suliniutissallu immikkoortunik pingaarnernik ukuninnga imaqarput:

- Meeqqat atuarfiannik ineriartortitsineq
- Akissarsiani atorfeqarnermilu pissutsit
- Piffissaq suliffissaq
- Sullivimmi avatangisut
- Sulisoqarnej pillugu politikki
- Ilinniagaqarnej pillugu politikki

Kattuffiup aningaasaqarnera

Siulersuisut kattuffiup aningaasaqarnera pitsaasutut oqaatigerusuppaat. Ukiumi naatsorsuiffiusumi 2013-imi kattuffik amigartooruteqarpoq, tamannalu peqquteqarpoq annertuumik pikkorissaanernik ingerlatsisarsimanermik, ataatsimiinnerni amerlanerusuni peqataasimanermik kiisalu sinniisoqarfiup ataatsimiisinneqarsimaneranik. Kattuffiup 2013-mi amigartooruteqarsimanera ukiumi naatsorsuiffiusumi 2014-imi sinneqartoorutiniq nalimmassarneqarpoq, pitsaanerulersitsiallattumik. Tamanna tunngaveqarpoq 2014-imi pikkorissaanernik annikinnerusumik ingerlatsisimanitsinnik, sinniisut ikitsuinnaat taarserneqarmata kiisalu sulinermi piffissamik atuisarnitsinnut isumaqatigiissutip allanngortinneqannginneranik tunngaveqartumik. Ilisimaneqartutut sulinermi piffissamik atuisarnermut isumaqatigiissut isumaqatigiinniarnerni allannguuteqanngiusavippoq. 2014-imi tikissinnaasavut amerlanerpaat tikinniarsarisimavavut tikinngitsuukkavullu sapinngisamik 2015-ip ingerlanerani tikinniarsarissavavut. Siulersuisut kattuffiup aningaasaqarnera naammaginatutut oqaatigerusuppaat.

Allatseqarfik

Sinniisoqarfiup 2013-imi kingullermik ataatsimiinnerata kingorna allatseqarfimmi sulisut ataatsimik ilaneqarput. Allatseqarfimmi sulisut misilittagallit maannakkut 60-it sinnerlugit ukioqarput, taamaammallu soraarninngornissaat qanilliatupallalluni. Tamanna tunngavigalugu sulisumik ataatsimik sulianik suleriaatsinillu ingerlatsisinnaasumik piaarnerpaamik atorfinitsitsinissaq pingaaruteqartut isigineqarpoq, taamaalilluni sulisut misilittagallit ilisimasatik misilittakkatillu tulluuttunut ingerlateqqissinnaaniassammatigit. Maannakkut kattuffiup ilaasortaanut aamma ukiorpassuarni aggersuni iluaqutaaniartussamik ilisimasanik paarlaasseqatigiittoqarpoq. Taamaallilluta maannakkut allaffimmi sulisut piffissami tamarmi sulisartut sisamaavugut, tassunga ilanngunneqassapput ilinniartuq ikiorti naatsorsuusiornermilu sulisoq avataaneersoq. Sulisut ataatsimik ilaneqarnerisigut atorfeqarfinni qanoq pisoqarneranik kattuffiup pitsaanerusumik malinnaanissaa periarfissaqalerpoq. Aammattaaq ilaasortanut takkunnissatsinnik kissaateqartunut tikeraarsinnaanikuuvugut, soorunami sumiiffinni atorfinitsitsinermi oqartussat suleqatigalugit.

Danmarks Lærerforening (DLF)

DLF-ip allatseqarfiani inuit marluk soraarninngortut sinniisoqarfiup kingullermik ataatsimiinnerata kingorna IMAK-ip inuulluaqqusariaqarniikuuai. Hans Ole Frostholt DFL-ip allatseqarfiani ukiorpassuarni aqutsisuunikuuvuq. Hans Ole-p Kalaallit Nunaat sukumiisumik ilisimasaqarfigaa, amerlasooriaqalunilu Kalaallit Nunaannukartarnikuulluni. Hans Ole, Kalaallit Nunaanni ilinniartitsisut IMAK-ilu uummateqarfigilluarsimagakkit aamma ilisimasatit misilittakkatillu IMAK-ip atorsinnaasarnikuummagit annertuumik qutsavigaatsigit.

Birgitte Thaae Dyrby suliani annikitsuni annertuunilu allatseqarfiup DLF-imi attaveqarfigisarnikuuaa. Birgitte-p DLF-imi siunnersortaanermini aamma ukiuni DLF-imi sulinngiffeqarluni Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani sulinermigut ukiorpassuarni suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaat annertuumik ilisimasaqarfigaa. Birgitte-p saaffiginissuterpasuit akisarnikuuai imaluunniit DLF-imi sulisunut allanut ingerlateqqittarnikuullugit, Birgitte-lu pikkorissarnerni ilitersuisutut IMAK-ip aamma

atortarnikuuaa. Birgitte-p IMAK-imik qasusuilluni sullissisarnera IMAK-ip maqaasissavaa. Birgitte-mut annertuumik qujavugut.

DLF-imik suleqateqarneq, politikikkut allaffissornikkullu, piffissami ingerlareersumi piffissat siuliitulli ajunngitsuuvuq kinguneqarluarnikuullunilu, qularutissaanngilarlu inuup attaveqarfiusartup nutaap, assersuutigalugu siornatigut isumaqatigiinniarnerni aamma ikiuuttarnikuusup allatseqarfimmilu aqutsisup nutaap allarfissornikkut suleqatiginerat ingerlaqqissasoq. DLF-imi sulisut attaveqarfiusartut aqutigalugit ilisimasanik ilitersuutinillu IMAK-imi allatseqarfik naleqarluartunik pissarsisarpoq.

Akerlianik politikkimut tunngasutigut, sinniisoqarfiup ataatsimiinnerata kingulliup kingorna, nutaanik inuttaliisoqarnikuunngilaq, suleqatigiilluarnelut ingerlaqqilluni. Pilersaarutaavoq DLF-imi allaffissornermi politikikkullu IMAK-ip attaveqarfigisartagai, siulittaasoq suliatasullu tullia peqatigalugit, sinniisoqarfiup ataatsimiinnginnerani ilulissanukassasut, IMAK-ip DLF-illu suleqatigiinneq pillugu isumaqatigiissutaat IMAK-ip siulersuisuut oqaloqatiginnissutiginiarlugu. Maannakkut isumaqatigiissut 2006-imeersuuvuq, isumaqatigiissutigineqarporlu allannguutissanik/aaqqiissutissanik pisariaqartitsisoqarnerisut nalilersorniarlugu misissorneqassasoq.

Aammattaaq pilersaarutaavoq DLF-imit aallartitat sinniisoqarfiup ataatsimiinnerata ilaani peqataassasut. Tamanna aamma 2013-imi pilersaarutaanikuuvuq, kisiannili isumaqatigiissutit isumaqatiginiutiginiarnerisa ajalusoornat Danmarkimilu inatsisitigut akuliuttoqarnera taamaaliornissamut akornusiipput.

Naak aamma Danmarkimi ukioq manna isumaqatigiinniartoqartussaagaluartoq tamassuma maannakkut iluatsinnissaa siulersuisut neriuutigaat.

Sivso Dorph aamma Esther Rosing sinniisoqarfiup ataatsimiinnerata kingulliup kingorna IMAK-imut sinniisutut Danmarks Læreforeningip ileqquusumik immikkullu ataatsimeersuarnerani peqataapput, peqataaneq siulersuisut IMAK-illu sulinerani kaammattuutaalluartoq isumassarsiaqarfiusorlu.

Nunani Avannarlerni Ilinniartitsisut Kattuffiisa Suleqatigiiffiat (NLS)

Aqutsineq

2014-imi ukiumut sammisaq tassaavoq: Nunat avannarliit – ilinniartitaanermi siuttut. Taamatut qulequtaqarnermi nunani avannarlerni ilinniartitaanerup qaffasissusiata qanoq qaffassarneqaaqqissinnaanera isiginiarneqarpoq.

Nunani Avannarlerni nunarsuup immikkoortuini siuarsimanerpaanut ilaalerumalluni ilinniartitsineq pingaarnepaatitanut ilaavoq. Ilinniartitsinerup siunissamut aningaasaliissutitut isigineqarnissaa suli kissaatigineqarpoq. Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq, aaqqissuusseqqitsisarlu, aqutissamik tikkuussisarlu aammalu nunap atugarissaafiunera pitsaanerulersinniarlugu tarnikkut aningaasatigullu isumalluuteqartitsilersarluni.

Piginnaasat ilisimasallu, peqqissuseq atugarissaarnerlu, demokrati inuillu pisinnaatitaaffii, naligiinneq, imminut nappassinnaasumik ineriartortitsineq, nutaaliorinnaaneq kiisalu matematikkimi, ilisimatusarnermi teknikkikkullu piginnaasat atugarissaarnerup annertusarneranut

tapersiisarpuk. Anguniagaq tassaasariaqarpoq ilinniartitaaneq qaffasinnerpaaq, inuiaqatigiinnik nutaaliaasunik sullifeqarfinnilu piumasaqaatinik malinnaaffiusunik.

Kinguaariit aggersut ilinniartitsisut perorsartarpaat ilinniartillugillu, taamaammallu inuiaqatigiinnit pisariaqartumik taparserneqassallutik.

NLS imaaliussaaq:

- Nunani Avannarlerni aningaasatigut ineriartornerup iliniartitaanermut sunniutaa pillugu malinnaaneq ilimatitsisarnerlu
- Nunani avannarlerni ilinniartitsisut ilinniartitsisutut misilittakkanik paarlaasseqatigiittarnikkut namminneq ilinniartitsisut inissisimanerminnik suliamillu ingerlatsisinnaanermik ineriartornissaannut isumassarsortittarlugit kajumissaartarlugillu
- Aqutsisoqarfiit immikkoortortaqaarfiillu aqqutigalugit Nunani Avannarlerni ilinniartitaanermi qanoq pisoqarneranik malinnaassaaq aammalu misilittakkanik paarlaasseqatigiittarnissamik suliffeqarfiillu periussiaannik neqerooruteqartassalluni aammalu suliani assigiinngitsuni politikerit, ilisimatusartut suliffeqarnermilu aallartitat oqallinnissamut aggersartassallugit
- Pingaaruteqartut qulaani taaneqartut pillugit oqallititsisassaaq allatullu misilittakkanik paarlaasseqatigiitsitsisassaaq
- Isumassarsianik paarlaasseqatigiissitsisassaaq aammalu kattuffinni attaveqarnermik suliaqarnitta qanoq pitsanngorsarnissaanik misilittakkanik paarlaasseqatigiissitsisassalluni
- Suliaqarnermigut ilinniartitaanermi annikillisaasoqarnissaanik pinaveersaartitsissaaq.

2015-imut qulequtaq tassaavoq: **Tatigeqatigiinneq – ilinniartitsisutut sulinermut pitsaanerumut aqqut**

Ilinniartitsisutut sulineq oqaluttuarisaanermi inuiaqatigiinnit annertuumik tatigineqartarpoq.

Ilinniarneq, pilersitsisarneq atuarfillu Nunani Avannarlerni naalagaaffiit pilersinneranni pingaaruteqarnikuupput, ilinniartitsisutullu sulineq ataqqaasarnikuuvoq inuiaqatigiinnit tatiginneqartoq.

Ukiuni qulikkaarit kingullerni atuarfeqarneq amerlaqisunik aqqissuusseqqiffiusarnikuuvoq, tamannalu ilaatigut atuartut namminneq toqqaasarnerisa annertusineranik kinguneqarnikuulluni, ilimagineqarporlu ilinniartitsisut aningaasaqarnermi oqariaatsit tunngavigalugit annertunerumut eqqarsartassasut iliuuseqartarlutillu. Taamatut suliaqarnerup ilaatut naammassisanik uuttuisarnernik atuinerit annertusiartornikuupput, nunani namminerni, kattuffinni inunnilu ataasiakkaani. Qaffasissusiliisarnerit, naliliisarnerit, pitsaassutsimut nalileeriaatsit, aqqissuussamik misilitsinnerit aamma digitalimik nalilersueriaatsit assigiinngiaartut ilinniartitsisut maannakkut ulluinnarni sulinerannut ilaapput. Aamma takuneqarsinnaalernikuuvoq suliassat nalinginnaasumik perorsaanerup avataaniittut ilinniartitsisut suliassaasa ilagilernikuugaat. Politikkerit sulisitsisullu, atuarfimmik pitsaasumik ingerlatsinissamut pisariaqartunik piginnaasaqanngitsut, ilinniartitsisunik suliakkiisarpuk angusassanillu kissaateqartarlutik, piffissamik aningaasatigullu isumalluutunik artukkiisunik.

Nakkutilliinerup tatiginninneq taarsernikuuaa. Ilinniartitsisut nammineq suliaminni imarisaasunik, pitsaassutsimik qularnaarineramik angusaqarnissamillu piumasaqaatinik nakkutilliinertik annaajartulernerpaat?

Sammissaq tamanna NLS-ip 2015-imi ingerlatsinerani aallaaviussaaq.

NLS-imi tunngaviusumik atuarfeqarneq

24. - 25. april 2014 Helsinki

Tunngaviusumik atuarfeqarneq pillugu ataatsimiinnermi ilikkagassatut pilersaarutit nutaat Finlandimeersut saqqummiunneqarput, ilaatigullu Christina Andersén Ilinniartitaanermut Ministeeriaqarfimmeersoq aamma Kurt Torell kommunit kattuffianneersoq saqqummiisoralugit oqallisigineqarlutik. Tunngaviusumik atuarfeqarneq pillugu ataatsimiinnermi Finlandimi atuarfeqarneq pillugu isumaqatigiissut kingulleq oqallisigineqarpoq. Atuarfik Hakunila Vandarimiittoq pulaarneqarpoq.

Nunat assigiinngitsut ilisimatitsinerannut atatillugu oqaatigineqarpoq, PISA tunngavigalugu misissuinerup takutikkaa, Finlandi kingualaartoq Europamili sulii siuttuusoq, nunanilu OECD-mi ilaasortaasuni pingajuusoq. Nukappiaqqat nivarsiaqqallu angusaasa assigiinnginnerat aamma ernumassutaaleriartornikkuuvoq. Sverige ilisimatitsivoq naligiissitaaneq aamma kommuninik kattussuussitsinermut atatillugu ilinniartitsisut sulinerat qanoq innersut misissorneqarsimasoq. Paasineqarpoq kommuninik kattussuussitsineq ajornartorsiutinik pilersitsisimasoq.

Taamaammat inassuteqaatigineqarpoq atuarfinnik ingerlatsineq qitiusumik oqartussanut kommuniniit utertinneqassasoq. Danmarkip ukiup siuliani naalakkersuisut akuliunnerisa kingunerilunaarutigai. Atuarfiminna piffissamut sulinermut malittarisassat suut atuunnersut ilinniartitsisut angajoqqaallu nalornissutigaa. Misissuinerup takutippaa pissutsinik paasiuminnaatsunik arlalinnik inatsit nutaaq imaqartoq. Ilinniartitsisorpassuit meeqqat atuarfiata qimannissaa oqaatiginikuuaat. Savalimmiuni ilikkagassatut pilersaarutit nutaat eqqunneqaqqammerput. Taakkualu eqqunneqarnerisa kingorna atuartut maanna siullermeertumik misilitsissapput. Savalimmiuni kattuffik allannguinerit aallaqqaataanniilli suleqataanikuuvoq. Akullerni misilitsernernerut atatillugu digitalimik misilitsinneq siullermeertumik ingerlanneqarpoq, tamanna ilinniartitsisorpassuit akornanni aalassassimaartitsivoq. Teknikkut arlalinnik ajornartorsiuteqarpoq. Aqutsisut assigiinngitsut atuarfinni allannguutissatut suliniutaat malugineqarsinnaalernikuupput.

1.-3.oktober 2014 Helsinki

NLS-ip ataani immikkoortut arlallit ataatsimiinneraat. Ataatsimiinnermi naligiissitaaneq kiisalu meeqqerivinni, meeqqat atuarfianni ilinniarfinnilu allani naligiinneq oqallisigineqarput. Fritjof Sanström Helsinki universitetimeersoq, kiisalu Kurt Torell Finlandimi kommunit kattuffianneersoq saqqummiupput. Roviomi nioqutissiassanik ilusilersuineri akademikerit suleqatigiinnerat aamma saqqummiunneqarpoq. Immikkoortut meeqqerivinnut, meeqqat atuarfinnut ilinniarfinnullu allanut avinneqarput.

Nunanit ilisimatitsinermit Sverigemit saqqummiunneqarpoq Sverigemi qinersinerup inernerata aalassaataanera malunnartoq. Finlandimi missingersuutit pillugit isumaqatigiinniarnernut atatillugu meeqqat atuarfiannut qanoq annertutigisut aningaasaliissutaanissaat oqallisigineqarpoq. Islandi isumaqatigiissutinik isumaqatigiissuteqarniarnerit - ajornakusoortumik aallartittut - ingerlaneri pillugit ilisimatitsivoq. Isumaqatigiittoqarneranik kinguneqarpoq. Atuartitsisussaataaneq annikillisinneqarpoq. Akissarsiat malunnartumik qaffapput. Sullivinni avatangiisinik nakkutilliisoqarfik ilinniartitsut sullivimmi avatangiisiinik misissuiniarpoq, misissuinerlu 2015-imi februarimi saqqummiunneqassaaq. Danmarkimit ilisimatitsissutigineqarput ilinniartitsisut sulinermit piffissaq atugaat assigiingiaartorujussuusoq, tassani suliassat amerlasoorujussuunerat amerlasuunit nanertuutigineqarluni. Peqatigiiffik pissutsit pillugit oqartussanut allagaqarnikuuvoq.

NLS-imi kattuffimmi isumasioqatigiinneq 7. - 9.10 2013

Sammissaq: Ilinniartitsisut atorfeqarnermut ataqqinninneq qanoq annertusassavarput?

2013-imi isumasioqatigiinnermi sammissaq tassaavoq, ilinniartitsisut atorfeqarnermut ataqqinninneq qanoq annertusassavarput? Isumasioqatigiinneq nunani avannarlernit tamanit ilinniartitsisut kattufianneersunit inunnik 90-inik amerlanerusunik malinnaavigineqarpoq. Sammisami ilinniartitsisut suliaannik ataqqinninneq pillugu maannakkut oqallinneq erseqqissarneqarpoq, Danmarkimi 2013-imi pisunut naleqqiullugu. Nunani avannarlerni Europamilu isumaqatigiinniartarnernut ilusiliussat tunngavigalugit, suliamut tunngatillugu ajornartorsiutit ersersinneqarput, nunat avannarliit kattuffiisa periusissiaannik inuussutissarsiummillu ineriartortitsineq pillugit misilittakkanik paarlaasseqatigiinnikkut. Suleqatigiinni asigiingitsuni oqallinnernik ataatsimullu saqqummiussinermi taakkuningga katersuinerneq isumasioqatigiinneq imaqaqarpoq.

Europami aamma Nunani Avannarlerni inuit atugaat tunngavigalugit isumaqatigiinniaratsimut ilisiliussap unamminartui

NLS-ip siulittaasuata DLF-illu siulittaasuata Ander Bondo Christensenip Danmarkimi 2013-imi isumatigiinniarnierit eqqartorlugit kattuffimmi isumasioqatigiinneq aallarnerpaa, tassani ilinniartitsisut piffissap suliffissaasa sivitsorneratigut meeqqat atuarfiannik aqqissuusseqqinnerup aningaasalersorneratigut Danmarkimi isumaqatigiinniaratsip atorunnaarnissaa naalakkersuisut kissaatigalugu. Danmarkimi pisumatigiinniarniermi ilusiliussami naalagaaffimmit tapersorneqarnissaq pisariaqarpoq, tassa suliffeqarnermi illuatungeriit isumaqatigiinniarnierisa atunnginnissanut inatsisit atornerqarnissaat periarfissaammat. Suliami tassani sulisitsisut piumasagaataat illuatungersiuiinnarluni akuliunnikkut malinneqarput, Danmarkimilu ilinniartitsisut allanik periarfissinneqaratik. Suliamik ingerlatsineq isumaqatigiinniarniermit, isumaqatigiissitsiniarniermut suliumajunnaarnermullu siumut pilersarusiorneqarsimapput. Anders Bondop erseqqissarpaa ingerlatsineq nunani avannarlerni inuiaqatigiinni kikkut tamat oqartussaaneranni tunngavinnut akerliusoq. Ilinniartitsisut akisussaaqataanerat isumaqatigiissummi ersinngilaq. Ilinniartitsisut ima inissisimapput, malittarisassanut sulinerminni piffissamik aqutsisusunut sunniuteqarsinnaanatik.

NLS-ip generalsekretæriata Anders Rusk-ip saqqummiussinnermini oqaatigaa nunani avannarlerni ilusiliussaq ajornartorsiortinneqartoq, aallaavigalugillu ilusiliussap ataatsimut isigalugu oqallisiginera aamma nunani avannarlerni ilusiliussamut ajornartorsiortitsissut assigiinngitsut.

Ilisimatusarnermi aqutsisoq Mikkel Mailand Københavns Universitetimeersup saqqummiinnermini ajornartorsiortinnerup Europami pisortani sulinermi pissutsit sunniutai pillugit ilisimatusarnermi suliniut tunngavigalugu pisortani Europami isumaqatigiissuteqariaaseq aallaavigaa. Oqaatigaa pisortat suliamik ingerlatsineranni ajornartorsiortineq nunani ataasiakkaani allanngorartorujussuusoq. Norge Nunani Avannarlerni ingerlatsilluarnepaajuvoq Danmarkilu immaqa ajornartorsiortifinnerpaalluni.

Ilinniartitsisoq, atuarfik suliamillu ingerlatsisoq

Professor Hafðís Ingvarsdóttir Islandimi Universitetimeersaq ilinniartitsitsut suliamik ingerlatsilluartuunerat isumasioqatigiinnerup ulluisa aappaanni eqqartorpaa. Tamat oqartussaaqataaananerat, naligiissuuneq, siuarsaarusuttuuneq pisimasunillu soqutigisaqarneq pillugit atuarfimmi tunngaviummik tunngaveqarneq aallaavigai. Oqaatigaa ilisimatusarnerit takutikkaat ukiuni qulikkaani marlunni atuarfimmik aqqissusseqqinerit pitsaanerusumik atuartsilernermik kinguneqanngitsut, kisiannili ilinniartitsitsut atuarfinilu aqutsisut pakatsisinneqartarlutik. Ingvarsdóttirip aamma oqaatigaa suliamik ingerlatsinermi ataqqinninnerup tatiginninnerullu illersorneqarnissaat pingaaruteqartoq. Inimi atuartsiviusumi ilinniartitsisoq suliaminik nammineq periutsini naapertorlugit ingerlatsisarpog, iluarsartuusseqqinnerillu aatsaat iluatsissinnaapput ilinniartitsisoq peqataappat. Akerlianik atuarfimmi aqutsisup inissisimanera tassaavoq ataatsimut suliamik ingerlatsinermik annertusaasuunissaq. Ingvarsdóttirip oqariartuutaa pingaarneq tassaavoq ilinniartitsitsut sulineq ilinniartitsitsut peqatigalugit ineriartortinneqassasoq, taamaattumillu ilinniartitsitsut suleqatigiissinnaananerat pingaaruteqartoq.

Ilinniartitsitsut kattuffiup ilinniartitsitsut sulineq nukittorsarumallugu periusissiai.

Ilinniartitsitsut sulinerup pitsanngorsarnissaanut kattuffiit periusissiaat pillugit misilittakkanik paarlaasseqatigiinneq, NLS-imi siulittaasoqarfiup sinniisaannit aqunneqarpoq. Dorte Lange DLF-meersaq, Nina Eriksson-Holdström OAJ-meersaq, Thordur Hjaltested KI-meersaq, Ragnhild Liie Utdanningsforbundimeersaq aamma Inger Maurin ilinniartitsitsut kattuffianneersaq ilinniartitsitsut sulinerup tapersiutitut kattuffimmik periusissiaat saqqummiuppaat. Yvonne Monrad DLF-meersaq aqutsisuvoq.

Ataatsimut saqqummiussinnermi tamassumalu kingorna oqallinnermi immikkoortut pingaarnerit akornanni taaneqarsinnaapput ilinniartitsitsut inissisimanerisa ilinniartitsisullu namminneq aalajangiisinnaanerisa, kiisalu ajornartorsiortinnermi ilinniartitsitsut imminnut upperissinnaanerisa nukittorsarnissaat. Suliniutit alajangersimasut akornanni oqaatigineqarput suleqatigiinnermut imminullu qisuariarfiginissamut piffissaqarnissaq. Inuussutissarsiut ineriartortinniarlugu suliamik ingerlatsinermi ileqqurissaarnermik, suliffeqarnermi iluatsitsinissamik ilinniagaqarnermillu ingerlatsinerit maannakkut sammineqartorujussuupput.

Kattuffiit aammattaaq tikkuarfaat suliamik ingerlatsinerup ineriartortinnissaa pillugu ilinniartitsitsut aqutsisullu suleqatigiinnissaat pingaaruteqartoq. Suleqatigisat ataatsimut oqariartuuteqarnissaasa pingaaruteqassusia aamma erseqqissarneqarpoq. Kattuffimmi isumasioqatigiinnermi suliamik

ingerlatsinermi ilaasortat peqataanissaasa pingaaruteqassusia erseqqissarneqarpoq. Ilinniartitsisut suliamik ingerlatsisinaassapput, aammali allat qanoq iliornissaannik tikkuunneqartariaqarput. Ilaasortanut ilaasortaniillu aamma innuttaasunut innuttaasuniillu attaveqarneq sulinerup nukittorsarnissanut pingaaruteqarput.

Ilinniartitsisutut sulinerup ineriartortinnissaani sulisut sinniisaasa inissimaneri assigiinngitsut.

Ilinniartitaanermut pisortaq Bjørn Hansen eqqarsaqatigiittarfimmi Ceveameersoq ataqatigiinneq allannguerusussuseqarnerlu pillugit oqaaseqarluni sulisut sinnissaasa inissimanerisa ineriartortinneqarnerat pillugu oqallinnermik aallarniivoq. Hansen tunngavilersuutimini immikkoortut pingaernerit pingasut eqqartorpai, tassa inuiaqatigiinni allanngortoqartinniarlugu sulisut kattuffiisa inissimanerat pingaaruteqartoq, taamaaliorusuttoqarpallu kattuffiit sumiiffimmi suliffeqarfinnilu ataasiakkaani taparserneqassapput, naggataatigullu tamanna anguniarlugu pisimasunik annertuumik soqutisaqarneq periusissiornermilu inariartortitsineq aqutsinerlu pisariaqartinneqartut. Ilinniartitsisut annertuumik kattuttarnermikkut, annertuumik politikikkut ingerlatsisarnermikkut annertuumillu ataatsimoornermik misigisimanermikkut aallaavissaqarluarput. Hansen oqarpoq, ajutoorfiusinnaasut annertunerit tassaapput soqutigisaqannginneq neriuuteqannginnerlu aammalu imminnut naleqartinnginneq.

Norden kiisalu Danmarks Læringsfestival

Piffissami qaangiuttumi ilikkartarneq pillugu aaqqissuussanut marlussunnut peqataanikuuvugut, aaqqissuussaq siulleq peqataaffigisarput ”Norden”imit aaqqissuussaavoq, taanna Nordisk Ministerrådimut Nordisk Rådimullu ataatsimut taaguutaavoq. Aaqqissuussaq siulleq januaarimi 2014 aaqqissuussaavoq, tassani nunani avannarlerni nunat tamarmik aaqqissuussinermut tunniussaaput. Aaqqissuussami tassani qulequtaritinneqarpoq ”Avanna aqutissiuussivoq”, tassani nunat tamarmik immikkut iliuuserisaminnik nittarsaassipput.

Marsimi 2015-imi Danmarks Læringsfestivalimi peqataavugut, aaqqissuussarlu tamanna qallunaat ilinniartitaanermut ministereqarfiannit aaqqissuussaavoq. Aaqqissuussineq tamanna atuartitsinermi atortussanik, atuartitseriaatsinik minnerunngitsumillu atuartitsinermi aqutsinermi ingerlatsinermilu IT-p periarfissaanik saqqummersitsinerulluni. Saqqummersitsinerup saniatigut oqalugiaqattaarnerit assigiinngitsorpassuit malinnaaffigineqarsinnaapput atuartitsinermi atuarfinnillu aqutsinermi ilisimatusarnikkut paasisat nutaat kingulliit saqqummiunneqartarlutik. Nunatsinniit uagut peqaanitta saniatigut Naalakkersuisoqarfimmiit Inerisaavimmiillu arlalinnik peqataasoqarpoq. Aaqqissuussaq atuarfinnut kommuninilu atuarfinnut ingerlatsiveqarfinnut peqataaffigissallugu inassutiginarpoq, siunissami ingerlatsinissamut isumassarsiorfissaqqikkami. Danmarks Læringsfestival ukiut tamaasa Danmarkimi ilinniartitaanermut ministereqarfiannit aaqqissuunneqartarpoq.

Suliffigissaasut / Nunani Avannarlerni Suliffinni Avatangiisit pillugit Attaveqaqatigiiffik

Suliffigissaasut

Kalaallit Nunaanni suliffigissaasuni ukiuni sisamani qinigaaffik 2014-imi januarimi aallartippoq.

Suliffigissaasuni ilaasortaapput suliffeqarfiit sulisullu, pisortani sulisitsisut namminersorlutillu sulisitsisut sinniisui, kiisalu KANUKOKA-p, Namminersorlutik Oqartussat Danmarkimilu naalagaaffiup sinniisui. Siulittaasoq Naalakkersuisunit toqqarneqartarpoq.

Suliffigissaasut Danmarkimi beskæftigelsesministerimut aamma Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisumut siunnersuisartuupput. Immikkoortoq Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarnikuunngimmat Suliffigissaasut Danmarkimi inatsit malillugu suli sulisarput. Suliffigissaasut taamaammat Kalaallit Nunaannut inatsit Danmarkimi Folketingimit allanngortinniarneqaleraangat siunnersuisinneqartarput.

Suliffigissaasut aamma paasisitsiniaasarput aammalu Kalaallit Nunaanni Suliffinni Avatangiisinut nersornaasiisarlutik.

Lisbeth Frederiksen IMAK-ip allatseqarfianeersoq, PK, NPK aqmma IMAK sinnerlugit Kalaallit Nunaanni Suliffigissaasuni sinniisuusoq, siulittaasup tulliatut qineqqinneqarpoq. Suliffigissaasut ukiumut marloriarlutik-pingasoriarlutik ataatsimiittarput.

Ilaasortat tamarmik toqqarneqarput, tamaalilluni suliffigissaasut qinigaaffiat 1. januar 2014-imi aallartissinnaanngorluni – kisianni Namminersorlutik Oqartussaat sinnisaat suliffigissaasunullu siulittaasoq pinnagit. Suliffigissaasut sinneriniit Danmarkimilu beskæftigelsesministeeriaqarfimmiit arlaleriarluni eqqaasitsissuteqartaraluartoq, Naalakkersuisut siulii siulittaasumik ajoraluartumik toqqaanngisaannarnikuupput.

Tamatumani suliffigissaasut 2014-mi sulinerat ajoraluartumik sunnerneqarpoq, suliffigissaasut taamaalillutik annikitsuinnarnik aalajangiisinnaasarsimallutik naammigittaalliutinillu suliaqarsinnaasarsimallutik il.il.

Naalakkersuisut maannakkut siulittaasumik suli toqqaanikuunngillat aammalu Namminersorlutik Oqartussat sinniisuminnik toqqaanikuunatik.

Suliffeqarfinni arlalinni suliffimmi avatangiisini ajornartorsiutit annertuut tunngavigalugit Naalakkersuisut suliffinni avatangiisini pisariaqartumik tulleriinnilersuisinnisarlugit IMAK-i suliamik nukingisaarissaaq.

Nunani Avannarlerni suliffinni avatangiisit pillugit attaveqaat

IMAK-i 2010-miilli ilinniartitaanermi nunani avallarnerni sulliffinni avatangiisit pillugit attaveqaammi peqataasarpoq. Attaveqartarfik ilaatigut mailikkut ilaatigullu ukiumut ataasiarluni atatsimiittarnikkut ilisimasaniik paarlaasseqatigiiffiusarpoq. Naapilluni ataatsimiinnginnermi immikkoortut sorliit sammineqassanersut isumaqatigiissutaasarpoq.

2013-imi sammisaqarfiusoq tassaavoq nipiliorneq. Nipiliortoqarnerata atuartut ilikkagaqartarnerannut suniuteqartarnera pillugu ataatsimiinneq nutaanik paasisaqarfiuvoq. Ilisimatusarnerup takutippaa nipiliortoqarnera – minnerunngitsumik suliaqatigiinni sulinermut il. il.

atatillugu nipikitsumik nipiliortoqarnera – atuartut ilaasa ilikkagaqartarnerannut ajortorujussuarmik sunniuteqartarpoq. Ilisimasaq tamanna tusarniaanermi akissuteqarnermi, ilaasortat sullivinni avatangiisit pillugit ataatsimiinneranni il.il. IMAK-ip maannakkut eqqarsaatigisarpaa.

2014-imi sammisaqarfik tassaavoq piffissap suliffiusup qanoq agguarneqartarnera aamma aaqqissuussaannerup sullivinni avatangiisinut qanoq sunniuteqartarnera. Kalaallit Nunaanni piffissap suliffissap pillugu isumaqatigiissut eqqartorneqaraangat nunani allani ilisimasanik misilittakkanillu ataatsimiinneq taanna pissarsiviuvoq.

IMAK 2015-imi attaveqartarfimmi ukiumoortumik ataatsimiinnermi qaaqqusisusaaq.

ICC

Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiat (ICC) Canadami Inuvimmi ataatsimeersuartitsivoq. Ataatsimeersuarnermi nutaamik siulittaasussamik qinersisoqarpoq. Aammattaaq Kalaallit Nunaanni ICC nutaamik præsidentitaarpoq aammalu nutaanik siulersuisortarluni. Ataatsimeersuarnermi IMAKi sinnerlugu Esther Rosing peqataatinneqarpoq. Atuartitaaneq, peqqinneq oqaatsillu oqaluuserineqarnerani Esther Rosing ilanngussaapoo.

Ataatsimeersuarnerup ICC peqquaa Kitigaaryuin rapportip innersuussutigisai sulissutigeqqullugit, taamaalilluni naggueqatitta inuuniarnerat tamatigut pitsanngorsarniarneqassammat. Tamassuma Kalaallit Nunaanni ICC pisussaaffilerlugulu pisunut tamanut unammillernartoqartippaa nunatsinni pisortaqarfiit eqqarsaatigalugit, soorlu Inatsisartut, Naalakkersuisut, qallunaat nunaanni nunanut allanut minesteriaqarfik allallu attuumassuteqartut kattuffiillu. Tamannalu pineqartut peqatigalugit suleqatigiinnerisigut aaqqinneqassalluni.

Ataatsimeersuarnerup kingorna Kalaallit Nunaanni ICC, Canada, Alaska Tjukotkallu ukiuni tulluuttuni sisamani suliasatik pilersaarusiortaat suliniutigineqarnissaat piareerlugit.

Januaarimi ICCp siulersuisui ataatsimiikkamik aalajangerpaat, Kalaallit Nunaata FNip nunat inoqqaavisa siunnersuisoqarfianni sulinini ingerlatiinnassallugu.

ICCp suliniutissatik Arktisk Rådip tungaanut ilungersuunniarpaat piujuaannartitsinissamut, issittumi mingutsitsinerup annikillisarnissaanut aammalu issittumi peqqinnarnerusumik avatangiiseqarnissamik inuuneqarnissap pillugit.

Sulisut kattuffii allat suleqatillu

Sulisut kattuffii allat

Sulisut kattuffii sisamat allat, Peqqissaasut kattuffiat PPK, Perorsaasut kattuffiat NPK, Tjenestemandit kattuffiat AK aamma Akademikerit Kalaallit Nunaanni kattuffiat ASG peqatigalugit qaammatikkaartumik ataatsimiittarpugut. Ilaatigut SIK ataatsimiinnerni aamma peqataasarpoq.

Politikkimi maannakkut pissutsit qanoq innersut, suliat ataasiakkaat sulisut kattuffiisa ulluinnarni suliarisartagaasa suuneri, isumaqatiginninniartarnermi apeqqutit, Isumaqatigiinniarnermut Immikkoortortaqarfik maannakkullu pissutsit allat ataatsimiinnerni eqqartorneqartarput.

Immikkoortut pingasut ukiumi kingullermi ineqartorujussuunikuupput. Tassaapput isumaqatigiissutinik isumaqatiginninniarnarit, soraarnerussutisiaqarnermi pissutsit

minnerunngitsumillu Kommuneqarfik Sermersuup sipaarniuteqarnera soraarsitsiortorneralu. Isumaqatigiissutinik isumaqatiginninniartarnek eqqarsaatigalugu nunatta aningaasaqarnikkut inissisimanera initoorujussuunikuuvoq, tassa tamatta takusinnaagatsigu Kalaallit Nunaata aningaasarnera akissarsianik ataatsimut isigalugu pitsanngoriartitsinngitsaq. Soraarnerussutisiaqarnermi pissutsit eqqarsaatigalugit ajornartorsiut tassaavoq soraarnerussutisiaqarnermut akiliutinik akileraartarlarsinnaanerup nassatarisinnaannammagu, Danmarkimi pensionselskabit arlaannaataluunniit Kalaallit Nunaanni siunissami ingerlatserusunnginnera. Nunatsinni sulisunut Danmarkimi pensionselskabinut akiliisartunut tamanna annertuumik ajornartorsiutaalissaaq. Ilisimavarput PFA Soraarnek Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatsiunnaartoq, tassa maannakkut PFA Soraarnek PFA Danmarkimut ilanngutiinnarneqarnikummat. Taamaammat tamanna soraarnerussutisiassanut akiliisartunut annertuumik sunniuteqartussaammat ajornartorsiummut tassunga aaqqiissutissamik atorsinnaasumik nassaartoqartariaqarpoq. Kingulleq initoorujussuaq tassaavoq Kommuneqarfik Sermersuup upernaakkut sipaarniuteqarnera minnerunngitsumillu 2014-imi ukiakkut soraarsitsiortortoqarnera. Suliamik ingerlatsineri tassani SIK suleqatigineqarpoq. Nalunaarusiami uani allami suliat taakku pillugit ingerlatsineq allaaserineqarpoq. Ingerlatsineq pillugu pitsaasumik oqaaseqassagaanni, tamanna tassaavoq Kalaallit Nunaanni sulisut kattuffiisa suliami tassani ataatsimoorerat.

CSR Greenland aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA)

CSR Greenlandip aamma GA-p IMAK suliniummut ”Suliffeqarfiit atuarfimmi aamma atuarfiit suliffeqarfinnut” peqataaqqaat.

Suliniut pissanganartoq inuusuttut amerlanerit meeqqat atuarfianni naammassereerunik ilinniagaqarnermut aamma/imaluunniit suliffeqarfinnut ingerlaqqinnissaannik aqqutissiueqataasussaavoq. Suliniut aallarnisarneqarpoq, IMAK-illu tassunga atatillugu tikkuarpaa atorfillit allaffissornikkut suliniutigissanngikkaat atuarfinniilli aallaaveqarnissaa pingaaruteqartoq. Atuarfinni siunnersortit atuarfiillu pisortaat tassunga atatillugu pingaarnertut inissisimassapput. Suliniut siullermik nunatsinni atuarfiit ilaanni misiliutaasumik suliniutaassaaq, tamassumalu kingorna siaruarneqarnissaa siunertaavoq. Qaammatit tulluuttut ingerlaneranni suliniut pillugu annertunerusumik paasissutissiisoqassaaq, IMAK-ilu neriuppoq atuartunut iluaqutaasumik atuarfinni inuussutissarsiutinilu iluatitsiviulluassasoq.

FTF/Lærernes Centralorganisation

FTF-ip attaveqarfigisartakkatsinnut ilaanera nuannaarutigisorujussuuarput, tassani isumassarsiorsinnaagatta imaluunniit pikkorissartitsineranni nammineq peqataasinnaagatta. Sullivinnik avatangiisit pillugit pikkorissartitsisinnaaneq pillugu FTF ukiap ingerlanerani attaveqarfigaarput, tassa misigisimagatta immikkoortoq atuarfiit ilaanni tamanut ajornartorsiorfiusartoq.

FTF tamatuma kingorna pikkorissartitsisinnaanerit neqerooruteqarpoq, tamannalu februarip ingerlanerani ingerlanneqarsinnaassalluni. Piffissaaleqineq pissutigalugu misigisimavugut taamatut

pikkorissartitsineq maannakkut peqataaffigisinnaanagu, kingusinerusukkulli ingerlanneqarnissaa suliniutigaarput.

Lærernes Pension

Lærernes Pensionimik suleqateqarnej sulii pilersitsiffiulluarterpoq aammalu sulianut ataasiakkaanut tunngatillugu ataatsimullu isalugu pitsaasuulluni.

Sinniisoqarfimmi 2013-imi ataatsimeereernerup kingorna Lærernes Pension sinniisoqarfimmi ilaasortanut aamma Ilulissani tamassumalu kingorna Nuummi sulisunut ilisimatitsilluni ataatsimiisitsivoq.

Ulluinnarni suleqatigiinneq ajorluartumik atuarfiit namminersortut ataasiakkaat kiisalu Kommune Kujalliup eqqortumik piffissarlu eqqorlugu akiliisannginnerannut atasumik ajornartorsiutinik sunnigaavoq.

Maannakkutut ingerlaneq Lærernes Pensionimut immikkut suliaaqqartitsinermik taamaasillunilu aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqarpoq, tassami Lærernes Pensionimi ileqqaagaqartut tamarmik eqqorneqarput. Tamanna sulii sulissutigineqarpoq, neriunarporlu tamanna piaartumik aaqqinneqassasoq.

Tjenestemændenes Låneforening aamma Danmarks Lærerforenings Låneforening

IMAK-imi ilaasortarpassuit Tjenestemændenes Låneforening aamma Danmarks Lærerforenings Låneforening aqqutigalugit taarsigassarsinissamik periarfissat sulii atortarpaat. Qinnuteqaatit aasakkut sulinnigiffeqarnermi juulleriarturneraniilu amerlanerpaalersarput. Ilaasortanut iluaqutaasumik IMAK taarsigassarsititsisarnermi peqatigiiffinnik pitsaasumik suleqateqarpoq. Tjenestemændenes Låneforening 2012-imi suleriaatsimik nutaanik atuutilersitsivoq, tassa qinnuteqartut akissarsialeriffik akiisarsianit ilanngaassisarnissaq pillugu atsiortitsiniarlutik namminneq attaveqarfignarunnaarpaat. Tjenestemændenes Låneforeningip tamassuma pissarsiarinissaa isumagisussanngorpaa, kommuninik kattuussitsinerup kingorna qinnuteqartorpassuit akissarsialeriffinnit unguissummi sulisarmata tamanna iluaqutaavoq. Tjenestemændenes Låneforening 2013-imi aalajangiivoq timelærerit taarsigassarsinissamik qinnuteqartut ukiumi atuarfiusumi aggersumi atorfeqaannarnissaq pillugu paasissutissanik pissarseqqaartassasut. Tamassumunnga pissutaavoq timerlærererpassuit taarsigassarsitinneqartut tamassuma kingorna ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik atorfinitsitsisoqarnera pissutigalugu tassaangaannaq soraarsinneqartarnerat. Tamassuma kinguneraa akissarsiatik aqqutigalugit akiliinngitsoortarnertik pillugu taarsigassarsisarnermut peqatigiiffimmut nalunaaruteqarnissamik ”puiguisarnerat”.

KANUKOKA

Ukiuni arlalinni kingullerni KANUKOKA-mik suleqateqarnerput pitsaasuuvoq. Suleqatigiinnermi pingaartumik pineqarput suliat ataasiakkaat pillugit isumaqatigiinniarnertit, pikkorissarnerit isumaatigiissutit pissutsillu allat meeqqat atuarfiannut tunngasut paaseqatigiinnissutigisarnerat. Piffissami qaangiuttumi pingaartumik aqutsisunik pikkorissarsinerit ingerlanneqarnissaat,

pikkorissartitsinissatut eqqarsaatigineqartut pillugit ataatsimiinnerit Gl. Avernæsimit ilisarititsilluni pikkorissartitsinerit pillugit KANUKOKA-lu suleqatigiittarpugut. KANUKOKA-mik pitsaasumik suleqateqarneq tamanut iluaqutaasooq nuannaarutigaarput.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Sinniisoqarfimmi ataatsimiinnerup kinguninngua Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiannik nalilersuineq, kiisalu immikkoortut allat suleqatigiissutigisinnaasagut pillugit immikkoortutsinnut taamanikkut Naalakkersuisoq Nick Nielsen aallarniutasumik oqaloqatigaarput. Tamanna naalakkersuisoqarfimmik angusaqarniarluni oqaloqatigiinnernik tamassumalu kingorna suleqatigiinnernik kinguneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiannik nalilersuineq pillugu 2013-imi oktobarip qaammataani siullermeertumik ataatsimiippugut. Tamassuma kingorna sorpiaat nalilersorneqarnissaat pillugu arlaleriarluta ataatsimiippugut. Nalilersuineq pillugu suliasumik allaaserinninneq Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiannik nalilersuineq pillugu immikkoortumi allaqqavoq.

Danskinik ilinniartitsisunik nutaamik atorfinittunik ilisarititsilluni pikkorissartitsisarnerit pillugit naalakkersuisoqarfimmik KANUKOKA-millu aamma suleqateqarpugut. Pikkorissartitsinerit taakku sapaatip-akunneranik ataatsimik sivisussuseqartut Fynimi Gl. Avernæsimi ukiut kingulliit arlallit ingerlanneqartarnikuupput.

Suleqatigiissitami misilittagaraarput ilinniartitsisut Gl. Avernæsimi ilisarititsilluni pikkorissartitsinerni peqataasut qaqugukkulluunniit ikiortigisinnaasaminnik attaveqalersartut. Ilinniartitsisunut taakkununga peqataasunut atuarfimmik pineqartumut sivikinnerpaamik piffissami isumaqatigiissuteqarfigisaminni nunatsiniiginnarnissaannut tamanna pingaaruteqarpoq. Aammattaaq ilinniartitsisut ilisarititsilluni pikkorissartitsinerni peqataangitsut Kalaallit Nunaannut tikinnermik kinguninngua imaluunniit ukiup atuarfiup ingerlaloreernerani amerlasuutigut aallaqqittarpugut. Taamaammat Gl. Avernæsimi ilisarititsilluni pikkorissartitsinerit ilinniartitsisut Kalaallit Nunaanniilersut sulisoriinnarnissaannut sunnuteqarnerat ersarissumik takusinnaavarput. 2014-imi juullinngitsiarnerani nutaanik Naalakkersuisortarpugut. Immikkoortutsini Naalakkersuisoq nutaq Nivi Olsen anguniagaqarlualuta maannamut ataatsimeeqatigisarnikuupput.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik – aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu aqutsiveqarfik (ASA)

Siulersuisut 2013-imi allaganngorlugu nalunaarutaanni akissuteqartannginnerit, suliasumik sivisuumik suliarinnittarnerit il.il. pillugit aningaasarnermut sulisoqarnermullu aqutsiveqarfik ajorineqartorujussuuvuq.

Piffissap ingerlanerani suleqatigiinneq pitsaanerujussuanngornikuuvuq, tamannalu 2014-imi isumaqatigiissutit isumaqatigiinniutigineqarnerannik allaaserinninnermi aamma ersippoq. Isumaqatiginniniartarnermut allaffik IMAK-ilu akuttunngitsumik ataatsimiittarpugut aammalu

piffissap siviluallaanngitsup iluani suliassat naammassiniarneqartarlutik. Suliassat ilaatigut sivitsortoortarnerannut pissutaagajuttarput, Namminersorlutik Oqartussat kommuninit oqaaseqaatinik/akissutininik utaqqisariaqartarnerat, kommunit paasissutissanik amigartunik nassitsisarnerat il.il..

Namminersorlutik Oqartussat siusinnerusukkut suliassat ilaattulli kommunit utaqqisitsigaangata aalajangiisarnissaat IMAK-ip ilaatigut kissaatigisinnaavaa. Kisiannili kommunimit pineqartumit akuersissuteqarani taamaaliorsinnaanermut isumaqatigiinniartarnermut allaffik periarfissaarussimannguatsiarpoq. Tamassuma kingornaa assersuutigalu isumaqatigiissitsiniarnermi suliassat aammalu akissarsiat qaffasissusissaannik suliassat sivitsorunneqartarnerat, aamma naak isumaqatiginninniarsinnaatitaasut (Namminersorlutik Oqartussat IMAK-illu) akornanni isumaqitigiittoqaraluartoq.

ALLAT

Ilinniartitsisoq

Ilinniartitsisoq ukiumut sisamariarluni-tallimariarluni saqqummertarpoq. Ukiorpassuanngortuni aaqqissuisorput, Jan Ellesgaard, soraarninngorniarluni 2014-imi aasakkut nunatsinniit aallarpoq. Kisiannili ilusilersuineri suli ikiuuttarpoq. Jan Ellesgaardip saniatigut Justus Kaspersen aaqqissuisooqataavoq.

Ilinniartitsisumi sinniisooqarfimmi ataatsimiinnerup kinguninngua Elna Egede freelanceritut tusagassiortuuvoq. Elna uagutsinnut uggornartumik Nuuk TV-mi aaqqissuisutut atorfinippoq, taamaammallu uagutsinni unittariaqarluni. Ukiamit kingullermiilli freelancerinik marlunnik tusagassiortoqarpugut, tassa Karline Platou amma Inge S. Rasmussen. Tusagassiornermi sulisut suliaat pitsaasut iluarisimaartorujussuunikuuagut.

Ilinniartitsisup saqqumminnginnerani aaqqissuisut ataatsimiittarput, tassani sammisat suut normuni aggersuni sammineqassanersut paasiniarneqartarluni. Takoqqusaaruteqartartunik ukiuni kingullerni nassaarniarneq ajornakusoornikuuvoq. Sumiiffinni internetimut pitsaasumik attaveqarfiusuni aviisip internetikkut aviisitut saqqummertarnissaa immaqa pisariaqarlarsinnaavoq. Piffissap ingerlanerani tamanna paasinarsissaaq.

Nittartagaq

Nittartagaq nutarterneqarnikuuvoq atoruminarnerusumillu isikkulersorneqarnikuulluni. Saqqaqalarnikuuvoq, tassani atuisut nutaarsiassat nutaanerit nutaarsiassatoqqallu toqqorsivimmiittut takusinnaallugit, taamaalilluni nutaarsiassatoqarnik ujarlesinnaaneq periarfissaalarnikuuvoq. Aammattaaq tusarniaaneri pillugit qupperneqarlarnikuuvoq, tassani tusarniaaneri ingerlasut tusarniaanermilu akissutit atuarneqarsinnaallutik. Siulersuisut neriuutigaat siulersuisunut oqaaseqaateqarnissamut periarfissaq amerlasuut atortassagaat, siulersuisut taamaalillutik assersuutigalugu inatsisissat oqallisigineqarneranni tusarniaanermilu akissutit suliarineqarneranni taakku isumaliutiminnut ilannguttarniassamatigit.

Ilanngussat nutaat tamarmik pitsaassusaat isumalluutillu naammatsillugit allatat tamarmik kalaallisut danskisullu nutserneqartarnissaat allatseqarfiup qulakkeerniarsarivaa.

Sinniisoqarfimmi ataatsimiinnerit

Sinniisoqarfimmi kingullermik 2013-imi ataatsimiinnerup kingorna oqarasuaatikkut immikkut ittumik ataatsimiinnerit uku ingerlanneqarput:

- 24. februar 2014
- marts 2014
- 18. marts 2014

Ataatsimiinnerit pingasut tamarmik isumaqatigiissutit isumaqatiginiutigineqarnerannut atatillugu ingerlanneqarput. 18. marts ataatsimiinnermi isumaqatigiissutit isumaqatigiissuteqarnissaannik tamassumalu kingorna ilaasortanit taasissutigisussangorlugit nassiussineqarnissaannik siulersuisut sinniisoqarfimmiit pisinnaatinneqarput.

Ataatsimiinnerni tamani assigiinnik ullormut oqaluuserisassaqaqpoq, tassa isumaqatigiissutinik isumatigiinniarneq.

Siulersuisut ataatsimiinneri

Siulersuisut ivertinneqarnermik kingorna februarip qaammataata naanerata tungaanut katillugit 17-eriarlutik ataatsimiipput. Ataatsimiinnernit 17-iusunut arfinileriarluni naapilluni ataatsimiittoqarpoq. Siulersuisut ataatsimiinnerisa saniatigut siulersuisut ataatsimiinnerni allani aamma peqataapput. NLS-ip Aqutsisoqarfiani siulittaasoq sinniisoraarput aamma Birthe Therkilsen NLS-imi Meeqqat Atuafiat pillugu ataatsimiinnerni sinniisoralugu. Tamassuma saniatigut Esther Rosing ICC-mi sinniisoraarput. 2015-ip aallartinnerani Marie Sara Larsen Esther Rosing taarserlugu ilaasortaalerpoq. Tamassuma saniatigut sinniisoqarfimmi ataatsimiinnermi kingullermi Esther siulittaasoq peqatigalugu Danmarks Lærerforeningip Ataatsimeersuarneranut aallartitatut qinerneqarpoq.

Siulersuisut ataatsimiinneri:

- 19.-20.8. 2013 Nuummi ataatsimiinneq
- 1.10. 2013 Koldingimi ataatsimiinneq
- 4.10. 2013 Koldingimi ataatsimiinneq
- 4.11. 2013 Oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
- 16.12. 2013 Oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
- 13.-14.1. 2014 Nuummi ataatsimiinneq
- 10.2. 2014 Oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
- 28.2. 2014 Nuummi ataatsimiinneq (isumaqatigiinniarneq pillugu ataatsimiinneq)
- 7.4. oqarasuaatikkut 2014-mi ataatsimiinneq
- 12.5. oqarasuaatikkut 2014-imi ataatsimiinneq

10.6. 2014	oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
25.8. 2014	oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
15.-16.9. 2014	Nuummi ataatsimiinneq
20.10. 2014	oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
22.11. 2014	Nuummi ataatsimiinneq
15.12. 2014	oqarasuaatikkut ataatsimiinneq
12.-13.1. 2015	Nuummi ataatsimiinneq
20.2. 2015	Oqarasuaatikkut ataatsimiinneq

Ataatsimiinerit allat

18.04	OK pension pillugu Nuummi ilaasortanik ataatsimiisitsineq
25.04.13	SID aamma LIF Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
30.04.13	SDO, SID aamma LIF ASA-mi isumaqatigiissitsiniaalluni ataatsimiinneq
03.05.13	SID aamma LIF Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
6.-7.05.13	SDO NLS-ip Aqutsisoqarfiani ataatsiminneq
10.05.13	SDO, SID aamma LIF Isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
13.05.13	LIF Britta Kjeldsenimik ataatsimeeqateqarneq
13.05.13	Tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit Nuummi ilaasortanik ataatsimiisitsineq
14.05.13	SDO aamma LIF Michael Mikkelsenimik ataatsimeeqateqarneq
16.05.13	LIF Sulinerimi ajoquserneq pillugu inatsit nutaaq pillugu ataatsimiinneq
16.05.13	SDO aamma SID Ilinniartaanermut Naalakkersuisumik ataatsimeeqateqarneq
16.05.13	SDO aamma LIF KANUKOKA-p siulittaasuani ataatsimeeqateqarneq
17.05.13	SDO aamma LIF Ilinniartitsisumi ataatsimiinneq
22.05.13	LIF Combymik ataatsimeeqateqarneq
22.05.13	SDO aamma ERO DLF-ip ataatsimeersuarnera
25.-29.05.13	SDO aamma LIF NAN-imi, Islandimi ataatsimiinneq
29.05.13	SID Ipads pillugu Katuami ataatsimiinneq
30.05.13	SDO, SID aamma LIF Isumasioqatigiinnermi ataatsimiinneq
30.05.13	SDO, SID aamma LIF Inerisaavimmik ataatsimeeqateqarneq
31.05.13	SDO Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinneq
03.06.13	SDO Naalakkersuisut siulittaasuannik kiisalu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik siulittaasut allat peqatigalugit Siunnersuisoqatigiiffimmi ataatsimiinnneq
04.06.13	SDO IIKNN-imi ataatsimiinneq
05.06.13	SDO aamma LIF Kalaallit Forsikringimik ataatsimeeqateqarneq

06.06.13	SDO aamma LIF Kaallit Nunaanni Timersortartut Kattuffiannik ataatsimeeqarneq
06.06.13	LIF Combymik ataatsimeeqateqarneq
07.06.13	SDO, LIF aamma SID inunnik isumalluutiniq ataatsimeeqateqarneq
14.06.13	ERO aamma SID Ilinniarfissuarmi allagartartaartitsineq
14.06.13	SDO LIF eqqartuussiissuserisumik Michael Mikkelsenimik ataatsimeeqateqarneq
18.06.13	SDO aamma LIF TR- aningaasaateqarfiup siulersuisuini ataatsimiinneq
19.06.13	SDO, LIF aamma SID Nuummi inunnik isumalluutiniq ataatsimeeqateqarneq
19.06.13	SDO Grønlandsbankenimik ataatsimeeqateqarneq
20.06.13	SDO aamma SID Nick Nielsenimik ullup qeqqasiutigaluni ataatsimeeqateqarneq
01.07.13	SDO aamma SID Nick Nielsenimik ataatsimeeqateqarneq
15.-19.07.13	SDO ilinniartitsisunik nutaamik atorfinittunik Gl. Avernæsini ilisarititsilluni pikkorissartitsineq
14.08.13	LIF AMR-imi ataatsimiinneq
15.08.13	SDO aamma LIF isumasioqatigiilluni ataatsiinneq
28-30.08.13	LIF aamma SID sinniisunik Nuummi pikkorissartitsineq
1.-3.09.13	SID sinniisunik Qaqortumi pikkorissartitsineq
07.09.13	SDO Søren Viemosemik ataatsimeeqateqarneq
10-12.09.13	SDO, ERO aamma LIF DLF-ip Københavnimi ataatsimeersuarnera
16.09.13	SDO aamma LIF kattuffinnik allanik siunersuisoqatigiilluni ataatsimeeqateqarneq
16.09.13	SDO, LIF aamma SID killiffik pillugu ASA-mik ataatsimeeqateqarneq
17-18.09.13	BIT NLS-imi meeqqat atuarfeqarneq pillugu Nyborgimi ataatsimiinneq
19.09.13	LIF imminut nalilersortarneq pillugu Tasiilami pikkorissartitsineq
20.09.13	SDO aamma SID Inerisaavimmik ataatsimeeqateqarneq
20.09.13	SDO aamma SID Naalakkersuisumik Vittus Qujaukitsumik ataatsimeeqateqarneq
24.09.13	SDO, LIF aamma SID KANUKOKA-mi Simon Lennertimik ataatsimeeqateqarneq
25.09.13	SDO isumaqatigiinniartarnermut pisortamik Rasmus Sembach Olsenimik ataatsimeeqateqarneq
01.10.13	Siulersuisut Århusimi ataatsimiinnerat
2.-3.10.13	Kaløvigcenterimi isumaqatigiinniartarneq pillugu pikkorissarneq
04.10.13	Siulersuisut Koldingimi ataatsimiinnerat
7.-10.10.13	NLS-imi kattuffimmi ataatsimiineq SDO, HLS, MKU, MSL, BIT, LIF aamma SID
11.10.13	IIKNN-imik ataatsimeeqateqarneq SDO aamma LIF
14.10.13	Nick Nielsenimik ataatsimeeqateqarneq SDO aamma SID
16.10.13	Isumaqatigiinniartitsisarfik SDO aamma LIF

18.10.13	ASA-mik ataatsimeeqateqarneq, SDO aamma LIF
18.10.13	ASA-mik Inerisaavimmik KANUKOKA-millu isumaqatigiinniarluni ataatsimiinneq, SDO, LIF aamma SID
21.10.13	Ilinniartitsisoq pillugu aqqissuussisoqarfimi ataatsimiinneq SDO aamma LIF
23.-26.10.13	SID aamma LIF sinniisunik Ilulissani pikkorissartitsineq
28.10.13	Siunnersuisoqatigiiffimmi ataatsimiinneq SDO, LIF aamma SID
30.10.13	Combymik ataatsimeeqateqareq LIF
01.10.13	Suliffigissaasut ataatsimiinnerat LIF
01.10.13	ASA-mik, Inerisaavimmik KANUKOKA-millu isumaqatigiinniarluni ataatsimeeqateqarneq, SDO, LIF aamma SID
08.11.13	SDO aamma SID feriarnermi angalanernut aningaasaateqarfimmi siulersuisut ataatsimiinnerat
08.11.13	SDO, LIF aamma SID suliassat pillugit ataatsimiititaliarsuarmi ASA-mik, Inerisaavimmik KANUKOKA-millu ataatsimeeqateqarneq
08.11.13	SDO, LIF aamma SID ASA-mik ataatsimeeqateqarneq
15.11.13	SDO, LIF aamma SID ASA-mik ataatsimeeqateqarneq
18.11.13	LIF nittartagaq pillugu ataatsimiinneq
19.11.13	LIF NPK aamma PK AMR pillugu aallarnisaalluni ataatsimiinneq
20.11.13	LIF AMR-imi ataatsimiinneq
20-21.11.13	BIT aamma SID meeqqat inuusuttullu ajornartorsiortut pillugit ataatsimeersuarneq
22.11.13	SDO Angisuunngoruma pillugu isumasioqatigiinneq
25.11.13	LIF aamma SID Sulisoqarneq pillugu Immikkoortortaqaqarfimmik ataatsimeeqateqarneq
25.11.13	LIF aamma SID Kommuneqarfik Sermersuumi Ineriartortitsinermut ingerlatsivimmik ataatsimeeqateqarneq
25.11.13	SDO Forenede Gruppelivimik ataatsimeeqateqarneq
26.11.13	SDO DLF-imik ataatsimeeqateqarneq
26.11.13	LIF aamma SID KANUKOKA-mik ataatsimeeqateqarneq
29.,1.12.13	LIF aamma SID Ilinniartitaanermut pilersaarut pillugu isumasioqatigiinneq
01.12.13	SDO Ilinniartitaanermut pilersaarut pillugu isumasioqatigiinneq
06.12.13	SDO aamma KAH isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
06.12.13	SDO, LIF, SID aamma KAH KANUKOKA-mik ataatsimeeqateqarneq
10-12.12.13	SDO LIF atuarfinni pisortat ataatsimiinnerat
11.12.13	BIT Tjenestemandimik killisiuineq
13.12.13	SDO aamma AMR-imi ilaasortassamik toqqaanissaq pillugu LIF-imik PK-mik NPK-millu ataatsimeeqateqarneq

17.-18.12.13	SDO aamma LIF IIKNN KANUKOKA-lu peqatigalugit EVA-mik ataatsimeeqateqarneq
03.01.14	SDO aamma LIF kattuffiit allat peqatigalugit ASA-mik aallarnisaalluni ataatsimeeqateqarneq
03.01.14	SID aamma KAH Nuussuup Atuarfiani sinniisunik ataatsimiiqateqarneq
06.01.14	SDO PK, AK aamma ASG peqatigalugit ASA-mik ataatsimeeqateqarneq
07.01.14	LIF eqqartuussissuserisumik ataatsimeeqateqarneq
09.01.14	SDO Kalaallit Nunaata siunissaani periarfissat pillugit ataatsimiinneq
10.01.14	SDO aamma LIF Grønlandsbankenimik ataatsimeeqateqarneq
10.01.14	LIF eqqartuussissuserisumik ataatsimeeqateqarneq
10.01.14	SID aamma LIF Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
16.01.14	SDO SID Feriarnermut Aningaasaateqarfimmi siulersuisut ataatsiinnerat
17.01.14	SDO aamma LIF isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
20.01.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Kommuneqarfik Sermersuumi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
21.01.14	SDO, BIT, SID aamma KAH ilinniartitsisunik ataqqinnerup qanoq annertusarnissaa pillugu ilaasortanik ASK-im ataatsimiisitsineq
21.01.14	LIF INUIT-mik ataatsimeeqateqarneq
24.-30.01.14	SDO aamma BIT ”Nunat Avannarliit aqqutsiuvippu” pillugu ataatsimeersuarneq
25.01.14	LIF Ilisimatusarfimmi oqalugiarnaq
27.01.14	LIF aamma SID Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
27.01.14	LIF og SID ASA-mi André Guttusenimik ataatsimeeqateqarneq
03.02.14	SDO angerlarsimaffimminni ilinniartitsisunngornianik Ilinniarfissuarmi ataatsimeeqaterarneq
04.02.14	SID MIO-mi
05.02.14	SDO Ilinniarfissuarmi 4. s-inik ataatsimeeqateqarneq
05.02.14	SID aamma KAH atorfillit pillugit inatsit pillugu pikkorissarneq
07.02.14	SDO, LIF Sermersuumi pisortaanermik ingerlatsivimmilu pisortamik ataatsimeeqateqarneq
11.02.14	LIF, SID aamma KAH Nuummi Kommuneqarfik Sermersuumi allaffissornermi Nuummi atorfilinnik ataatsimeeqatarneq
12.02.14	KANUKOKA-mik ataatsimeeqateqarneq
17.02.14	LIF, SID aamma KAH Kommuneqarfik Sermersuumi Hans Pterimik ataatsimeeqateqarneq
18.02.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Kommuneqarfik Sermersuumi Søren Valbakimik ataatsimeeqateqarneq
19.02.14	SID aamma KAH Mærskimik ataatsimeeqateqarneq

19.02.14	SDO, LIF, SID aamma KAH ASA piumasqaatai pillugit ataatsimiinneq
19.02.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Kommuneqarfik Sermersuumi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
20.02.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH kommuni sipaarutit pillugit akerliussutsimik takutitsineq
21.02.14	SDO aamma LIF Ilinniartitsisoq pillugu aaqqissuisoqarfimmi ataatsimiinneq
24.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH sinniisoqarfimmi immikkut ittumik ataatsimiinneq
25.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
26.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
27.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
03.03.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
04.03.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
05.03.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
13.03.14	SDO, BIT aamma LIF Kommuneqarfik Sermersuumi Aningaasaqarnermut Aatatsimiititalimik ataatsimeeqateqarneq
18.03.14	SDO, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
19.03.14	SDO, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiinniarnert
20.03.14	SDO, MAK, BIT, KIS, LIF, SID aamma KAH ilaasortanik Nuummi ataatsimiisitsineq
24.03.14	SDO KIS ilaasortanik Ilulissani ataatsimiisitsineq
24.03.14	LIF ilaasortanik Narsami ataatsimiisitsineq
25.03.14	SDO ilaasortanik Aasianni ataatsimiisitsineq
26.03.14	SDO ilaasortanik Qasigiannuani ataatsimiisitsineq
26.03.14	LIF aamma MSL ilaasortanik Nanortalimmi ataatsimiisitsineq
27.03.14	SDO ilaasortanik Kangerlussuarimi ataatsimiisitsineq
27.03.14	MSL aamma LIF ilaasortanik Qaqortumi ataatsimiisitsineq
27.03.14	SID ilaasortanik Maniitsumi ataatsimiisitsineq
27.03.14	BIT ilaasortanik Paamiuni ataatsimiisitsineq
28.03.14	LIF aamma MSL Kommune Kujallermik ataatsimeeqateqarneq
28.03.14	SID aamma KAH nunaqarfinnik avinngorsimanersunillu oqarasuaatikkut ataatsimeeqateqarneq

31.03.14	SID ilaasortanik Sisimiuni ataatsimiisitsineq
31.03.14	SID aamma KAH nunaqarfinnik avinngorsimanersunillu oqarasuaatikkut ataatsimeeqateqarneq
01.04.14	MAK ilaasortanik Kulusummi ataatsimiisitsineq
02.04.14	SDO Kangillinnguit Atuarfianni ilinniartitsisunik ataatsimeeqateqarneq
02.04.14	LIF IIKNN-imik ataatsimeeqateqarneq
03.04.14	SID ilaasortanik Qeqertarsuarmi ataatsimiisitsineq
03.04.14	MAK ilaasortanik Kuummiuni ataatsimiisitsineq
04.04.14	SDO kattuffiit illuat pillugu kattuffinnik allanik ataatsimeeqateqarneq
04.04.14	SDO Hans Lyngep Atuarfiani ilinniartitsisunik ataatsimeeqateqarneq
04.04.14	KAH ilaasortanik Upernavimmi ataatsimiisitsineq
07.04.14	SID ilaasortanik Uummannami ataatsimiisitsineq
23.04.14	SDO og KAH USK-imi atuarfiup pisortaanik ataatsimeeqateqarneq
24.04.14	SDO og KAH Nuussuup Atuarfiani atuarfiup pisortaanik ataatsimeeqateqarneq
24.04.14	SDO og KAH Kangillinnguit Atuarfiani atuarfiup pisortaanik ataatsimeeqateqarneq
24.-25.4.14	BIT Meeqqat atuarfeqarneq pillugu NLS-imi Finlandimi ataatsimiinneq
25.04.14	SDO aamma KAH ASK-imi atuarfiup pisortaanik ataatsimeeqateqarneq
25.04.14	SDO og KAH Hans Lyngep Atuarfiani atuarfiup pisortaanik ataatsimeeqateqarneq
29.04.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
30.04.14	SDO, LIF, SID, KAH, BIT aamma JEJ Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
01.05.14	SDO, LIF, SID, KAH aamma BIT Isumaqatigiinniarnernut Immikkoortortaqarfimmi isumaqatiissitsiniarluni ataatsimiinneq
02.05.14	LIF, SID aamma JEJ Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqatigiinneq
6.-7.05.14	SDO Aqutsisoqarfimmi Finlandimi ataatsimiinneq
12.05.14	LIF, SID aamma JEJ Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
13.05.14	SDO, BIT, SID og Kommuneqarfik Sermersuumi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
14.05.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH Sermersuumi Siumut Kommunalbestyrelsimi ilaasortaataitanik ataatsimeeqateqarneq
14.05.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH Sermersuumi Atassitip Kommunalbestyrelsimi ilaasortaataitanik ataatsimeeqateqarneq
15.05.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH tusagassiortunik katersuutsitsineq
19.05.14	SDO Politimestereqarfimmi isumasioqatigiinneq
22.05.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Atassuttip Inatsisartuni ilaasortaataitanik ataatsimeeqarneq

23.04.14	SDO, BIT, SID aamma KAH Kom. Sermersuumi Meeqqanut Inuusuttunullu Ataatsimititalimik ataatsimeeqateqarneq
23.04.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH i Kom. Sermersuumi IA-p Demokratillu ilaasortaatitaannik ataatsimeeqateqarneq
26-27.05.14	LIF NAN-imi Finlandimi ataatsimiinneq
28.05.14	LIF DLF-imik ataatsimeeqateqarneq
28.05.14	LIF FG-mik ataatsimeeqateqarneq
28.05.14	LIF LP-mik ataatsimeeqateqarneq
28.05.14	SDO og KAH Siunnersuisoqatigiiffimmi ataatsimiineq
30.04.14	LIF, SID aamma Jeppe Kom. Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
04.06.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Tasiilaq pillugu MIO-mik ataatsimeeqateqarneq
04.06.14	SDO Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinneq
04.06.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH ilaasortanik Nuummi ASK-imi ataatsimiisitsineq
05.06.14	LIF amma SID Kom. Sermersuumi Sulisoqarnermut Immikkoortortaqarfimmik ataatsimeeqateqarneq
05.06.14	SDO, BIT, LIF, SID aamma KAH Kom. Sermersuumi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
11.06.14	LIF AMR-im aallarnisaalluni ataatsimiinneq
16.06.14	LIF AMR-imi ataatsimiinneq
17.06.14	SDO og LIF Ilaasortanik Kangerlussuarmi ataatsimiisitsineq
18.06.14	Kommuneqarfik Sermersuumi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
14.-19.07.14	SDO Gl. Avernæsimit
23.07.14	SDO Isumaqatiginninniartarnermut Immikkoortortaqarfimmik ataatsimeeqateqarneq
28.07.14	SDO Isumaqatiginninniartarnermut Immikkoortortaqarfimmik ataatsimeeqateqarneq
30.07.14	LIF Lærernes Pensionimik ataatsimeeqateqarneq.
05.-12.08.14	SID ilaasortanik Kangerlussuarmi ataatsimiisitsineq kiisalu Imminut nalilersortarnermik pikkorissarneq
09.-18.09.14	MSL Island Future Teachersimi ataatsimiinneq
20.08.14	Nuummi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
28-8-4.9.14	SDO aamma ERO DLF-imi ataatsimeersuarnik
01.09.14	SDO DLF-imik ataatsimeeqateqarneq
01.09.14	SID INERISAAVIMMIK ataatsimeeqateqarneq
08.09.14	SDO, SID, LIF og KAH Isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
08.09.14	SDO aamma LIF Ilinniartitsisoq pillugu aqqissuisoqarfimmi ataatsimiinneq

09.09.14	SDO, LIF aamma SID Kom. Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
10.09.14	SID Inerisaavimmik ataatsimeeqateqarneq
11.09.14	LIF Isumasioqatigiittarfimmi allatseqarfinnik allanik ataatsimeeqateqarneq
11.09.14	SDO aamma SID Kangillinnguit Atuarfianni ilinniartitsisut ilaannik ataatsimeeqateqarneq
11.09.14	SDO NIF-imi sinniisunik ataatsimeeqateqarneq
12.09.14	SDO, LIF aamma KAH Kommuneqarfik Sermersuumi FTR-imik ataatsimeeqateqarneq
12.09.14	SDO, SID, KAH aamma LIF KANUKOKA-mik ataatsimeeqateqarneq
17.09.14	SDO, LIF aamma KAH NIF-imu isumaqatiginninniarnaq
18.09.14	SDO, LIF, SID aamma KAH ASA-mi isumaqatigiissitsiniarnaq
19.09.14	SDO Kattuffiit allat peqatigalugit siulittaasut ataatsimiinnerat
22.09.14	SDO Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinneq
22.-24.09.14	SDO aamma LIF Qeqqata Kommunianik NA-millu ataatsimeeqateqarneq
29.09.14	SDO aamma LIF Vittus Qujaukitsumik ataatsimeeqateqarneq
1.-2.10.14	NLS-imi Helsinkimi ataatsimiinneq
06.10.14	SDO aammas KAH Isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
6.-7.10.14	LIF DLF-imik ataatsimeeqateqarneq
07.10.14	LIF Lærernes Pensionimik ataatsimeeqateqarneq
07.10.14	SDO aamma SID Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
8.-10.10.14	LIF Gl. Avernæsimi sinniisunik ilinniartitsineq
08.10.14	SDO, SID aamma KAH Qinersinissaq pillugu ilaasortanik ataatsimiisitsineq
10.10.14	BIT aamma SID borgmester Asii C. Narupimik ataatsimeeqateqarneq
10.10.14	SDO ilaasortanik Qasigiannguani Juunarsip Atuarfiani ataatsimeeqateqarneq
10.10.14	SDO Efterskole Villas Vilaadsenimik ataatsimeeqateqarneq
13.10.14	SDO aamma LIF Qaasuitsup Kommunianik ataatsimeeqateqarneq
14.10.14	SDO aamma LIF Efterskole Villads Villadsenimut isumaqatiginninniarnaq
14.-15.10.14	SID naqinnernik ilisarinnissinnaannginneq pillugu isumasioqatigiinneq
15.10.14	SDO aamma LIF Efterskole Villads Villadsenimut isumaqatiginninniarnaq
16.10.14	SDO, KAH aamma LIF Sinniisut nutaat sinniisuuneq pillugu pikkorissarnerat
17.10.14	LIF og KAH Sinniisut nutaat pikkorissarnerat
18.10.14	LIF og KAH Sinniisut nutaat pikkorissarnerat
20.10.14	SDO og LIF meeqqat atuarfiat pillugu IIKNN-imik KANUKOKA-millu ataatsimeeqateqarneq
22.10.14	LIF AMR-imik ataatsimeeqateqarneq
22.-14.11.14	KAH ingerlaqqilluni ilinniarnaq

22.10.14	SDO, BIT, SID, LIF aamma KAH Nuummi ilinniartitsisunik ataatsimeeqateqarneq
27.10.14	SDO aamma SID Ilinniartitsisoq pillugu aaqqissuussiveqarfimmi ataatsimiinneq
28.10.14	SDO, LIF aamma SID akuersinermik nalunaarutit pillugit Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
29.10.14	SDO, SID aamma LUF KANUKOKA-mik, Inerisaavivimmik IIKNN-imillu ataatsimeeqateqarneq
29.10.14	SDO, LIF kattuffiit allat peqatigalugit Kom. Sermersuumi pisortanik ataatsimeeqatarneq
31.10.14	SDO, SID aamma LIF Isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
03.11.14	SDO, SID aamma LIF ASA-mik ataatsimeeqateqarneq
04.11.14	SDO, SID aamma LIF Michael Binzerimik ataatsimeeqateqarneq
05.11.14	LIF SU pillugu Kom. Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
06.11.14	SID meeqqat atuarfiannut pilersaarut pillugu Kom. Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
06.11.14	SDO, SID aamma LIF Ilinniarfissuarmik, Inerisaavimmik, IIKNN-imik KANUKOKA-millu ataatsimeeqateqarneq
07.11.14	LIF aamma SID ASA-mik ataatsimeeqateqarneq
10.11.14	SDO Lærernes Pensionimik ataatsimeeqateqarneq
10.-14.11.14	SDO Sverigemi Lärarforbundimi ataatsimeersuarneq
13.11.14	LIF aamma SID Kom. Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
13.11.14	LIF aamma SID Qeqqata Kommunianik ataatsimeeqateqarneq
19.11.14	SDO aamma LIF CSR-mik ataatsimeeqateqarneq
20-21.11.14	SDO, BIT. KSA, LIF, SID aamma KAH soraarsisinermi suliani inissimanerit agguataarnerit pillugit Nuummi sinniisut peqatigalugit pikkorissarneq
22.11.14	SDO, BIT, KSA, MAL, MSL aamma SID siulersuisut ataatsimiinnerat
23.11.14	SDO, BIT, KSA, MAL; MSL og SID siulersuisut ataatsimiinnerat
24.-27.11.14	BIT og LIF Maniitsumi Efterskolemut isumaqatiginninniarnaq kiisalu Maniitsumi efterskolemi aamma Kilaaseqqap Atuarfiani ilaasortanik ataatsimiisitsineq
26.11.14	SDO aamma SID FFondenni siulersuisuni ataatsimiinneq
28.11.14	LIF Kom. Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
01.12.14	LIF aamma SID ilaasortanik Ilulissani ataatsimiisitsineq
2.-6.12.14	LIF aamma SID ilissani aqutsisut pikkorissarneranni pikkorissartitsisut
02.12.14	SDO EVA-mik Københavnimi ataatsimeeqateqarneq
3.-4.12.14	SDO aqutsisoqarfimmi Helsinkimi ataatsimiinneq
05.12.14	SDO FTF-imik ataatsimeeqateqarneq
08.12.14	BIT Børnerådemik ataatsimeeqateqarneq

11.12.14	SDO aamma LIF IIKNN-imik KANUKOKA-millu ataatsimeeqateqarneq
16.12.14	SDO aamma SID Kommuneqarfik Sermersuumik ataatsimeeqateqarneq
17.12.14	SDO NUSUKA-mik ataatsimeeqateqarneq
17.12.14	LIF aamma SID Pikkorissarnernut allattuivik pillugu ataatsimiinneq
18.12.14	SDO aamma LIF CSR-imik ataatsimeeqateqarneq
18.12.14	SDO, LIF aamma KAH ASA-mi isumaqatigiissitsiniarluni ataatsimiinneq
19.12.14	SDO, LIF, SID aamma KAH Isumasioqatigiilluni ataatsimiinneq
07.01.15	KAH Grænsehindringsrådemik ataatsimiinneq
09.01.15	SDO aamma Nuummi sinniisunik ataatsimiisitsineq
09.01.15	SDO aamma SID Pikkorissarnernut allattuivik pillugu ataatsimiinneq

Skriftlig beretning
2015

Skriftlig beretning

Repræsentantskabet holder sit ordinære møde i 2015 på Hotel Arctic i Ilulissat. Dette er det første ordinære repræsentantskabsmøde i den siddende bestyrelses valgperiode. Repræsentantskabet er som bekendt IMAKs øverste myndighed, og det er i dette forum, organisationen tager de vigtige beslutninger og udstikker pejlemærker for sin kommende virksomhed. Denne skriftlige beretning er en beretning om, hvad organisationen har arbejdet med siden, den skriftlige beretning 2013 blev fremsendt i 2013.

Denne skriftlige beretning indeholder en række begivenheder siden sidste repræsentantskabsmøde. Der har været overenskomstforhandlinger, evaluering af den grønlandske folkeskole er foretaget af Danmarks Evalueringsinstitut EVA – denne har præget den seneste tids debat om folkeskolen i medierne sammen med de desværre ikke særlig gode resultater fra trintestene samt afgangsprøverne.

Vi har fundet det vigtigt at fokusere på evalueringen af folkeskolen, som nok vil præge debatten i Grønland i den kommende tid.

Den skriftlige beretning indgår som den ene del af bestyrelsens samlede beretning. Den anden del bliver aflagt mundtligt på repræsentantskabsmødet i dagene 20. - 21. april 2015

Sivso Dorph

Indholdsfortegnelse

Skriftlig beretning	2
Indholdsfortegnelse	3
PÆDAGOGISKE FORHOLD	5
Evaluering af den grønlandske folkeskole	5
Evalueringsrapporten	9
Skolerne – bygningerne	9
De grønlandske efterskoler og Qeqqata Akademi	10
Efterskole Villads Villadsen	10
Maniitsup Efterskole	10
Qeqqata Akademi	10
Institut for Læring	11
Ilinniarfissuaq/Inerisaavik	11
Ordblindeseminar	11
RoboBraille	12
Inerisaaviks fremtid	12
Frie grundskoler	13
Nuuk Internationale Friskole	13
Sisimiut Friskole	13
FAGLIGE FORHOLD	14
Forhandlingerne	14
Besparelser og afskedigelser i Kommuneqarfik Sermersooq	18
Besparelser på folkeskoleområdet Kommuneqarfik Sermersooq foråret 2014	18
Afskedigelser i Kommuneqarfik Sermersooq på grund af økonomiske forhold.	19
Økonomisk Råds rapporter	21
Rapport fra 2013	21
Rapport fra 2014	21
Arbejds miljø	23
Psykisk arbejds miljø	23
Fysisk arbejds miljø	24
Samarbejdsudvalg	24
Ferierejsefonde	25
IMAKs Ferierejsefond	25
Atuartitsisuts ferierejsefond	25
Pensionsforhold	26
ORGANISATORISKE FORHOLD	27
Møder med landspolitikere	27

Medlemmer	27
Medlemsmøder	28
Bestyrelsen.....	28
Kurser	29
Tillidsrepræsentantkurser	29
Lederkurser.....	30
Selvevaluering.....	30
Princip- og indsatsprogram.....	31
Organisationens økonomi	31
Sekretariatet	32
Danmarks Lærerforening (DLF).....	32
Nordiske Lærerorganisationers Samråd (NLS)	33
Styrelse	33
Grundskolesektoren NLS.....	34
NLS forbundsseminar 7. - 9.10 2013	35
Tema: Hvordan styrker vi respekten for lærerprofessionen?	35
Aftalemodellens udfordringer set fra et europæisk og nordisk socialt perspektiv.....	35
Norden og Danmarks Læringsfestival	37
Arbejdsmiljørådet / Nordisk Arbejdsmiljønetværk	37
Arbejdsmiljørådet.....	37
Nordisk arbejdsmiljønetværk	38
ICC.....	38
Andre faglige organisationer og samarbejdspartnere	39
Andre faglige organisationer	39
CSR Greenland og Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)	39
FTF/Lærernes Centralorganisation	39
Lærernes Pension	40
Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening	40
KANUKOKA.....	40
Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke	41
Finansdepartementet – økonomi- og personalestyrelsen. (ASA).....	41
ANDET	42
Ilinniartitsisoq	42
Hjemmesiden	42
Repræsentantskabets møder.....	42
Bestyrelsens møder	43
Andre møder	43

PÆDAGOGISKE FORHOLD

Evaluering af den grønlandske folkeskole

Under vores sidste Repræsentantskabsmøde opfordrede vi Naalakkersuisut til at evaluere den grønlandske folkeskole med baggrund i Landstingsforordningen fra 2002 og Landstingsloven fra 2012 om folkeskolen.

I Repræsentantskabet deltog daværende Naalakkersuisoq for vores område Nick Nielsen, og han tog imod opfordringen. Nu er evalueringen sket. Nu skal vi på baggrund af de forhold, som er beskrevet i evalueringen, handle for at gøre den grønlandske folkeskole bedre.

Allerede i oktober måned 2013 nedsattes en styregruppe bestående af repræsentanter fra Departementet, KANUKOKA og IMAK. Gruppen holdt deres første møde den 11. oktober 2013. Efterfølgende blev der afholdt en række møder for at finde frem til fælles formulering til opgaveformuleringen for den virksomhed, der skulle foretage evalueringen af den grønlandske folkeskole.

Gruppen nåede frem til enighed i februar 2014, hvorefter opgaven for evalueringen blev som følger:

1. Organisering

Overordnet/centralt niveau

- Styring af folkeskolen: samspil og arbejdsdeling mellem de forskellige organer (Selvstyret, kommunerne og Institut for Læring), herunder varetagelse af efter- og videreuddannelse
- Institut for lærings rolle
- Tilsyn med folkeskolen

Kommunalt niveau

- Hvordan varetages tilsynet med folkeskolen lokalt, herunder med de elever, der ikke følger folkeskolens undervisning
- Skolebestyrelser: hvilke opgaver har de, hvordan fungerer de?
- Timetal og fordeling på fag og trin (K)
- De lokale valg: hvordan prioriteres de. Er der fastsat læringsmål etc.

Skoleniveau

- Trindeling og klasseopdeling
- Særligt fokus på fleksibel tilrettelæggelse
- Holddeling: bruges det, hvordan, efter hvilke kriterier, statisk/dynamisk og med hvilke oplevede virkninger? Hvor kommer ressourcerne fra?

2. Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen

Forskellige forhold ønskes belyst i forbindelse med evaluering af undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse.

Der er tale om forskellige nedslag

- Hvilke undervisningsmetoder benyttes? Her særlig fokus på udbredelsen og betydningen af ”effektive undervisningsprincipper”. Og hvordan opleves udbyttet heraf?
- Hvilke materialer benyttes, og hvordan opleves kvaliteten heraf? (IT indgår ikke i evalueringen som selvstændigt tema, men brugen af IT i undervisningen kan belyses under dette tema)

Fremmedsprog: dansk og engelsk

- Hvordan gennemføres undervisningen – hvad undervises der i?
- Hvordan er lærernes kompetencer i forhold til at varetage denne undervisning?
- Supplerende undervisning og modersmålsundervisning
- Kommunale retningslinjer og ressourcer (K)
- Hvor mange berørte elever (K)
- Skolens håndtering

Tværfaglig undervisning, med særlig fokus på emneopgaver og projektopgaven

- Hvad samarbejdes der om? Og hvor meget?
- Udbytte og udfordringer

3. Arbejdet med mål og evaluering

Arbejdet med mål og evaluering er centralt for at kunne tilrettelægge en undervisning tilpasset den enkelte elev. Der ønskes en temperaturmåling på arbejdet med mål og evaluering, herunder en vurdering af tidsforbrug og udbytte ved nedenstående elementer:

- Handleplaner og dokumentation
- Brugen af trinmål, fagmål og arbejde med læringsmål
- Løbende evaluering
 1. Hvilke redskaber anvendes? (Særlig fokus på Angusakka)
 2. Bruges trintest?
- Differentieret undervisning

De afsluttende prøver: Hvordan opleves relevans og niveau?

4. Lærerne

Der ønskes en kortlægning af lærerstanden – herunder deres formelle kompetencer. Desuden ønskes undersøgt, hvordan der arbejdes med kompetenceudvikling på skolerne. Og der ønskes en

temperaturmåling på arbejdsmiljøet. Læreruddannelsen indgår ikke som del af evalueringen, men de nyuddannede læreres møde med praksis belyses.

Lærerkvalifikationer og hvordan de bruges

- Ikke uddannede (antal, anciennitet, baggrund) (K)
- Mobilitet/stabilitet – status og årsager
- Linjefag (K)
- Hvordan håndterer skolerne, at mange lærere ikke er uddannede?

Kompetenceudvikling

- Hvilke typer og hvor meget (K)
- Udbuddet af kurser – hvordan opleves relevans?
- Hvordan arbejder skolen strategisk med kompetenceudvikling (beslutning, valg af kurser, MUS etc.)

Arbejdsmiljø

- Hvordan opleves det, hvilke forhold bidrager positivt til arbejdsmiljøet, og hvilke udfordringer ser lærere og ledere?
- Formelle og uformelle samarbejdsformer, herunder teamsamarbejde, trinsamarbejde
- Betydningen af formelle redskaber: APV, værdigrundlag, nedskrevne principper, MUL/LUS, samarbejdsudvalg etc.

Særligt fokus på nye lærere

- Deres erfaringer fra uddannelsen – relevans i forhold til praksis

5. Ledelsen

Rammer og råderum

- Hvilke ansvarsområder er uddelegeret fra forvaltningen

Ledernes kompetencer, herunder muligheder for kompetenceudvikling

Opgaver og organisering

- Hvilke opgaver er uddelegeret til afdelingslederne og på hvilken baggrund?
- Hvilke opgaver bruger ledelsen tid på (administration, personaleledelse, pædagogisk ledelse)?

6. Børn med særlige behov

Der ønskes en afdækning af, hvordan skolerne håndterer elever med særlige behov, herunder inddragelse af andre instanser. Der tænkes både på særlige tiltag og på egentlig specialundervisning

Tiltag på skoleniveau

- Hvilke almindelige tiltag bruger skolerne (trivselsklasser, AKT-klasser, erhvervsklasser, andet)? Og i hvilket omfang?
- Hvilke strukturer er der på skolen i forhold til at identificere og håndtere elever med særlige behov?
- Inddragelse af andre instanser (hvilke og hvad tilbyder de og hvordan opleves samarbejdet fra skolernes side?)

Inklusion

- Hvordan praktiseres inklusion
- Hvordan påvirker inklusion eleverne med særlige behov lærerne og de andre elever?

Specialundervisning

- Hvor mange ressourcer anvendes der på hvilke grupper (K)
- Lærerkvalifikationer (K)

PPR

- Hvilke opgaver løser PPR?
- Hvordan oplever skolerne samarbejdet med PPR?
- Hvilke forhold ved PPRs organisering mv. har betydning for deres opgavevaretagelse?

7. Skole-hjem-samarbejde

- En belysning af rammerne for udmøntningen af samarbejdet med forældrene.
- Særligt fokus på elever, der ikke undervises på skolen.”

Det er så formuleringen for opgaveløsningen af evalueringen af den grønlandske folkeskole.

Opgaven skulle løses ved spørgeskemaundersøgelser til både lærere og ledere, redegørelser fra de 4 kommunale forvaltninger, interviews ved besøg i de 4 forvaltninger og 12 skoler, interviews både med lærere, forældre, elever og forvaltningerne. Derudover interviews med Institut for Læring/Inerisaavik, modtagende uddannelsesinstitutioner, KANUKOKA, Departementet og med IMAK.

Danmarks Evalueringsinstitut, EVA stod for opgaveløsningen med specialkonsulent, eskimolog Helene Brochmann som projektleder. Helene Brochmann og hendes medarbejdere rejste rundt i landet i august, september og oktober måned i efteråret 2014.

Evalueringsrapporten

Evalueringsrapporten forventes færdig inden repræsentantskabsmødet og er sat på dagsordenen som et selvstændigt punkt.

Skolerne – bygningerne

I 2013 var der to skoler, der havde vores store opmærksomhed på grund af voldsomme problemer med skimmelsvamp nemlig Atuarfik Mathias Storch (AMS) i Ilulissat samt Narsap Atuarfia i Narsaq, som foruden skimmelsvamp også har problemer med radon. I begge tilfælde havde vi gjort Arbejdstilsynet opmærksomme på problemerne. Arbejdstilsynet forlangte en række krav opfyldt, for, at skolerne skulle kunne fortsætte som undervisningssteder.

Skimmelsvamp havde voldt store problemer både for elevernes og lærernes sundhedstilstand i Ilulissat, hvor en række medarbejdere og elever var mærkede med udslæt og åndedrætsbesvær.

I foråret 2013 holdt lærerne i Ilulissat en demonstration for at gøre opmærksomme på tingenes tilstand på skolen, med krav om at rette op på forholdene i Atuarfik Mathias Storch. Efterfølgende rettede forældrene samme krav. I juni måned 2013 udmeldte en række forældre deres børn fra Atuarfik Mathias Storch, da man fandt skolen sundhedsfarligt. Dette resulterede i, at kommunen endelig traf en beslutning om at lukke skolen.

Efterfølgende har eleverne i Atuarfik Mathias Storch været undervist i Atuarfik Jørgen Brønlund samt en række forskellige bygninger i Ilulissat, hvor man har kunnet huse dem. Det er selvfølgelig ikke de bedste betingelser, man byder elever og lærer fra AMS.

Den gamle AMS er nu nedrevet, man nu vil bygge en ny skole på grunden, hvor den gamle skole lå.

I Narsaq har kommunen fået udarbejdet en tilstandsrapport om skolen i Narsaq. I Narsaq har problemerne været skimmelsvamp samt forhøjet radonstråling. Radonstrålingen er så høj, at den er flere gange højere end de anbefalede højeste værdier for, at det kan anbefales, at man befinder sig i lokalerne. Disse forhold sammen med skimmelsvampe fik lærerne til at reagere, de sendte en række spørgsmål til kommunen og afholdt efterfølgende demonstration. Kommunen ville i første omgang ikke lukke skolen, men efter massivt pres blev størstedelen af skolen lukket, hvorfor undervisningen nu foregår i en række bygninger og lokaler rundt om i byen.

Skolen i Narsaq er nu delvis nedrevet, hvor man også skal til at bygge en ny skole.

I de fleste byer er skolerne nu blevet renoverede eller også er nye bygninger bygget til. Der vil i de kommende år være igangværende byggerier i Narsaq og Ilulissat.

Der mangler dog stadig at renoveringer eller nybygninger i Qasigiannnguit, Maniitsoq, Nuuk og Paamiut.

I efteråret besøgte IMAK netop skolen i Maniitsoq – Atuarfik Kilaaseeraq.

Der er 46 lærer på Atuarfik Kilaaseeraq alle lærerne er grønlandske. På skolen går lidt over 400 elever. Skolen er oprindeligt bygget i halvtredserne, siden er der bygget til. Skolen er inddelt i mindste -, mellem- og ældstetrinnet samt en specialafdeling og afdeling for lokale valg. Som på de øvrige skoler i Qeqqata Kommunea har alle Ipads til undervisningsbrug. Kontakten til elever og

forældre foregår via Ipads. Undervisningen med IPADs er desværre påvirket af, at der ikke er organiseret adgang til undervisningsprogrammer.

Det er tydeligt, at skolen er gammel, selvom man forsøger at holde den pæn, og næsten hele skolens yderbeklædning er renoveret. I skoleåret 2013/2014 fandt man skimmelsvamp i specialafdelingen, der nu er lukket, mens den er under genopbygning. Skolegården har både nye og gamle legeredskaber. Skolens indgangspartier er pyntet af elevernes kunstneriske udfoldelser. Aulaen og gymnastiksalen ser godt brugte ud. Gymnastiksalen også bruges af byens idrætsforeninger. I alle indgangspartier er der siddepladser til eleverne og opsat vandbeholdere til drikkebrug. Når man har opholdt sig et stykke tid på skolen, kan man mærke den dårlige luft, ventilationssystemet er ikke i drift.

De grønlandske efterskoler og Qeqqata Akademi

Efterskole Villads Villadsen

Efterskole Villads Villadsen blev indviet i 2009, og er således nu på sit 6. år, som en efterskole. Efterskole har plads til 80 elever. Efterskolen har sine bygninger fra moderniserede lejligheder med tilbygning mellem to blokke. Efterskolens drift bærer præg af, at den er i den nordlige del af Grønland, hvor man har egne hundespand, som eleverne kan benytte sig af, når der bliver slædeføre.

I oktober måned indgik vi ny overenskomst med Efterskole Villads Villadsen. Den indgåede aftale er på linje med de indgåede aftaler på det offentlige samtidig med den afspejler efterskolens værdigrundlag.

Maniitsup Efterskole

Den 26. november 2014 indgik IMAK og efterskolen en ny 4 årig overenskomst.

Resultatet af forhandlingerne betyder samme lønniveau som på det offentlige område, men også at der er taget hensyn til de særlige forhold, der er på en efterskole samt efterskolens indsatsområder.

I forbindelse med forhandlingerne, der foregik i Maniitsoq, fik bestyrelsesmedlem Birthe Therkildsen og Lisbeth Frederiksen fra sekretariatet mulighed for både at mødes med de ansatte og skolens ledelse, få en rundvisning på skolen og spise sammen med eleverne.

Skolen gør et stort stykke arbejde for at opbygge et efterskolemiljø i den gamle ATI skoles bygninger. Skolens økonomi, der fortrinsvis bygger på tilskud fra det offentlige og forældrebetaling, giver desværre store begrænsninger for, hvor store forandringer, der kan gennemføres. Bestyrelsen håber for skolen, at det økonomiske råderum bliver større i fremtiden.

Qeqqata Akademi

Qeqqata Kommunian indgik i 2014 en aftale med Qeqqata Akademi, som er et privat foretagende. Aftalen betyder at Qeqqata Akademi har overtaget hovedparten af Piareersarfiks opgaver i Sisimiut. I forbindelse med overtagelsen valgte alle de IMAK medlemmer, der var ansat på Piareersarfik at

overgå til andet arbejde. Imidlertid fik flere andre af IMAKs medlemmer efterfølgende arbejde på Qeqqata Akademi. De fik ansættelsesbreve med ansættelsesforhold, der forudsætter en aftale med IMAK. IMAK rettede derfor henvendelse til Qeqqata Akademi i efteråret 2014 for at indgå en overenskomst med Qeqqata Akademi. Der blev aftalt forhandlinger i december 2014, men desværre kom Qeqqata Akademi ikke til de aftalte forhandlinger. IMAK forsøgte efterfølgende flere gange at rette henvendelse til Qeqqata Akademi, men fik ingen respons. Bestyrelsen så derfor ingen anden udvej end at blokere for yderligere ansættelser på Qeqqata Akademi, fordi IMAK ikke kan garantere medlemmernes ansættelsesvilkår og ansættelsesretlige forhold. IMAK har fortsat ikke hørt fra Qeqqata Akademi.

Institut for Læring

Ilinniarfissuaq/Inerisaavik

Vores berøringsflade med Ilinniarfissuaq, har i de foregående år været på et jævnt niveau, hvor vi en gang om året har været på Ilinniarfissuaq for at give det sidste års lærerstuderende indsigt i aftaler/overenskomster for lærerne.

Udover dette har vi også indledt et samarbejde der gør, at de lærerstuderende deltager i Studerandeforum i NLS. Dette giver nogle lærerstuderende mulighed for at få indsigt i, hvordan man arbejder med de studerendes forhold i de andre nordiske lande.

Da vi indgik de seneste aftale på det offentlige område, blev det aftalt, at vi skal have mere indflydelse på lærernes efter- og videreuddannelse, derfor har vores berøringsflade med Institut for læring været støt stigende.

Vi har således i løbet af efteråret holdt flere møder med Ilinniarfissuaq, Inerisaavik, Departementet og KANUKOKA om det kommende skoleårs kursusudbud.

I den forbindelse blev, der afholdt et lederkursus december 2014 i Ilulissat - dette kursus er beskrevet i afsnittet om organisatoriske forhold -. Kurset blev til i et tæt samarbejde mellem alle parter og resultatet af dette er, at der fremover vil blive tilbud et modul opbygget kursusforløb for nye ledere i folkeskolen. Kurset vil fremgå af Institut for lærings kursusudbud.

Ordblindeseminar

Inerisaavik arrangerede et 2 dages ordblindeseminar medio oktober 2014.

Målgruppen for seminaret var grønlandsklærere, rådgivningslærere, specialundervisningslærere, læsevejledere og læsekonsulenter i folkeskolen samt PPR-folk, der til dagligt arbejder med læsevanskeligheder/ordblinde.

Formålet med seminaret var at opsætte kriterier/markører for ordblindhed i Grønland, og dermed bane vejen for udvikling af national strategi på området. Derudover bidro seminaret til vidensopbygning, ideudveksling, materialeudvikling, fokuserede indsatser, der kunne højne kommunernes indsatser i det daglige arbejde.

Delmålene var:

- Fremlæggelse af nyere forskningsresultater og nyere test på området
- Afdække hvilke eksisterende testmaterialer der findes, hvilke der skal finpudses og hvilke der skal udvikles
- Afdække de forskellige indsatser i skolerne og samarbejdet med PPR
- Diskutere og kortlægge hvilke ønsker og behov der er på kommunerne. Det kan være strukturelle rammer, lovgivningsmæssige vilkår eller pædagogiske tiltag.
- Udarbejde forslag til national strategi med fokus på tværgående og fokuserede indsatser på skolerne
- Udarbejde forslag til hvilke undervisningsmaterialer, der skal udvikles
- Udpege centrale indsatsområder og prioriteringsliste, som en arbejdsgruppe skal arbejde videre med

Seminaret blev fulgt op af et arbejdsseminar for en arbejdsgruppe bestående af 6 eksterne personer samt medarbejdere fra Inerisaavik.

RoboBraille

RoboBraille er en internet-baseret tjeneste, der automatisk konverterer tekst til alternative formater som punktskrift, syntetisk tale (flere sprog også grønlandsk), DAISY-bøger og e-bøger. Alternative formater anvendes især af mennesker med syns- og læsehandicap.

RoboBraille har udviklet den nye elektroniske grønlandske stemme Martha, således at tjenesten kan anvendes til at konvertere grønlandske dokumenter til mp3-filer. De har samlet en mængde information i det igangværende projekt med udvikling af en grønlandsk talesyntese, anvendelse af teknologi i den specialpædagogiske praksis i Grønland. Informationer kan findes på <http://www.atuffat.gl> , hvor man også kan hente den seneste version af stemmen Martha.

Inerisaaviks fremtid

Inerisaavik blev i 2008 en del af Ilisimatusarfik og dermed underlagt bestyrelsen for universitetet. IMAK var den gang meget i mod denne sammenlægning og skrev i høringsvaret om bestyrelsens bekymring for, at det ikke længere var departementet, der havde instruktionsbeføjelse i forhold til Inerisaavik.

Nu har Naalakkersuisut netop truffet en principbeslutning om, at Inerisaavik skal være en styrelse under departementet, da det har vist sig uhensigtsmæssigt i forhold til udviklingen af folkeskolen, at Inerisaavik har været udenfor departementets organisatoriske råderum.

Dette hilser IMAK velkomment, men havde gerne set en anden placering af ansvaret for lærernes efter- og videreuddannelse. Dette ansvar skal nemlig forblive i Institut for Læring. Det er dog stillet i udsigt, at der skal indgås en resultatkontrakt mellem departementet og Ilisimatusarfik omkring efter- og videreuddannelserne. Bestyrelsen vil følge dette arbejde tæt for at sikre, at de indgåede

aftaler fra sidste overenskomstforhandling om indflydelse på efter- og videreuddannelserne bliver overholdt.

Frie grundskoler

Nuuk Internationale Friskole

Den 17. september 2014 indgik Nuuk Internationale Friskole (NIF) og IMAK ny 4- årig overenskomst.

Overenskomsten blev underskrevet efter nogle meget konstruktive forhandlinger. Det var vigtigt for friskolen at bevare faktor 2 for at sikre høj kvalitet i undervisningen.

De ansatte fik ikke en ekstra gruppelivsforsikring, som på det offentlige område. Til gengæld har de ansatte en sundhedsforsikring, som sikrer dem hurtig behandling på et privathospital, hvis der er ventetid i det grønlandske sundhedsvæsen. En forsikring, som IMAK også gerne havde set på det offentlige område, men som de offentlige arbejdsgivere ikke ønskede en aftale om.

Overenskomsten opfylder kravene i lovgivningen om frie grundskoler, hvoraf det fremgår, at lønniveauet skal være på samme niveau som i folkeskolen

Sisimiut Friskole

Friskolen i Sisimiut er det desværre stadig ikke lykkedes at indgå ny aftale med.

I foråret 2014 måtte IMAK tage til Sisimiut sammen med IMAKs advokat, fordi friskolen ikke havde indbetalt pensionsbidrag for de ansatte gennem længere tid. IMAK havde gennem aktindsigtsbegæring i Qeqqata Kommuniass tilskud til Sisimiut Friskole fået kopi af Sisimiut Friskoles regnskab. Dette viste klart, at skolen ikke havde de nødvendige midler til at indbetale de pensionsbidrag, de havde trukket fra lærerne, men ikke indbetalt. IMAK var derfor nødsaget til at erklære skolen konkurs, hvis ikke skolen ad anden vej kunne skaffe disse midler. En konkurs er nemlig forudsætningen for, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond kan dække manglende løn, herunder pensionsbidrag for de ansatte. Da der er en øvre grænse for, hvor meget Lønmodtagernes Dyrtdsfond dækker for den enkelte, var det nødvendigt at gribe ind før, den enkelte kom til at lide store tab.

Der blev holdt møder med både bestyrelsen på skolen, medlemmer samt Qeqqata Kommunia. Kommunen besluttede at yde et ekstra tilskud til skolen. Et Tilskud som IMAK på vegne af medlemmerne fik transport i, således der skete en direkte betaling fra kommunen til Lærernes Pension.

I januar 2015 var den så gal igen, fordi lærerne ingen løn fik for december ligesom, der ikke var indbetalt pensionsbidrag. Lærerne rykkede flere gange, så IMAK så ingen anden udvej end at indbringe en konkurs begæring til retten. Først 15 min før retten skulle tage stilling til begæringen, fremsendte skolen dokumentation for, at der var udbetalt løn og pensionsbidrag – samme dag, som retten skulle have taget stilling til eventuel konkurs.

Det er selvsagt ikke rimelige arbejdsforhold for de ansatte og dette har da også påvirket såvel tidligere som nuværende ansatte meget.

FAGLIGE FORHOLD

Forhandlingerne

På forårets repræsentantskabsmøde i 2013 prioriterede repræsentantskabet kravene til de kommende overenskomstforhandlinger. Kravene til forhandlingerne blev som følger:

Løn

- Højere grundløn
- Højere løn til ledere

Tillæg

- Generel forøgelse af samtlige tillæg
- Skalatrinstillæg
- Forhøjelse af stedtillæg
- Autorisations/specialtillæg til psykologer
- Rekrutteringstillæg til uddannede lærere i bygder
- Fastholdelsestillæg

Pension

- Forhøjelse af pensionsbidrag

Ferier og fridage med videre

- Ret til barns anden sygedag –
- Ret til 1 eller flere omsorgsdage om året

Feriefrirejser og feriefonde

- Krav om samrejse for familie skal afskaffes
- Forhøjelse af bidrag til Timelærernes Feriefond

Specielle krav

- Sygeforsikring
- Kursusfond
- Sikring af bedre vilkår (tid og tillæg) ved funktion ved lederens fravær
- Forhøjelse af gruppelivspræmier.

Det var så de krav, vi afleverede til vores forhandlingsmodpart, da vi skulle til at forhandle.

IMAK har altid lagt vægt på, at vores forhandlingsgruppe har de bedst mulige forudsætninger til et forhandlingsforløb. Derfor ledte vi efter de bedst mulige muligheder for at give vores forhandlergruppe de bedste kompetencer til forhandlingerne. Efter rådgivning fra vores netværk

faldt valget på Søren Viemose, som også har været rådgiver for DLF under nogle forhandlingsforløb.

Under forårets valg til bestyrelsen i 2013 var der udskiftning blandt bestyrelsens medlemmer. Vi fandt det derfor også vigtigt, at den nyvalgte bestyrelse fik indsigt i samarbejdsforholdene med de andre nordiske lærerorganisationer. Derfor deltog hele den nyvalgte bestyrelse i NLSs Forbundsseminar i Nyborg Danmark i oktober 2013. I forlængelse af dette møde gennemførte bestyrelsen et forhandlingskursus i Kaløvig hos Søren Viemose.

Selve forhandlingskurset blev gennemført efter et par foregående møder med Søren Viemose sådan, at han indsigt i grønlandske forhold. Efterfølgende har Søren Viemose lavet et stykke research arbejde for at få forhandlingskurset til at blive så tæt på virkeligheden som muligt. Dette lykkedes ganske godt, så kurset blev gennemført på en måde, som var meget realistisk i forhold til de virkelige forhandlinger.

Selve kurset varede to dage, hvor Søren Viemose havde hentet et par forhandlere udefra, den ene med indgående kendskab til grønlandske forhold. De var vores modpart under de to dages forhandlingsforløb.

Vi må sige, at Søren Viemose havde ramt plet med hensyn til indhold, behov og virkelighed. Deltagerne fik gode redskaber med hjem, og fik klarlagt rollefordelingen til forhandlingsforløbet. Vi, der har deltaget i flere forhandlingskurser, var meget glade for dette kursus, da man også i dette forløb får indsigt i sine egne måde at reagere på under forhandlingerne samtidig med, at man får udbygget sine forhandlingsredskaber med gode inputs.

Set i lyset af de foregående forhandlingers dårlige samarbejdsklima, indgik vi i løbet af efteråret forud for selve forhandlingerne en aftale om retningslinjer for forhandlingernes forløb. Disse retningslinjer fastsætter, hvordan vi hver især vil gebærde os under selve forhandlingsforløbet for at bevare god ro og orden, og hvordan forholdet til pressen skulle være. Vi må sige, at retningslinjerne var gode at have, da vi på hver sin side af bordet forpligtede os til at udvise respekt i forhold til hinanden. Disse retningslinjer var en del af resultatet af forhandlingskurset.

Da man skal opsigte aftalerne, opsigte vi vores aftaler inden udgangen af 2013. Inden da havde vi haft foregående drøftelser med Overenskomstafdelingen, således at vi kunne komme i gang med forhandlingerne så hurtigt som muligt i 2014, og inden overenskomstperiodens udløb den 31. marts 2014. Man må sige, at disse forhandlinger, set i det lys, var historiske.

Vi havde kravs udveksling den 19. februar og selve overenskomstforhandlingerne startede den 25. februar.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at foregående forhandlinger allerede havde lagt niveau for de udspil arbejdsgiverne ville komme med, desuden var vi vidende om Grønlands økonomiske situation. Dette satte i sig selv grænser for, hvor meget vi ville kunne forlange af arbejdsgiverne, da vi også i den sammenhæng vidste, at nogle kommuner allerede var i gang med at lave besparelser på folkeskoleområdet ud fra deres økonomiske situation. Det var således en forhandlergruppe, som på forhånd anede, at det ville blive svært at hive et godt resultat hjem.

Vi begyndte, som sagt forhandlingerne den 25. februar. Udspillet fra arbejdsgiverne var en ramme på 3,5 % over en fireårig aftale eller 2,5 % over en treårig aftale. Dette var vi selvsagt ikke tilfredse med. Allerede dagen efter forhandlingernes start skrev vi et brev til Naalakkersuisut for at få

mandatet forhøjet på baggrund af forskellige tjenesteydelsers stigninger i den seneste periode. På baggrund af denne henvendelse til Naalakkersuisut holdt vi en forhandlingspause frem til den 3. marts 2014.

Da vi genoptog forhandlingerne havde vi yderligere spørgsmål til Naalakkersuisut på baggrund af de avisartikler, som var blevet skrevet i medierne, hvoraf de fremgik, at bruttorammen for andre forhandlingsresultater var højere end de tilbud, der var givet til IMAK. På baggrund af disse oplysninger kom der endnu et svar, hvoraf det fremgik, at rammen havde været på 3,5 %, men at bruttorammen i alt havde været på 4,07 %, da man havde brugt midler fra egne midler. Dette svar fik vi den 6. marts. Derefter var der yderligere forhandlingspause på ca. en uge på baggrund af forskellige divergerende beregningsforskelle i forhandlingsmaterialet.

Efter en uges regnearbejde mødtes vi igen yderligere en uge efter, hvor der stadig var forskelle i beregningerne. Dette resulterede i en yderligere pause på 5 dage. Da vi endelig havde fået fælles forståelse af talmaterialet genoptog vi forhandlingerne den 18. marts.

Onsdag den 19. marts nåede vi frem til enighed med arbejdsgiverne. Aftaleresultatet er som følger:

Aftalens længde:

Aftalen gælder for perioden 1. april 2014 – 31. marts 2018

Løn

Grundlønshøjelser:

	tjenestemænd	overenskomstansatte
1. april 2014	1,3567 %	1,3333 %
1. april 2015	1,3567 %	1,3333 %
1. april 2016	1,3567 %	1,3333 %
1. april 2017	0,9035 %	0,8880 %
I alt	4,9735 %	4,8880 %

Tjenestemændenes lønninger forhøjes lidt mere end de overenskomstansattes for, at grundlønssforskellen mellem de to grupper ikke skal blive større end i dag.

Timelærerne

Timelærerne får samme forhøjelse som overenskomstansatte inklusiv forhøjelse af deres pensionsbidrag. Forhøjelse for timelærernes pensionsbidrag udgør en stigning på 3,9 %, da den stiger fra 5,1 % til 9,0 %

Tillæg

Tillæg, der reguleres ud fra et grundbeløb forhøjes med 2,197 %

Psykologer med autorisationsbevis får et autorisationstillæg på kr. 3.362,52 pr måned

Særlige tillæg til skoleinspektører og viceinspektører forhøjes således for tjenestemænd:

Skoleinspektører	Tillæg i dag	Tillæg pr 1. april 2014
5 – 7,5 point	Kr. 22.640,00	Kr. 55.140,00
8- 16,5 point	Kr. 31.350,00	Kr. 81.260,00

17 – 39,5 point	Kr. 31.350,00	Kr. 81.260,00
Mindst 40 point	Kr. 36.280,00	Kr. 87.070,00
Viceskoleinspektør		
Mindst 8 point	Kr. 27.870,00	Kr. 41.790,00
17 – 39,5 point	Kr. 31.350,00	Kr. 53.200,00
Mindst 40 point	Kr. 36.280,00	Kr. 58.050,00
2. viceinspektør	Kr. 31.350,00	Kr. 53.200,00

De overenskomstansatte lederes tillæg blev forhøjet tilsvarende.

Arbejdstid

Der ændres IKKE på arbejdstidsbestemmelserne, dog fastfryses betalingen for en overarbejdstime for tjenestemænd og overenskomstansatte, således at timeprisen for overtid ikke stiger i aftaleperioden.

Gruppeliv

Udbetalingen ved kritisk sygdom eller dødsfald forhøjes med kr. 100.000

Timelærernes feriefond

Bidraget til Timelærernes Feriefond forhøjes fra kr. 85 til kr. 171 pr måned

Feriefrirejser

Kravet om, at en familie skal rejse samlet på ferie, ophæves.

Efter- og videreuddannelser

Vi får indflydelse på lærernes efter- og videreuddannelse.

Ved ansættelse af nye ledere tilbydes disse kurser i pædagogisk- og personaleledelse samt økonomistyring.

Selvstyret, KANUKOKA og IMAK udvikler og tilrettelægger lederkurser

Lederes fravær

Stedfortræder(e) sikres rimelige arbejdsvilkår.

Set i lyset af den lille ramme vi fik, fik vi en stor del af vores krav igennem. Forhandlergruppen prioriterede således i sidste ende, da man fandt prisen for høj for andre krav i forhold til de generelle lønstigninger for alle.

Bestyrelsen og personalet fra kontoret var på rundrejse på hele kysten efterfølgende for at fremlægge resultatet af forhandlingerne.

Aftaleresultatet blev sendt til urafstemning blandt medlemmerne. Ved urafstemningen deltog knap 70 % af medlemmerne, hvoraf næsten 95 % stemte for resultatet og næsten 2 % imod og resten var enten blanke eller ugyldige.

Besparelser og afskedigelser i Kommuneqarfik Sermersooq

Besparelser på folkeskoleområdet Kommuneqarfik Sermersooq foråret 2014

Skoleafdelingen i Kommuneqarfik Sermersooq meldte i januar 2014 ud til skolerne, at kommunen skulle spare 9.547 millioner i 2014. Der blev indført ansættelsesstop for lærere, og kommunen regnede med, at der i skoleåret 2014-2015 vil være 16 færre lærere end i forrige skoleår, dette skulle ske ved naturlig afgang. I starten af 2014 blev kursus og videreuddannelser sparet væk. Skolerne kunne ikke længere købe materialer til undervisningen. Lærerne kunne ikke længere få overtimer.

D. 21. maj 2014 fandt IMAK ud af, at Kommuneqarfik Sermersooqs skoleafdeling var i gang med at forflytte i første omgang 9 lærere fra 4 af Nuuks 5 by skoler til Tasiilaq for kommende skoleår. Forflyttelserne begrundede man med, at Kommuneqarfik Sermersooq skulle spare ,og at der var ansættelsesstop for kommende skoleår for Nuuk by skoler. De ni lærere var alle oppe i årene, de fleste var kvinder og var forskolelærere. De ni lærere fik to uger til at komme med kommentarer og bemærkninger til forflyttelsen, hvis de nægtede at flytte, ville de blive fyret med normalt opsigelsesvarsel.

Det var et chok for de ni lærere at få denne besked, fordi de ikke var forberedt på at få sådanne ordrer fra ledelsen. En af lærerne har en mand, der har sit eget firma, og de har deres eget hus. En anden af dem var på vej til at blive pensioneret, en var medlem af samarbejdsudvalget m.m.. I henhold til gældende aftaler og arbejdsmiljøloven har man samme beskyttelse som en tillidsmands ved afskedigelser pga. besparelser, hvis man er sikkerhedsrepræsentant eller medlem af samarbejdsudvalget. Det vil sige, at man skal afskediges som de sidste. Da IMAK gjorde Kommuneqarfik Sermersooq opmærksom på, at en af de berørte var omfattet af denne beskyttelse, trak kommunen påtænkte forflyttelse tilbage. Dette burde kommunen jo have tjekket inden, den pågældende fik overbragt brevet om påtænkt forflyttelse.

IMAK havde en række møder med både skoleafdelingen og især HR-afdelingen for Kommuneqarfik Sermersooq for at støtte op om de medlemmer, som skulle forflyttes.

Kommuneqarfik Sermersooq lavede den ene procedure fejl efter den anden. Den første var, at man havde glemt at orientere tillidsrepræsentanterne på de skoler, hvor de ni lærere var ansat, om kommende forflyttelser. Medlemmerne fik brevet i deres hjem efter arbejdstid og var indkaldt til samtale næste dag i skoleafdelingen uden deres tillidsrepræsentant var orienteret. De havde ikke fået fortalt om deres rettigheder bl.a. at de har lov til at tage en bisidder med til samtalen. Kun fordi en af dem fortalte sin tillidsrepræsentant næste dag om brevet, fandt IMAK ud af, hvad Kommuneqarfik Sermersooq havde gang i.

IMAK bad på vegne af de berørte om skriftlig begrundelse for, at det netop var vedkommende, der skulle forflyttes. Der var ikke en, der fik en personlig begrundelse, de fik den samme besked alle sammen nemlig, at ved fagfordelingen for kommende skoleår var vedkommendes kvalifikationer ikke tilstrækkelige til at finde beskæftigelse.

Midt i det hele fandt man ud af, at der var 2 lærere, som havde orlov og som skulle tilbage på skolen ved næste skoleår. Den denne fik forlænget sin orlov, og den anden skulle forflyttes til Tasiilaq.

Kommuneqarfik Sermersooq havde også lige glemt, at Grønland havde fået sin egen funktionærlov. Med det resultat at flere af dem, der skulle forflyttes, havde et opsigelsesvarsel på op til 6 måneder. I sidste ende var der reelt ingen besparelser ved at forflytte/opsige disse lærere.

IMAK holdt en række dialogmøder med de politiske partier i kommunalbestyrelsen i løbet af foråret 2014. På disse møder fremlagde IMAK kommentarer til besparelserne ud fra de tal, som IMAK har fået fra skoleafdelingen om udmøntningen af besparelserne på folkeskoleområdet på budget 2014.

Det var barske måneder for de berørte lærere. Ikke en af dem ville flytte til Tasiilaq. Der var frustrationer og vrede, og følelserne sad uden på tøjet. Spørgsmål som, hvorfor netop mig, var et af de spørgsmål, der igen og igen dukkede op. IMAK arrangerede samtalegrupper for de berørte og en psykolog blev tilknyttet for at støtte dem.

Endelig med udgangen af juni 2014 trak Kommuneqarfik Sermersooq alle omplaceringsplanerne til Tasiilaq tilbage sikkert pga. af alle de procedure fejl, kommunen havde lavet gennem hele processen.

Ved evaluering af hele forløbet besluttede bestyrelsen for IMAK, at tillidsrepræsentanterne i Nuuk skulle have et kursus i samtaleteknik i forbindelse med afskedigelser, fordi tillidsrepræsentanterne ikke var klædt på til samtaler med medlemmer, der pludselig fik besked på beordret flytning eller afskedigelse. Kurset blev afholdt i november 2014, i første omgang gennemførtes i Nuuk med henblik på at videreudvikle det og tilbyde det til alle tillidsrepræsentanter.

Afskedigelser i Kommuneqarfik Sermersooq på grund af økonomiske forhold.

I efteråret 2014 viste det sig desværre, at der kom yderligere besparelser i Kommuneqarfik Sermersooq, og at disse medførte en række afskedigelser. På IMAKs aftaleområde drejede det sig om 2 stillinger, hvilket umiddelbart lyder af lidt, men taget i betragtning, hvor mange stillinger, der ikke blev genbesat ved ledighed i løbet af sommeren 2014, har IMAK – området været hårdt ramt, hvilket nu tydeligt mærkes ude på skolerne i kommunen.

I forbindelse med disse to afskedigelser, blev tillidsrepræsentanterne ikke orienteret, inden de pågældende fik overbragt et brev i deres hjem efter arbejdstids ophør en fredag. Tilbage stod 2 mennesker, hvis tilværelse brød sammen, uden nogen at tale med, fordi tillidsrepræsentanterne ikke var orienteret, og derfor ikke kontaktede, de berørte.

Kommunen undskyldte sig efterfølgende med, at organisationerne var blevet orienteret på forhånd. Det er korrekt, at organisationerne var orienteret om, hvor mange der inden for deres aftaleområde skulle afskediges, men ikke hvem. – Og havde organisationen fået disse oplysninger, undskylder det alligevel ikke, at kommunen ikke overholdt TR- aftalen. Det er desværre ikke de eneste afskedigelsessager, hvor Kommuneqarfik Sermersooq ikke overholder TR- aftalen. IMAK har derfor valgt at rejse en sag mod Kommuneqarfik Sermersooq for overtrædelse af tillidsrepræsentantaftalen i 5 tilfælde, hvorvidt denne sag ender med et forlig eller en voldgiftsag vides ikke pt.

Foruden den manglende overholdelse af TR- aftalen, viste det sig endvidere, at Kommuneqarfik Sermersooq tilsyneladende ikke havde sat sig ind i de to ansattes ansættelsesvilkår, inden afskedigelsessagerne blev igangsat, med det resultat, at sagerne måtte behandles på ny. En af

sagerne er der, således ikke truffet afgørelse i endnu. I den anden sag nægtede Kommuneqarfik Sermersooq at give aktindsigt i personalesagen og traf afgørelse uden, at IMAK som mandat for den ansatte fik mulighed for at sætte sig ordentligt ind i sagen.

Dette klagede IMAK selvfølgelig over til Inatsisartuts ombudsmand. Ombudsmanden har efterfølgende meddelt kommunen, at de skal give denne aktindsigt.

At blive afskediget uanset grunden er for alle en stor belastning rent psykisk oven i spekulationer over, hvor man skal bo, forsørge sine børn, afdrage sin studiegæld osv. Det er derfor dybt kritisabelt, at personalesagsbehandlingen i Kommuneqarfik Sermersooq er så fejlbehæftet, som den er. Dette er desværre ikke bare tilfældet i disse to sager, men i rigtig mange andre personalesager såvel afskedigelse -, forflyttelses-, ansættelsessager mv.

At en kommune skal spare og er nødsaget til at omorganisere mv. er forhold, som man kan blive nødsaget til at acceptere, det er ikke dette IMAK kritiserer, men måden det bliver gjort på.

Det er klart IMAKs opfattelse, at Kommuneqarfik Sermersooq ikke overholder rammeaftalen om medbestemmelse og samarbejde, og derved får kommunalbestyrelsen ikke et ordentligt beslutningsgrundlag, men alene et grundlag udarbejdet af embedsmænd i kommunens øverste top, hvilket ikke altid er de embedsmænd, der ved, hvordan virkeligheden er de steder, hvor besparelserne skal føres ud i livet.

IMAK har derfor anlagt en voldsgiftssag mod Kommuneqarfik Sermersooq for overtrædelser af rammeaftalen.

Undervejs i hele forløbet holdt de faglige organisationer SIK, AK, ASG, NPK, PPK og IMAK møde med kommunens øverste ledelse. Desværre nogle møder der endte i den rene farce.

Organisationer oplevede efter det første møde, at det kommunen på mødet havde stillet i udsigt i forhold til begrundelse til den enkelte, der skulle afskediges, ikke blev overholdt efterfølgende. På næste møde ønskede organisationerne derfor, at der blev taget referat af mødet. Dette ville kommunens direktion ikke være med til, og mødet blev derfor afbrudt. Efterfølgende fortalte kommunens administrerende direktør til medierne, at organisationer mødte op med advokater, hvilket ikke er korrekt. Det var formændene og ansatte i organisationerne, der var med til mødet. Det stod helt klart efter dette møde, at kommunens hensigt med møderne med organisationerne var, at møderne skulle bruges til at signalere, at organisationerne stod inde for, hvordan besparelserne var foretaget.

Kommuneqarfik Sermersooq havde og har tilsyneladende enten ikke forståelse for eller vil ikke respektere organisationernes rolle på arbejdsmarkedet.

Det sidste udslag IMAK har set på dette, er en nytårshilsen fra forvaltningschefen til bl.a. alle lærere, hvoraf det fremgår, at det er beklageligt, at IMAK ikke vil være med til at udvikle folkeskolen. Formanden har efterfølgende skrevet et åbent til forvaltningschefen og godtgjort, at IMAK selvfølgelig varetager medlemmernes interesser de konkrete afskedigelsessager, og derfor kan blive kommunens modpart i disse sager, - men at IMAK skulle have afslået at være med til skoleudvikling, er direkte forkert og kan kun tjene til, at forvaltningschefen forsøger at finde måder at miskreditere IMAK. Formanden bad derfor i det åbne brev om et eksempel på, at IMAK skulle have modarbejdet skoleudvikling. Til dato er der ikke kommet svar herpå.

Økonomisk Råds rapporter

Rapport fra 2013

Rapporten fra Økonomisk Råd fra 2013 omhandler Konjunkturudsigter, Offentlige Finanser og endelig som hovedindhold Migration.

Rapporten udtrykker, at der er sket en lille stigning i arbejdsløsheden samt at økonomien er stagnerende, hvor der i de foregående havde været store efterforskningsaktiviteter, var disse meget begrænsede i 2013. Den grønlandske økonomi er presset bl.a. af befolkningens alderssammensætning nu er opadgående, forsørgergruppen bliver mindre og mindre frem til ca. 2040, med deraf efterfølgende stigende udgifter på social- og sundhedsområdet til følge.

Rapporten fastslog, at der ikke var særlig gode udsigter hverken på fiskeri eller råstofområdet, da man anser udviklingsmulighederne i fiskerisektoren for at være begrænsede. På råstofområdet var aktiviteten lille. Med hensyn til de offentlige finanser, syntes der at være korte opgangstider for de store anlægsinvesteringer, som dog kun vil have en korttidseffekt med hensyn til arbejdspladser, da disse nyskabte arbejdspladser igen vil forsvinde, når anlægsarbejderne er udførte.

Med hensyn til mobiliteten synes strømmingen af flytninger være meget ensrettede, idet folk flytter fra mindre bosteder til større bosteder, hvor Nuuk har haft en stor tiltrækningskraft for de fleste. Udover Nuuk er de regionshovedstæderne der tiltrækker, som Sisimiut, Ilulissat og Qaqortoq.

Flytninger går især fra bygder til byer, og dernæst til Nuuk eller Danmark. Strømningen er stabil i denne retning, samme tendens præger også andre dele af verden. Dette er derfor ikke kun et grønlandsk fænomen, men præger også resten af vores verden. Urbaniseringen er et globalt fænomen.

Udover dette forhold skal det bemærkes, at de grønlændere som flytter til Danmark, stort set har samme uddannelsesniveau, som danskerne i Danmark har.

Et andet forhold, som også er markant er, kvinderne flytter fra bygderne til byerne og til Danmark. Dette resulterer i, at vi har markant færre kvinder i forhold til mænd.

Rapport fra 2014

Overskriften for Økonomisk Råds rapport for 2014 er Konjunkturudsigter, aktuel økonomisk politik, boliger.

Med hensyn til konjunkturudsigterne er rapporten negativ læsning. Den økonomiske aktivitet i Grønland er faldende, dette begrundes i vigende fiskeri, aftagende råstofaktivitet og faldende turisme, hvortil kommer mindre bygge- og anlægsaktivitet. Dog ses forsøgsfiskeriet efter makrel isoleret set som en styrkelse af den økonomiske aktivitet. Rapporten forudser året 2014 bliver et år med økonomisk tilbagegang.

Med hensyn til boliger kommer rapporten med følgende anbefalinger:

Demografi og boligbehov

Boligbehovet afhænger af befolkningens størrelse og alderssammensætning. Unge og ældre er

oftere enlige, mens mange i andre aldersgrupper ofte lever i parforhold. Desto flere enlige, desto større er boligbehovet målt i boligenheder. Befolkningens sammensætning er under forandring og særligt ændres aldersfordelingen i retningen af flere ældre medborgere. Samtidig er der ændringer i samlivsformerne og geografiske bosætningsmønstre.

Rådet har fået gennemført en analyse af demografiske forhold i forhold til boligbehovet. Analysen anvender ny statistik, udarbejdet af Grønlands Statistik, for familiemønstre i Grønland i form af aldersfordelte sambofrekvenser. Denne statistik sammenkobles med befolkningsfremskrivningen for at danne et billede af de demografiske faktorer betydning for boligbehovet både for hele landet og regionalt de fire store byer, mindre byer og bygder frem mod 2040. Analysen ser alene på betydningen af de demografiske faktorer. Boligefterspørgslen påvirkes af mange andre forhold herunder også med økonomiske forhold som indkomster, boligomkostninger m.m.

Hovedresultaterne af analysen er:

- Behovet for boliger har været stigende i en længere årrække og ventes at stige yderligere i de næste par år. Men derefter vil det samlede boligbehov stagnere i takt med at folketallet falder.
- Efterspørgslen efter boliger vil fortsætte med at stige i de fire store byer – især i Nuuk – i de kommende mange år. Derimod peger befolkningsudviklingen i de mindre byer og i bygderne på et faldende behov for boliger her.
- Sammensætningen af efterspørgslen ændrer sig også. På tværs af landet bliver der meget større
- behov for boliger, der tilgodeser ældres behov. Derimod er behovet for familieboliger vigende, især udenfor de større byer.
- Stadigt færre unge peger isoleret set på mindre behov for ungdomsboliger. Men i udgangspunktet er der et stort udækket behov for flere kollegieboliger og ungdomsboliger mv. til unge.

Det fremtidige boligbyggeri kan ikke planlægges alene ud fra et boligbehov drevet af demografiske forhold, da der ikke er taget højde for ændringer i indkomster, renter, finansieringsforhold mv., som også spiller en rolle for efterspørgsel efter boliger. De demografiske forhold er imidlertid en vigtig baggrundsfaktor som bør indgå i de boligpolitiske diskussioner og i tilrettelæggelsen af boligbyggeriet.

Befolkningsudviklingen peger således på, at der bør være en forsigtig linje i det fremtidige boligbyggeri, hvor behovet for at øge antallet af boligenheder ikke er presserende. Det offentlige nybyggeri af boliger skal ikke foretages i områder med befolkningstilbagegang. Derimod kan der her være brug for boligrenovering og gradvis ændring i sammensætningen af boligmassen i retning af flere boliger tilpasset enliges behov. Det fremtidige boligbyggeri kommer også i høj grad til at afhænge af omfanget af og lokaliseringen af den fremtidige erhvervsudvikling. Eksempelvis vil en eventuel udbygning af turismen i Diskobugten og etablering af miner i nærheden af eksisterende bosættelser få betydning for fordelingen af boligefterspørgslen.

Derefter kommer rapporten ind på subsidieringen af forskellige boligformer med følgende bemærkninger:

Ejerboliger:

- Selvstyre og kommuner finansierer op mod 40 % (maksimalt 587.500 kr. per bolig) af opførelsesomkostningerne rente- og afdragsfrit i en periode på 20 år. Derefter afvikles lånet over de følgende 15 år som et annuitetslån med en rente svarende til Nationalbankens diskonto plus 3,3 procentpoint, og dermed lavere end markedsrenten.
- Skattefradrag for renteudgifter og fravær af ejendomsværdibeskatning
- Kapitalgevinster beskattes ikke
- Ingen jordleje

Andelsboliger:

- Selvstyre og kommuner finansierer op mod 50 % (maksimalt 1.050.050 kr. per andelsbolig) af opførelsesomkostningerne rente- og afdragsfrit uden tidsbegrænsning
- Mulighed for omdannelse til ejerbolig med favorabel finansiering som for ejerboliger
- Kapitalgevinster beskattes ikke
- Ingen jordleje

Lejeboliger:

- Husleje fastlagt på grundlag af et afkastkrav på 1.5 %, som ligger under markedsafkastet
- Overdragelse af offentlige lejeboliger med prisrabat, og dermed mulighed for ubeskattet kapitalgevinst
- Afkastkravet beregnes af værdier som typisk er mindre end de reelle opførelsesomkostninger, og som ikke er indekseret.
- Ingen jordleje

Den næste rapport, som udkommer i 2015 kommer til at handle om kommunernes økonomi.

Arbejdsmiljø

Psykisk arbejdsmiljø

De kommunale besparelser kan nu rigtig mærkes i flere kommuner, og dette har desværre medført en megen synlig forværring af arbejdsmiljøet flere steder.

Flere og flere erfarne og dygtige lærere er i disse år ved at give op overfor kravet om bedre undervisning og bedre resultater, samtidig med de skal undervise i en virkelighed med mange komplekse problemstillinger omkring elever med særlige behov og med færre og færre resurser til at løse opgaverne. Dette påvirker undervisningsmiljøet negativt

Antallet af henvendelser fra lærer, der bliver syge af at gå på arbejde på grund af presset, viser en meget foruroligende tendens. Der er tale om både erfarne og nyuddannede lærere.

Samtidig ser vi en stigning i antallet af lærere, der udsættes for vold eller trusler fra elever. Flere af dem bliver mærket for livet og har svært ved at fortsætte med at arbejde som lærer.

IMAKs bestyrelse er ved at undersøge muligheden for at udbyde et kursus i arbejdsmiljø, så alle kan blive bedre til at håndtere problemerne.

Men det betyder ikke, at man skal acceptere tingene tilstand. Der skal fortsat stort fokus på de årsager, der er med til at påvirke arbejdsmiljøet negativt f.eks. manglende resurser til elever med særlige behov, fokus på lærerens sikkerhed, når denne skal undervise elever, som man ved er meget udad reagerende osv.

Fysisk arbejdsmiljø

Siden sidste repræsentantskabsmøde har vi set skolelukninger i Ilulissat og Narsaq. Begge steder skulle der desværre gå år, før man tog lærernes og IMAKs henvendelser om skolerne dårlige fysiske arbejdsmiljø alvorligt, heldigvis fik forældrene også nok og var med til at råbe beslutningstagerne op.

Når det fysiske arbejdsmiljø bliver så dårligt, som det var tilfældet på de to skoler, så påvirkes det psykiske arbejdsmiljø også i høj grad. En påvirkning som disse skoler vil være præget af i årene fremover med mindre, man virkelig gør en kraftigt indsats for at forbedre det samlede arbejdsmiljø. Bestyrelsen håber virkelig, at alle har lært det, der er sket på de to skoler – og hvor ledelse, lærer og elever lige nu kæmper under vanskelige rammer med at få rimeligt indhold i skoledagene rundt omkring i de 2 byer, mens de nye skoler bygges, og skolen kan samles igen.

Desværre viser mange af henvendelserne, IMAK får, om f.eks. skimmelsvamp, at sikkerheds- og sundhedsarbejdet og dermed sikkerhedsudvalgene ikke fungerer ude på de enkelte arbejdspladser. I princippet burde sådanne sager slet ikke nå frem til fagforeningen, men i stedet blive handlet af det lokale sikkerhedsudvalg evt. med hjælp fra Arbejdstilsynet.

At henvendelserne når frem til IMAK, viser et behov for at få sat fokus på sikkerheds- og sundhedsarbejdet på alle niveauer. Det ser desværre ud til, at ikke alle arbejdsgivere har været opmærksomme på, at arbejdsmiljøuddannelsen nu er obligatorisk for alle sikkerhedsrepræsentanter – også dem på skolerne.

Samarbejdsudvalg

I den skriftlige beretning 2013 skrev bestyrelsen sådan: ”I denne skriftlige beretning ser bestyrelsen sig desværre nok en gang nødt til at pege på nødvendigheden af og fordelene ved et velfungerende samarbejdsudvalg. Mange ledere har heldigvis indset, at samarbejdsudvalget ikke blot er et organ, som man nedsætter fordi man skal, men at det er en naturlig del af en god ledet virksomhed og medvirker til et godt arbejdsmiljø og dermed til bedre resultater. Men stadig væk er der for mange steder, hvor dette ikke er tilfældet. Disse steder er desværre mange gange sammenfaldende med de arbejdspladser, hvor der er samarbejdsproblemer med dårligt arbejdsmiljø, stort sygefravær og stor udskiftning blandt de ansatte til følge.

Det er bestyrelsen klare opfattelse, at den leder, der respekterer de ansatte og deres rettigheder også bliver den leder, der nyder den største respekt.”

Desværre kan bestyrelsen heller ikke i denne beretning skrive, at nu fungerer samarbejdsudvalgene i henhold til aftalen og efter hensigten – snarere tvært i mod.

Igen og igen viser det sig, at de nødvendige og aftale retningslinjer ikke er fastsat i samarbejdsudvalget, eller de er fastsat, men følges ikke, måske fordi de er flere år gamle og ikke justeret/revideret, så de passer til skolens dagligdag i dag.

Bestyrelsen er i den forbindelse nødt til at understrege at alle medlemmer af samarbejdsudvalget har pligt til at medvirke til, at der findes de retningslinjer, som aftalen omtaler, og som fremgår af arbejdstidsaftalen.

Medbestemmelse forpligter og kræver indsats.

Rigtigt mange af de sager vedrørende dårligt arbejdsmiljø, der ender hos IMAK, viser tydeligt at et velfungerende samarbejdsudvalg også giver et godt arbejdsmiljø.

Bestyrelsen har desværre set sig nødsaget til at anlægge en voldgiftssag mod Kommuneqarfik Sermersooq for overtrædelse af rammeaftalen om medbestemmelse og samarbejdet. Dette skyldes, at kommunen efter IMAKs opfattelse har undladt/nægtet at orientere samarbejdsudvalgene om besparelser, inden beslutningen om besparelserne er truffet.

Dette har betydet, at samarbejdsudvalget ikke har kunnet komme med udtalelser, som kunne indgå i kommunalbestyrelsens beslutningsgrundlag, hvilket ellers klart fremgår af aftalen, at der skal være mulighed for.

Hvordan denne voldgift ender vides ikke i skrivende stund.

Ferierejsefonde

IMAKs Ferierejsefond

I 2013 var der 187 ansøgere til IMAKs ferierejsefond, som søgte rettidigt. Alle fik bevilget tilskud der svarede til prisen på fleksible billetter.

Kommunerne er opmærksomme på at betale til ferierejsefonden, dog kan der være enkelte manglende betalinger, som oftest ved nyansættelser. Betalingerne bliver tjekket før udbetaling af tilskud, og hvis der mangler indbetalinger, henvender IMAK straks til kommunerne. Mangler der betalinger for en ansøger, får vedkommende ikke bevilget tilskud før, feriefonden har modtaget indbetalingerne fra kommunen

I 2014 var der 215 ansøgere. Alle fik bevilget tilskud der svarer til fleksibel billet den ene vej og restriktiv billet den anden vej. I 2014 oplevede IMAKs ferierejsefond desværre for første gang at ansøgere forsøgte at ændre ved rekvisitionerne f.eks. ved at tilføje et andet navn.

Regulativet har været uændret de sidste 2 år.

I 2015 er der valg til bestyrelsen for ferierejsefonden.

Atuartitsisuts ferierejsefond

Tidligere har det været svært for modtagerne af tilskud fra fonden, at finde billetter til den bevilgede pris. Bestyrelsen for fonden har derfor ændret på regulativet, så sekretariatet skal bestille billetter til de ansøgere, der har fået bevilget rejse. Dette giver besparelser i forhold til udgifter til rejsebureau mv. Atuartitsisuts Ferierejsefond måtte tidligere bevilge ekstra tilskud til nogle ansøgere, fordi billetterne blev dyrere end oprindelig beregnet, enten fordi ansøgerne ikke havde mulighed for at

bestille via nettet til billigste pris eller fordi der kun var dyre billetter tilbage, fordi rejsen blev bestilt for sent.

I 2013 var der 50 ansøgere og 10 fik bevilget tilskud

I 2014 var der 51 ansøgere og 9 fik bevilget tilskud

Ved indgåelse af ny overenskomst i 2014 blev det aftalt, at arbejdsgiver ved fuld beskæftigelse skal betale 171,00kr/ pr måned til timelærernes ferierejsefond mod tidligere 85,00kr. Dette betyder, at der vil komme flere penge i fonden, som så resulterer i, at der vil være flere, der får bevilget tilskud.

Pensionsforhold

I løbet af perioden 2013 - 2015 har vi haft problemer med især en kommune, som havde meget svært ved at betale pensionsbidragene til Lærernes Pension til tiden. Endvidere indberetter samme kommune lærernes pensionsoplysninger manuelt, således at pensionsselskabet må anvende resurser på manuelt at indtaste oplysningerne på hver enkelt lærer efterfølgende. I disse elektroniske tider ønsker pensionsselskabet selvsagt at få foretaget indbetalingerne elektronisk, således hver lønmodtager uden forsinkelse vil kunne få registreret sin pensionsopsparing til hver en tid.

Vi har nu langt om længe, og efter mange overtrædelser om rettidig indbetaling af pensionsbidragene, fået lovning på, at disse forhold vil blive bragt i orden i den nærmeste fremtid. Dette er vi selvfølgelig tilfredse med, da sagsbehandlingen i forhold til kommunen har været meget omfattende.

Et af forslagene fra Skatte- og Velfærdskommissionen har været, at der skulle betales skat af de indbetalte beløb inden de kom videre til pensionsselskabet.

Dette forslag har skabt en del problemer med hensyn til at finde den rette model og finde et selskab, der vil kunne varetage en administration uden yderligere tab for hverken den indbetalende lønmodtager eller for pensionsselskabet.

Vi har derfor i samarbejde med de andre faglige organisationer holdt et par møder med daværende Naalakkersuisut for området for at få fuld klarhed over, hvilken model Naalakkersuisut havde i tankerne for at udmønte forslaget fra Skatte- og Velfærdskommissionen.

De udspil til modeller, som Naalakkersuisut hidtil er kommet med, har skabt en del problemer i forhold til samtlige danske pensionselskaber, da man bliver nødt til at udvikle nye administrationsmodeller, der kan matche ønskerne fra Naalakkersuisut. De danske pensionselskaber har nu sagt fra, da de finder nye administrationssystemer for omkostningstunge i forhold til det lønmodtagerantal, som evt. vil blive omfattet af ordningen. Dette vil være en alvorlig situation, hvis det kommer så vidt for vores pensionsindbetalere.

I skrivende stund venter vi derfor med spænding på, hvilke tanker det nye Naalakkersuisut har på området.

ORGANISATORISKE FORHOLD

Møder med landspolitikere

Siden april 2013 har der været holdt nogle møder med Naalakkersuisoq Nick Nielsen, hvor vi har drøftet folkeskolen som helhed, og mulighederne for samarbejde særskilt. Disse drøftelser mandede som bekendt med, at folkeskolen blev evalueret i efteråret 2014, sådan som Naalakkersuisoq lovede under sin tale til repræsentantskabet 2013.

I løbet af foråret 2013 fik vi nyt Naalakkersuisut. I den anledning ønskede vi som faglige organisationer at få et samarbejde i stand med det nye Naalakkersuisut, så vi også kan komme til at gøre vores indflydelse gældende gennem trepartsdrøftelser. Vi inviterede derfor formanden for Naalakkersuisut Aleqa Hammond samt Naalakkersuisoq for Finanser Vittus Qujaukitsoq til et møde i foråret 2013. Under mødet udtrykte formanden for Naalakkersuisut Aleqa Hammond deres gode vilje til at samarbejde med de faglige organisationer. Samme ønske blev udtrykt af Naalakkersuisoq for Finanser. Vi har efterfølgende haft et par møder med Naalakkersuisoq for Finanser, hvor vi gentog ønsket om igangsætning af trepartsdrøftelserne. Disse drøftelser kom dog aldrig i gang. I løbet af efteråret 2014 holdt vi desuden møde med Naalakkersuisoq for Finanser omkring beskatnings tanker for pensionsindbetalingerne. Et par dage efter dette møde blev valget udskrevet.

Vi fik igen nyt Naalakkersuisut i december 2014. Vi inviterede sammen med de andre faglige organisationer den nye Naalakkersuisoq for Finanser Anda Uldum til et møde, hvor vi endnu engang udtrykte vores ønsker om igangsætning af trepartsdrøftelserne samt tankerne omkring beskatning af pensionsindbetalingerne. På mødet udtrykte Naalakkersuisoq for Finanser sin gode vilje til samarbejde. Vi håber selvfølgelig på, at den gode vilje vinder i disse sager.

Vi har hidtil holdt et par møder med Naalakkersuisoq for uddannelse Nivi Olsen. Nivi udtrykker også sin gode vilje til samarbejde. Siden hun kom til som Naalakkersuisoq har vi haft et godt og konstruktivt samarbejde med hendes departement. Vi håber hendes gode vilje til samarbejde med os, vil præge hendes virke som Naalakkersuisoq.

Medlemmer

Medlemstallet har gennem de sidste flere år været stabilt på godt 1300 medlemmer.

Kommunernes besparelser har således indtil nu ikke betydet nedgang i medlemstallet total set, men desværre er IMAK vidende om, at flere kommuner er på vej med besparelser på folkeskoleområdet, så dette kan få betydning de kommende år.

Bestyrelsen har desværre set sig nødsaget til at udmelde nogle få medlemmer i 2014. Disse medlemmer havde oparbejdet en større restance. Medlemmerne havde ellers lavet en aftale om at afdrage gælden over en periode, mens de fortsat betalte ordinært kontingent. Men disse aftaler blev ikke overholdt trods gentagne løfte herom. Bestyrelsen så derfor ingen anden udvej end at udmelde de pågældende.

Bestyrelsen har til repræsentantskabsmødet fremsat en ændringsforslag til vedtægterne, således det klart fremgår af disse, hvad konsekvensen af kontingentrestance er.

I henhold til gældende vedtægter, er det bestyrelsen, der alene fastsætter sådanne bestemmelser, det vil efter bestyrelsens opfattelse være mere hensigtsmæssigt for både medlemmerne og bestyrelsen, at bestemmelserne vedtages af repræsentantskabet og fremgår af vedtægterne, så de er tilgængelige og kendte af alle medlemmer.

Bestyrelsen skal dog understrege, at det er et fåtal af medlemmerne, der ikke har orden i deres betalinger efter, at opkrævningen via NETS nu har fingeret nogle år.

Medlemsmøder

Efter overenskomstforhandlingerne blev der holdt medlemsmøder i alle byer og bygder. Næsten alle byer blev besøgt af repræsentanter enten fra bestyrelsen eller fra sekretariatet. Enkelte byer fik ikke fysisk besøg pga. de trafikale forhold, men der blev afholdt medlemsmøde pr telefon i de byer og alle bygder, der ikke blev besøgt fysisk.

På disse medlemsmøder blev resultatet af forhandlingerne gennemgået inden medlemmerne skulle stemme om resultatet.

Ud over disse medlemsmøder er der blevet afholdt medlemsmøder i Nuuk, Maniitsoq, Ilulissat, Sisimiut og Kangerlussuaq. Et planlagt medlemsmøde i Qaanaaq blev desværre aflyst pga. af dårligt vejr. Disse medlemsmøder har handlet om ”Hvem bestemmer hvad?”, Ret og Pligt”, arbejdsmiljø samt de spørgsmål, der er kommet fra medlemmerne.

Bestyrelsen

Efter repræsentantskabets afholdelse i april 2013 udskrev bestyrelsen valg til bestyrelsen. Heldigvis var der interesse for opstillingen, sådan at der kom kampvalg de fleste steder. I den foregående bestyrelse kom Hector Lennert Sørensen og Mala Kúko ind i bestyrelsen som suppleanter. I forbindelse med valget til bestyrelsen i foråret 2013 kom de begge to ind i bestyrelsen igen, nu som valgte bestyrelsesmedlemmer. Hector fra Sisimiut-Diskobugt områdets valgkreds og Mala fra Øst- og Nordgrønlands valgkreds. Vi fik et nyvalgt bestyrelsesmedlem i Nuuk, idet Birthe Therkildsen kom i bestyrelsen fra Nuuk valgkreds og fra Maniitsoq/ Sydgrønlands valgkreds kom Marie Sara Larsen ind som nyvalgt bestyrelsesmedlem.

Dog skiftede Hector arbejde til GU i efteråret 2013, så han trådte ud af IMAKs bestyrelse, og som suppleant for Hector kom Kirsten Sandgreen ind i bestyrelsen i december 2013.

Ved valget til Inatsisartut kom Mala ind som Inatsisartut medlem, og er siden blevet Naalakkersuisoq, hvorefter han fik orlov fra skolevæsenet, og dermed ikke længere kunne sidde i IMAKs bestyrelse. Nukannguaq Kristiansen kom i stedet for, som Malas suppleant ind i IMAKs bestyrelse i december 2014, godt halvanden år efter valget til bestyrelsen. Vi må derfor konkludere, at IMAKs bestyrelse nu efter sidste repræsentantskabsmøde udelukkende består af nyvalgte bestyrelsesmedlemmer, bortset fra formanden.

Bestyrelsen holder månedlige møder, hvor de fleste af møderne foregår, som telefonmøder. Der holdes dog mindst tre årlige fysiske møder, et i skoleårets start, et ved nytår og et i løbet af foråret.

Der er godt samarbejde i bestyrelsen og vilje til at være med til at arbejde for medlemmernes vilkår og udvikling af den grønlandske folkeskole.

Kurser

Tillidsrepræsentantkurser

I 2013 var der valgt til tillidsrepræsentanter for perioden 1. august 2013 – 31. juli 2015.

Som altid blev der holdt kursus for de nyvalgte tillidsrepræsentanter, der ikke før havde været på et sådant kursus.

Kurserne omhandlede tillidsrepræsentantens rolle, regelhierarki, ledelsesret, sagsbehandlerloven, anden lovgivning, aftaler og overenskomster osv.

Kurserne blev holdt i Tasiilaq, Ilulissat, Nuuk og Qaqortoq i efteråret 2013. Det betyder mindre frikøb og billigere billetter og dermed billigere kurser. Det giver samtidig mindre antal deltager pr. hold og dermed større involvering af den enkelte. På alle kurserne var det sekretariatet, der var instruktører.

Normalt afholdes der kursus for tillidsrepræsentanterne, når der er indgået nye overenskomster/ aftaler. I år var der imidlertid så få ændringer – og ingen ændringer i arbejdstidsaftalen - at det ikke gav nogen mening, at afholde et sådant kursus.

Derfor blev der i stedet afholdt et kursus for de tillidsrepræsentanter, der er tiltrådt midt i funktionsperioden og derfor ikke havde været på det kursus, der normalt holdes for nye tillidsrepræsentanter. Kurset blev holdt i Ilulissat i efteråret 2014 med instruktører fra sekretariatet.

Desuden er der blevet afholdt et kursus for tillidsrepræsentanter fra Nuuk, bestyrelsen og sekretariatet med Jakob Munk Jensen fra DLF, som instruktør. Dette kursus blev afholdt i efteråret 2014, fordi det i forbindelse med forårets besparelsesrunde i Kommuneqarfik Sermersooq viste sig et stort behov for at give tillidsrepræsentanterne bedre redskaber til at tale med de medlemmer, der blev ramt af besparelsen.

Sådanne situationer er psykisk belastende især for de medlemmer, der bliver ramt, men kan også være det for de tillidsrepræsentanter, der har den daglige kontakt med disse medlemmer.

Bestyrelsen besluttede derfor at få Jakob Munk Jensen til Nuuk for at holde et kursus, som kunne danne grundlag for, hvordan IMAK på sigt kan tilbyde et sådant kursus til alle tillidsrepræsentanter.

IMAK har tidligere brugt Jakob som instruktør for nogle år siden på et kursus om den vanskelige samtale. Jakob har både uddannelsesmæssig baggrund for og mange års erfaring fra sit arbejde i DLF med samtaler med medlemmer og undervisning i samtaleteknik.

Kursisterne udtrykte stor tilfredshed med kurset, og bestyrelsen vil nu arbejde videre med at kunne tilbyde lignende kursus for alle tillidsrepræsentanter.

Lederkurser

Ved indgåelse af nye overenskomster/aftaler for IMAK i 2014 blev det skrevet ind i resultatpapiret, at nyansatte ledere i folkeskolen, skal gennemføre basiskursus i administrativ ledelse (personalesager, økonomi og andre administrative opgaver)

Det første kursus i administrativ ledelse blev gennemført i starten af december 2014 i et samarbejde mellem med KANUKOKA, Inerisaavik, IMAK og departementet. I første omgang var den kun rettet imod nye ledere, der ikke havde gennemgået et basiskursus. Da tilmeldingen var overstået, var der op mod 50 deltagere fra hele Grønland både fra forvaltningschefer til afdelingsledere. Dette viser noget om et behov, der ikke har været opfyldt gennem mange år. Både ”gamle” ledere og helt nye unge afdelingsledere var samlet i Ilulissat til et 5 dage langt kursus. Der var gennemgang af regelhierarkiet, ledelsesretten, offentlighedsloven, sagsbehandlerloven, arbejdstidsaftalen, lønberegning og m.m. på programmet.

Der var masser af opgaver fra rigtige sager, som kursisterne skulle arbejde med efter hver gennemgang af et nyt emne.

Det blev et meget vellykket kursus, som skal følges op af et kursus om pædagogisk ledelse her til foråret 2015 for de ledere, der deltog i kurset i december. Erfaringerne fra disse to moduler danner nu grundlag for et kursusforløb for nyansatte ledere, som nu kan søges via Institut for lærings kursuskatalog, modul I i administrativ ledelse bliver afholdt efterår 2015 og i foråret 2016 modul II i pædagogisk ledelse.

Selvevaluering

Selvevalueringsprojektet er et skoleudviklingsprojekt, hvor der formuleres målsætninger for den enkelte skole med udgangspunkt i den enkelte lærers vurdering af egen praksis. Disse målsætninger formuleres efter, at man har været en proces igennem, hvor deltagerne har formuleret deres ønsker.

I introduktionen har vi beskrevet projektet som følger:

Formålet med dette værktøj er at bidrage til at udvikle og styrke lærerprofessionen i Grønland.

Værktøjet kan bidrage til udvikling på flere niveauer:

- På lærerniveau er målet at styrke hver enkelt lærers professionalisme gennem refleksion over egen praksis og udvikling af praksis.
- På teamniveau er målet at styrke lærergruppernes refleksion over fælles praksis i teamet samt at understøtte udvikling af samarbejdet i teamet.
- På skoleniveau er målet, at skolerne udvikler sig og understøtter udviklingen af lærerprofessionen.
- På samfunds niveau er målet, at lærerprofessionens anseelse i samfundet bliver styrket.

Værktøjet lægger op til dialog om og refleksion over arbejdet som professionel lærer inden for fire centrale temaer:

- Forberedelse, undervisning og evaluering
- Faglige kompetencer og interesser

- Samarbejde
- Elever og situationer, der udfordrer

Målgruppen for værktøjet er lærere i Grønland.

I arbejdet med værktøjet er der fokus på, at det er lærere selv, der bedst ved, hvad der skal til for at udvikle netop deres skole. Gennem forløbet kommer lærerne systematisk omkring centrale temaer i forhold til deres arbejde som professionelle lærere og får reflekteret over deres egen praksis.

Hermed får lærerne et solidt afsæt for at opstille visioner for fremtiden, som er relevante for netop deres gruppe og skole.

Lærerne skal også lave konkrete aftaler om udvikling i deres trinteam samt om forslag til indsatsområder for hele skolen, der sikrer, at lærerne får realiseret visionerne i det daglige arbejde. Det tager 22 timer at gennemføre hele forløbet. Størstedelen af forløbet gennemføres i grupper og i lærernes trinteam, men der afholdes også to workshops, hvor alle lærerne på skolen er samlet.”

IMAK har gennem en årrække tilbudt selvevalueringskurset til kommunerne, sidst er det afholdt på Qinnnguata Atuarfia i Kangerlussuaq inden skolestart i august 2014.

Princip- og indsatsprogram

Princip- og indsatsprogrammet er sat på som et selvstændigt punkt på repræsentantskabsmødets dagorden. Princip- og indsatsprogrammet indeholder 6. hovedområder som har stor betydning for IMAKs arbejde. Derfor har bestyrelsen for IMAK besluttet at repræsentantskabet skal være med til at drøfte disse

Princip- og indsatsområderne indeholder følgende hovedområder:

- Udviklingen af folkeskolen
- Løn og ansættelsesforhold
- Arbejdstiden
- Arbejdsmiljø
- Personalepolitik
- Uddannelsespolitik

Organisationens økonomi

Bestyrelsen vil betegne organisationens økonomi som sund. I regnskabsåret 2013 havde organisationen et underskud, som bundede i større kursusaktivitet, større mødeaktivitet samt afholdelse af repræsentantskabsmøde. Underskuddet for 2013 blev godt og vel opvejet af et overskud i regnskabsåret 2014. Dette skyldtes, at vi havde en mindre kursusvirksomhed, som følge af en mindre udskiftning blandt vores tillidsrepræsentanter, og at det ikke var nødvendigt at holde kurser om ændrede arbejdstidsregler. Som bekendt blev arbejdstidsaftalen stort set uændret i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Vi har forsøgt besøge så mange steder som muligt i

løbet af 2014, og dem vi mangler at nå, vil vi gøre et forsøg på at komme frem til i 2015. Bestyrelsen vil betegne organisationens økonomi som tilfredsstillende.

Sekretariatet

Siden sidste repræsentantskabsmøde i 2013 er der ansat yderligere en i sekretariatet. De garvede medarbejdere i sekretariatet er nu i 60'erne, så pensionsalderen nærmer sig med hastige skridt. På baggrund af dette har vi fundet det vigtigt at få ansat en medarbejder, der kan overtage opgaverne og rutinerne så tidligt som muligt, sådan at de garvede medarbejdere kan aflevere deres viden og erfaringer til den næste generation, så betids som muligt. Man er nu i gang med at lave en vidensdeling, der gerne skal gavne organisations medlemmer, også i de kommende mange år.

Vi er nu således 4 fuldtidsmedarbejdere på kontoret, dertil kommer så en studentermedhjælper og en ekstern regnskabsmedarbejder.

Ved ansættelsen af en yderligere medarbejder har organisationen nu bedre mulighed for at følge med i, hvad der rører sig på vores ansættelsesområder. Det har desuden betydet, at vi har kunnet tage på medlemsbesøg til steder, hvor man ønskede vores tilstedeværelse, selvfølgelig i samarbejde med de stedlige ansættelsesmyndigheder.

Danmarks Lærerforening (DLF)

Siden sidste repræsentantskabsmøde har IMAK måttet sige farvel til 2 personer i DLFs sekretariat, begge er de gået på pension. Hans Ole Frostholt har været sekretariatsleder i DLF gennem mange år. Hans Ole har et indgående kendskab til Grønland og har besøgt Grønland mange gange. Der skal lyde en stor tak til Hans Ole, fordi lærerne i Grønland og IMAK altid har haft en stor plads hos dig og IMAK har kunnet trække på din viden og erfaring.

Birgitte Thaae Dyrby har i mange år været sekretariats kontaktperson i DLF i såvel små som store sager. Birgitte har også et stort kendskab til Grønland både gennem mange års samarbejde, mens hun har været konsulent i DLF og også gennem de år, hvor hun tog en pause fra DLF og blev ansat i Grønlands Hjemmestyre. Birgitte har svaret på et utal af henvendelser eller formidlet dem videre til andre ansatte i DLF, ligesom IMAK har brugt Birgitte som instruktør på kurser. IMAK kommer til at savne Birgitte og hendes utrættelige indsats for IMAK. Stor tak til Birgitte.

Samarbejde med DLF på såvel det politiske plan som det administrative plan har i den forløbne periode været godt og konstruktivt som i de forrige perioder, og der er ingen tvivl om, at det vil fortsætte på det administrative plan med den nye kontaktperson, som også tidligere har bistået IMAK f.eks. ved forrige forhandlinger, og den nye sekretariatsleder. Gennem det netværk som IMAKs sekretariat har opbygget med DLFs ansatte hentes værdifuld viden og vejledning

På det politiske plan er der til gengæld ikke sket nogle udskiftninger siden sidste repræsentantskab, og det gode samarbejde fortsætter. Det er planlagt, at IMAKs kontaktpersoner både de administrative og den politiske sammen med formanden og næstformanden for DLF kommer til Ilulissat i dagene op til repræsentantskabet for at drøfte IMAKs og DLFs samarbejdsaftale med

IMAKs bestyrelse. Den nuværende aftale er fra 2006, og det er derfor aftalt, at den skal ses igennem for at vurdere om, der er behov for ændringer/tilretninger.

Det er desuden planlagt, at delegationen fra DLF deltager i dele af repræsentantskabsmødet. Det var også planlagt i 2013, men da kom sammenbrudte overenskomstforhandlinger og et lovindgreb i Danmark i vejen.

Bestyrelsen håber det lykkes denne gang, selvom der også er forhandlinger i Danmark i år.

Sivso Dorph og Esther Rosing har siden sidste repræsentantskabsmøde, som delegater fra IMAK, deltaget i både ordinære og ekstraordinær kongresser i Danmarks Lærereforening, en deltagelse som giver inspiration og ideer til bestyrelsens og IMAKs arbejde.

Nordiske Lærerorganisationers Samråd (NLS)

Styrelse

Temaet for året 2014 var: Norden – forrest i uddannelse. Med denne overskrift skulle der fokuseres på, hvordan man yderligere vil kunne højne uddannelsesniveauet i de nordiske lande.

Uddannelse i Norden har været en af de mest centrale faktorer for at opnå en af de mest fremgangsrigte regioner i verden. Man ønsker fortsat, at uddannelse skal ses som en investering i fremtiden. Uddannelse udvikler, reformerer, viser vejen og skaber mentale og økonomiske resurser for at styrke velfærdsstaten.

Færdigheder og kundskab, sundhed og velfærd, demokrati og menneske rettigheder, lighed, holdbar udvikling, kreativitet og læsefærdigheder samt matematiske, videnskabelige og tekniske kundskaber bidrager til at udbygge et velfærd. Målet bør være et uddannelsessystem på topniveau, som møder det moderne samfunds og arbejdsmarkedets krav.

Lærerne fostrer og uddanner kommende generationer og skal derfor have alt den nødvendige støtte fra det omgivende samfund.

NLS skulle:

- Følge med og informere om den økonomiske udviklings indflydelse for uddannelse i Norden
- Inspirere og opmuntre de nordiske lærere til udvikling af egen lærerrolle og professionalitet gennem erfaringsudveksling
- Følge op på, hvad der sker på uddannelsesområdet i Norden gennem styrelse og sektorerne og tilbyde erfaringsudveksling og virksomhedsstrategier og ved at indbyde relevante sagkyndige politikere, forskere og arbejdsmarkedsrepræsentanter til diskussion.
- Skabe diskussion og anden erfaringsudveksling om ovennævnte tyngdepunktsområder
- Bytte ideer og udveksle erfaringer om, hvordan vi forbedrer vores kommunikationsarbejde i organisationerne
- Gennem sit arbejde være med til at modvirke nedskæringerne på uddannelsesområdet.

For 2015 er overskriften: **Tillid – vejen til stærkere lærerprofession**

Lærernes arbejde har historisk været præget af stærk tillid fra samfundets side. Uddannelse, skabelse og skole har været vigtig del af nationsbyggeriet i Norden og lærerprofessionen har været et velanset arbejde, som samfundet har haft tillid til.

Gennem de seneste årtier har en flod af reformer skøjtet over skolens verden, hvilken blandt andet har ført til øget valgfrihed for eleverne, og at lærerne forventes at tænke og agere mere i økonomiske termer. Som et led i dette arbejde har anvendelsen af forskellige former for præstationsmålinger været øget, såvel på nations- som organisations- og individ niveau. Forskellige former for rangeringer, værdisætninger, kvalitetsindeks, standardiserede prøver og digitale vurderingssystemer er i dag lærernes hverdag. Det har også vist sig, at arbejdsopgaver, som normalt ligger udenfor den pædagogiske rolle, er havnet på lærernes agenda. Politikere og arbejdsgivere, som ikke har de nødvendige forudsætninger for at drive en god skole, pålægger lærerne opgaver og resultatønsker, der belaster resurserne både tid og penge.

Kontrol har erstattet tillid. Er lærerne på vej til at tabe kontrollen over indholdet, kvalitetssikringen af og præstationskravene på deres egen virksomhed?

Det er dette tema, som NLS's virksomhed i 2015 vil tage udgangspunkt i.

Grundskolesektoren NLS

24. - 25. april 2014 Helsinki

Under dette grundskolesektormøde blev de nye læreplaner fra Finland fremlagt og diskuteret med blandt andre Christina Anderssén fra Undervisningsministeriet og Kurt Torell fra kommunernes landsforening som oplægsholdere. Grundskolesektormødet drøftede også det seneste skoleforlig i Finland. Skolen Hakunila i Vandar blev besøgt.

I forbindelse med orientering fra de forskellige lande, blev det bemærket, at finnerne i PISA undersøgelser er faldet lidt tilbage, men er stadig førende i Europa, og tredje i OECD landene. Man er også begyndt at bekymre sig om forskellighederne i drengenes og pigernes resultater. Sverige orienterede om, at man havde set på, hvordan ligestillingen, og lærernes arbejde var blevet i forbindelse med kommunesammenlægningen. Man havde konstateret, at sammenlægningen af kommunerne har skabt problemer.

Det anbefales derfor, at man flytter skolernes driftsområder tilbage til de centrale myndigheder fra kommunerne. Fra dansk side rapporterede man om konsekvenserne af forrige års regeringsindgreb. Lærerne og forældrene er i tvivl om, hvilke arbejdstidsregler, der gør sig gældende på deres skoler. En undersøgelse har vist, at den nye lov indeholder en række uforståelige forhold. Mange lærere udtrykker, at de vil forlade folkeskolen. På Færøerne er der lige indført nye læreplaner. Det er første gang, at eleverne skal op til deres afgangsprøver efter disse nye læreplaner er indført. Den færøske fagforening har været med lige fra starten af i forbindelse med ændringerne. I forbindelse med prøverne på mellemtrinnet gennemførtes disse første gang digitalt, det har skabt røre blandt mange lærere. Der var en del tekniske problemer. De forskellige lederes ændringstiltag på skolerne er blevet mærkbare.

1.-3.oktober 2014 i Helsinki

Mødet var for flere af sektorerne under NLS. På mødet blev ligestilling samt ligeværdighed i børneinstitutionerne, folkeskolen og andre uddannelsesinstitutioner drøftet. Der var oplæg fra Fritjof Sanström Helsinki universitet samt Kurt Torell fra kommunernes landsforening i Finland. Derudover drøftede sektorerne arbejdstidsaftalerne i de nordiske lande. Der blev også fremlagt Rovios nye akademiske samarbejde i produktdesign. Sektorerne blev inddelt i tre grupper i børneinstitutioner, folkeskolen og andre uddannelsesinstitutioner.

Under orienteringen fra landene kom det frem fra Sverige, at det var mærkbart, at man var noget rystet over valgresultatet i Sverige. I Finland drøfter man i forbindelse med budgetforhandlingerne, hvor meget der skal afsættes til folkeskolen. Island orienterede om overenskomstforhandlingernes forløb, som havde en hård opstart. De endte med at indgå en aftale. Undervisningsforpligtelsen er nedsat. De har fået et mærkbart lønløft. Arbejdsmiljøinstitutionen vil undersøge arbejdsmiljø forholdene for lærerne, undersøgelsen bliver offentliggjort i februar 2015. Fra dansk side blev der orienteret om de meget forskelligartede arbejdstidsforhold for lærerne, hvor man i mange tilfælde er hårdt belastet af de store mængder arbejdsopgaver. Foreningen har lavet en skrivelse om forholdene til myndighederne.

NLS forbundsseminar 7. - 9.10 2013

Tema: Hvordan styrker vi respekten for lærerprofessionen?

Temaet for seminaret i 2013 var, hvordan vi styrker respekt for lærerprofessionen? Seminaret blev overværet af mere end 90 personer fra lærerorganisationer fra alle de nordiske lande. Temaet konkretiserer den nuværende diskussion om respekt for lærerens faglige opgave i lyset af de danske begivenheder i 2013. Seminaret fremhævede de faglige problemer baseret på de nordiske og europæiske forhandlingsmodeller gennem udveksling af erfaringer om de nordiske lærerorganisationers strategier og udviklingen af erhvervet. Seminaret var domineret af diskussioner i forskellige grupper og indsamlet i plenum.

Aftalemodellens udfordringer set fra et europæisk og nordisk socialt perspektiv.

NLS Formand og formand for DLF Anders Bondo Christensen begyndte forbundsseminaret med at tale om de danske forhandlinger i 2013, hvor regeringen ønskede at afvikle den danske forhandlings model ved at finansiere deres grundskolereform med en stigning i lærernes arbejdstid. Den danske model er afhængig af opbakning fra staten, fordi der er mulighed for at anvende lovgivning til at omgå arbejdsmarkedsparternes forhandlinger. I den aktuelle sag opfyldte indgrebet ensidig arbejdsgiverens krav og de danske lærere fik ikke noget alternativ. Processen lige fra forhandlinger, mægling og konflikt, var planlagt på forhånd. Andres Bondo understregede, at proceduren er i strid med de demokratiske principper de nordiske samfund er bygget på. Lærernes medansvar er forsvundet i aftalen. Lærerne er i en situation, hvor de ikke har indflydelse på de regler, der styrer deres arbejdstid.

NLS generalsekretær Anders Rusk sagde i sit indlæg, at den nordiske model er truet, og tog udgangspunkt i, at diskutere modellen som helhed og de forskellige trusler, den står over for i de nordiske lande.

Forskningsleder Mikkel Mailand fra Københavns Universitet tog i sit oplæg udgangspunkt i europæiske kontraktmodeller i den offentlige sektor på grundlag af et forskningsprojekt om krisens virkning på den offentlige sektors arbejdsforhold i Europa. Han konstaterede, at presset på den offentlige sektors arbejde varierede meget i enkelte lande. Norge har hidtil klaret sig bedst i Norden mens Danmark måske har været mest udsat.

Læreren, skolen og den professionelle

Professor Hafþís Ingvarsdóttir fra Islands Universitet begyndte den anden dag på seminaret med at tale om lærerens professionalitet. Hun tog udgangspunkt i skolens grundlæggende principper om demokrati, ligeværdighed, progressivitet og pragmatisme. Hun konstaterede, at forskning viser, at to årtiers skolereformer ikke har ført til en bedre undervisning, men skuffede lærere og skoleledere. Ingvarsdóttir konstaterede endvidere, at det er centralt at værne om professionel respekt og tillid. I klasseværelset gør læreren sit arbejde på sin egen måde, og reformerne lykkes kun, hvis læreren er en del af den. Skolelederens rolle er til gengæld at styrke den fælles faglighed. Ingvarsdottirs hovedbudskab er, at lærerprofessionen skal udvikles sammen med lærerne, og lærere skal kunne vise, hvorfor det er vigtigt for dem at være i stand til at arbejde sammen.

Lærerorganisationens strategier for at styrke lærerprofessionen

Erfaringsudvekslingen omkring organisationers strategier for at styrke lærerprofessionen blev ledet af et panel af repræsentanter fra NLS formandskaber. Dorte Lange fra DLF, Nina Eriksson-Holmström fra OAJ, Thordur Hjaltested fra KI, Ragnhild Lied fra Utdanningsforbundet og Inger Maurin fra lærernes fagforening præsenterede deres respektive organisationers strategier til støtte for lærerprofessionen. Yvonne Monrad fra DLF fungerede som mødeleder.

Blandt de vigtigste punkter, der blev taget op i panelet og under den efterfølgende diskussion kan nævnes styrkelse af lærerens status og lærerens autonomi samt lærernes tro på sig selv under pres. Blandt de konkrete tiltag blev det at finde tid til samarbejde og selvrefleksion nævnt. For at udvikle erhvervet er arbejdet med professionsetik, karriereforløb og uddannelse meget aktuelt.

Organisationerne påpegede også, at det er vigtigt, at lærere og ledere samarbejder om professionsudvikling. Betydningen af, at samarbejdspartnere udsender fælles budskaber, blev også understreget. Forbundsseminaret understregede vigtigheden af, at medlemmerne deltager i professionsarbejdet. Lærerne skal udføre deres profession, men man må også gøre andre opmærksomme på, hvad de gør. Kommunikation til og fra medlemmerne og offentligheden er central for en styrkelse af professionen.

Tillidsrepræsentanter forskellige roller i udviklingen af lærerfaget

Uddannelseschef Bjørn Hansen fra tænketanken Cevea åbnede diskussionen om tillidsmænds rolle i udviklingen af lærergerningen med bemærkninger om sammenhold og forandringsvillighed. Hansen tog fat på tre hovedpunkter i argumentationen, fagforeningens rolle er afgørende for at opnå samfundsforandring, og vil man det, skal organisationerne understøttes lokalt og på den enkelte arbejdsplads, og endelig behovet for radikal pragmatisme og udvikling af strategisk kapacitet og ledelse til at opnå dette. Lærerne har et godt udgangspunkt med sin høje organisationsgrad, dens høje politisering og stærke følelse af fællesskab. De største risici er, siger Hansen, ligegyldighed og håbløshed og mangel på selvværd.

Norden og Danmarks Læringsfestival

Vi har deltaget i et par arrangementer om læring, hvor det første var arrangeret af Norden, som er en fælles betegnelse Nordisk Ministerråd samt Nordisk Råd. Det første arrangement blev afholdt i januar 2014, hvor samtlige nordiske lande havde bidrag til arrangementet. Overskriften for dette arrangement var Norden viser vej, hvor hvert land bidrog med deres indsatsområder.

I marts 2015 deltog vi i Danmarks Læringsfestival, som var arrangeret af det danske undervisningsministerium. Arrangementet er både en stor messe over undervisningsmaterialer, -midler, -former og ikke mindst IT inddragelse i undervisningen samt i driften af skolerne og en række foredrag omkring seneste nyt om forskningen i undervisningen og ledelsen. Fra Grønland deltog udover os også store delegationer fra Inerisaavik og Departementet. Et anbefalelsesværdigt arrangement for skoler og kommuner, hvor man vil kunne hente en masse inspiration til fremtidig virksomhed. Danmarks Læringsfestival arrangeres hvert af Undervisningsministeriet.

Arbejdsmiljørådet / Nordisk Arbejdsmiljønetværk

Arbejdsmiljørådet

Januar 2014 begyndte en ny 4 – årig valgperiode for det grønlandske arbejdsmiljøråd

Rådet består af repræsentanter for arbejdsmarkedsparterne - lønmodtagere, de offentlige og private arbejdsgivere samt repræsentanter fra KANUKOKA, Selvstyret og den danske stat. Formanden udpeges af Naalakkersuisut.

Rådet er rådgivende for den danske beskæftigelsesminister og Naalakkersuisut for Erhverv og Arbejdsmarked. Arbejdsmiljøområdet er stadig underlagt dansk lovgivning, da Selvstyret ikke har hjemtaget området. Rådet bliver derfor spurgt til råds, når det danske folketing skal ændre lovgivningen for Grønland.

Rådet står endvidere for informationsvirksomhed og uddeler Arbejdsmiljøprisen i Grønland.

Lisbeth Frederiksen fra IMAKs sekretariat repræsenterer PK, NPK og IMAK i Det Grønlandske Arbejdsmiljøråd blev genvalgt som næstformand. Rådet holder årligt 2-3 møder.

Alle medlemmer blev udpeget, så rådet kunne påbegynde sin funktionsperiode 1. jan 2014 – bortset fra Selvstyrets repræsentant og formand for rådet. Desværre fik det forrige Naalakkersuisut aldrig udpeget en formand på trods af flere rykkere både fra resten af rådet og fra det danske beskæftigelsesministerium.

Dette har desværre påvirket rådets arbejde i 2014, så rådet alene har kunnet taget mindre beslutninger og behandlet klagesager mv.

I skrivende stund har det nye Naalakkersuisut stadig ikke fået udpeget formand og Selvstyret har ikke udpeget deres repræsentant.

Set i lyset af de store arbejdsmiljøproblemer der er på flere arbejdspladser, vil IMAK presse på for, at Naalakkersuisut giver arbejdsmiljøområdet den nødvendige prioritering.

Nordisk arbejdsmiljønetværk

Siden 2010 har IMAK været en del af et nordisk arbejdsmiljønetværk inden for undervisningsområdet. Netværket fungerer dels ved vidensdeling via mails, dels ved at det mødes en gang årligt. Forinden dette fysiske møde aftales det, hvilket område, der skal fokuseres på.

I 2013 var fokusområdet støj. Mødet gav nye informationer om støjs indvirkning på eleverne læring. Forskning har vist at støj – ikke mindst den stille støj som summen i forbindelse med gruppearbejde mv. – for nogle elever kan have stor negativ indvirkning på læringen. En viden som IMAK nu medtænker, når der afgives høringssvar, tales arbejdsmiljø på medlemsmøder mv.

I 2014 var fokusområdet, hvordan arbejdstidens fordeling og organisering indvirker på arbejdsmiljøet. Dette møde gav også viden og erfaringer fra andre lande, som kan bruges, når der drøftes arbejdstidsaftale i Grønland.

I 2015 skal IMAK være vært ved det årlige netværksmøde.

ICC

De arktiske inuits rådgivende organ (ICC) holdt generalforsamling i Inuvik i Canada. På generalforsamlingen blev der valgt en ny præsident. Desuden fik ICC Greenland også ny præsident samt en ny bestyrelse. På generalforsamling deltog Esther Rosing som delegat for IMAK. Esther Rosing havde et indlæg under generalforsamlingens behandling af punkterne uddannelse, sundhed samt sprog.

Generalforsamlingen forpligtede ICC til at følge op på resultatet af Kitigaaryuin rapportens anbefalinger, således levevilkårene forbedres for alle stammefrønder. Dette forpligter og udfordrer ICC Grønland i alle forhold, som angår myndighederne i landet, såsom Inatsisartut, Naalakkersuisut, det danske udenrigsministerium samt andre instanser og organisationer. Dette skal ske i et tæt samarbejde med alle berørte.

Umiddelbart efter generalforsamlingen planlagde ICC Grønland, Canada, Alaska og Tjukotka deres opgaver, så man er klar til at arbejde videre med dem de kommende 4 år.

På ICCs bestyrelsesmøde i januar blev det besluttet, at Grønland fortsætter sin virksomhed i det rådgivende organ for oprindelige folks vilkår under FN

ICC skal gøre en indsats i forhold til Arktisk Råd i forhold til blandt andet bæredygtighed, forskellige tiltag for at minimere forureningen i Arktis samt en indsats for et sundere miljø i de arktiske områder.

Andre faglige organisationer og samarbejdspartnere

Andre faglige organisationer

Vi holder månedlige møder med fire andre faglige organisationer, Sundhedskartellet PPK, Pædagogernes fagforening NPK, Tjenestemændenes fagforening AK og Akademikernes sammenslutning i Grønland ASG. En gang imellem er SIK også med på møderne.

På møderne drøftes, hvordan den aktuelle politiske situation er, de enkelte typer af sager, som de faglige organisationer møder til dagligt, forhandlingsspørgsmål, Overenskomstafdelingen og andre aktuelle forhold.

Der er tre områder, som især har fyldt meget i det sidste års tid. Det drejer sig om overenskomstforhandlinger, pensionsforhold og ikke mindst Kommuneqarfik Sermersooqs spare- og fyringsrunder. Med hensyn til overenskomstforhandlingerne har landets økonomiske situation fyldt meget, da vi alle kan se, at Grønlands økonomi ikke har meget at give af til generelle lønforbedringer. Med hensyn til pensionsforholdene er problematikken den, at en evt. beskatning af pensionsindbetalingerne kan komme til at betyde, at ingen danske pensionsselskaber fremover vil operere på det grønlandske arbejdsmarked. Dette vil være et kæmpe problem for mange lønmodtagere her i landet, der indbetaler til pensionsselskaberne i Danmark. Vi ved desuden PFA Soraarnej ikke længere driver selskab i Grønland, da nuværende PFA Soraarnej blot er indlemmet i PFA Danmark. Der skal derfor findes en holdbar løsning på denne problemstilling, da den vil have vidtrækkende konsekvenser for vores pensionsindbetalere. Det sidste, som har fyldt meget er Kommuneqarfik Sermersooqs besparelser i foråret og ikke mindst fyringsrunde i efteråret 2014. I sagsforløbet omkring fyringsrunden var SIK samarbejdspartner. Et andet sted i beretningen er sagsforløbet for disse sager beskrevet. Skal der siges noget positivt om forløbet, så er det, at de grønlandske faglige organisationer stod sammen i denne sag.

CSR Greenland og Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)

CSR Greenland og GA har inviteret IMAK med til projektet ”Virksomhederne ind i skolen og skolen ud på virksomhederne”.

Et spændende projekt, som skal være med til at bane vejen for at få flere unge videre i uddannelsessystemet og/eller på arbejdsmarkedet, når de er færdige på skolen. Projektet er i opstartsfasen, og IMAK har i den forbindelse påpeget, at det er vigtigt, at det ikke bliver et skrivebordsprojekt for embedsmænd, men bliver forankret i skolerne. Skolerådgiverne og skoleinspektørerne er nøglepersoner i den forbindelse. I første omgang vil projektet blive et forsøgsprojekt på nogle skoler rundt i landet, og efterfølgende er det hensigten, at det skal spredes. I løbet af de næste måneder vil der komme mere information ud om projektet, som IMAK håber vil blive en succes både for skolerne og for erhvervslivet til gavn for eleverne.

FTF/Lærernes Centralorganisation

Vi er meget glade for, at FTF er en del af vores netværk, hvor vi kan hente inspiration eller selv deltage i deres kurser. Vi har i løbet af efteråret været i kontakt med FTF for et evt. kursusforløb på

arbejdsmiljøområdet, da vi føler, at dette område på en del skoler indimellem volder problemer for alle parter.

FTF kom efterfølgende med et evt. kursustilbud, der ville kunne afvikles i løbet af februar måned. På grund af tidspres, følte vi os ikke i stand til at kunne være med til et sådant kursusforløb på nuværende tidspunkt, men arbejder på at få det gennemført senere.

Lærernes Pension

Samarbejdet med Lærernes Pension er stadig konstruktivt og godt både i forhold til enkeltsager og generelt.

Efter repræsentantskabsmødet i 2013 holdt Læreres Pension orientingsmøde for såvel medlemmerne af repræsentantskabet som ansatte i Ilulissat og efterfølgende i Nuuk

Det daglige samarbejde er desværre præget af problemer med at få indbetalinger fra enkelte private skoler samt Kommune Kujalleq til at fungere ordentligt og til tiden.

Som det fungerer nu betyder det ekstra arbejde for Lærernes Pension og dermed ekstra udgifter, og det rammer jo alle, der har en opsparing i Læreres Pension. Der arbejdes forsat på dette og forhåbentligt kommer det i orden snarest.

Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening

Mange medlemmer af IMAK benytter sig fortsat af muligheden for at låne gennem Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening. Antallet af ansøgninger topper som regel omkring sommerferien og perioden op til jul.

IMAK har et godt samarbejde med låneforeningerne til gavn for medlemmerne.

I november 2012 indførte Tjenestemændenes Låneforening en ny procedure, så ansøgeren ikke længere selv skal kontakte lønkontoret for at få en underskrift på lønforskrivningen.

Dette sørger Tjenestemændenes Låneforening for at indhente, hvilket er en fordel, da mange ansøgere efter kommunesammenlægningen arbejder langt fra lønkontoret.

I 2013 bestemte Tjenestemændenes Låneforening, at for de timelærere, der ansøger om lån, skal der først indhentes oplysning om fortsat ansættelse det kommende skoleår. Dette skyldes, at mange timelærere som fik bevilget lån, og derefter pludselig blev opsagt fra deres stilling pga., at der blev ansat uddannede lærere. Dette betyder at de "glemte" at underrette låneforeningen om deres manglende indbetalinger via deres løn.

KANUKOKA

Vi har i de seneste flere år haft et godt samarbejde med KANUKOKA. Samarbejdet har især drejet sig om forhandlinger om enkelte sager, kursusforløb, fælles forståelse af aftaler og andre forhold, der har med folkeskolen at gøre. I den forløbne periode har vi især samarbejdet med KANUKOKA om gennemførelse af lederkurser, møder om påtænkte kurser og introkursus i Gl. Avernæs.

Vi er glade for det gode samarbejde med KANUKOKA, som har været til gavn for alle parter.

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

Umiddelbart efter repræsentantskabets afholdelse holdt vi indledende drøftelse med daværende Naalakkersuisoq på vores område Nick Nielsen om en evaluering af den grønlandske folkeskole, samt andre punkter vi kunne samarbejde om. Dette førte til konstruktive drøftelser med departementet og efterfølgende samarbejde.

Vi holdt vores første møde om evaluering af den grønlandske folkeskole i oktober måned 2013. Efterfølgende blev der holdt en række møder om, hvad der konkret skulle evalueres.

Arbejdsgruppen nåede i løbet af foråret til enighed om, hvad der skulle evalueres i den grønlandske folkeskole. Selve opgavebeskrivelsen om evalueringen står i afsnittet om evalueringen af den grønlandske folkeskole.

Vi samarbejder også med departementet og KANUKOKA om introkurser for nyansatte danske lærere. Disse kurser af en uges varighed har været afholdt de seneste flere år i Gl. Avernæs på Fyn.

Vi har i samarbejdsgruppen erfaret, at de lærere, som har deltaget i introkurserne i Gl. Avernæs danner sig et netværk, som de til hver en tid kan trække på. Det har for de deltagende lærers vedkommende betydet, at de som minimum bliver her i landet i den kontraktid de har med den pågældende skole. Vi ved desuden, at de lærere, som ikke har deltaget i introkurserne i mange tilfælde rejser igen umiddelbart efter deres ankomst til Grønland eller et stykke ind i skoleåret. Vi kan derfor ganske tydeligt se, at introkurserne i Gl. Avernæs har en fastholdende effekt for de lærere, der kommer til Grønland.

Vi fik igen nye Naalakkersuisut umiddelbart før jul i 2014. Vi har nu holdt nogle gode konstruktive møder med den nye Naalakkersuisoq på vores område, Nivi Olsen.

Finansdepartementet – økonomi- og personalestyrelsen. (ASA)

I bestyrelsens skriftlige beretning i 2013 var der drøje hug til økonomi- og personalestyrelsen over manglende svar, langs sagsbehandling osv.

I den mellemliggende tid er samarbejdet blevet meget bedre, hvilket også fremgår af beskrivelsen af overenskomstforhandlingerne i foråret 2014. Overenskomstkontoret og IMAK holder jævnlige møder og forsøger at få sager overstået inden for en rimelig tid. Det gælder såvel klassificeringsaftaler, som mægling om overtrædelser mv. Når sagerne alligevel nogle gange trækker i langdrag, skyldes det som oftest, at selvstyret afventer kommentarer/svar fra kommunerne, at kommunerne indsender mangelfulde oplysninger mv.

Nogle gange kunne IMAK godt ønske, at selvstyret, som førhen i visse sager, traf beslutning, når kommunerne lader vente på sig. Men tilsyneladende har overenskomstkontoret ikke længere mulighed for at gøre dette uden accept fra den pågældende kommune. Dette betyder, at f.eks. mæglingssager og klassificeringssager kan trække meget langt ud, og selvom der er enighed mellem de forhandlingsberettigede parter (Selvstyret og IMAK)

ANDET

Ilinniartitsisoq

Ilinniartitsisoq udkommer 4-5 gange om året. Vores efterhånden mangeårige redaktør, Jan Ellegaard, rejste fra landet i sommeren 2014 for at nyde sit otium. Han hjælper dog stadig os med layout. Udover Jan Ellegaard er det Justus Kaspersen, der er medredaktør.

Ilinniartitsisoq har umiddelbart efter sidste repræsentantskabsmøde haft Elna Egede, som freelance journalist. Desværre for os, fik Elna en redaktørstilling i Nuuk TV, hvorfor hun måtte stoppe hos os. Siden sidste efterår, har vi haft to freelancejournalister nemlig Karline Platou og Inge S. Rasmussen. Vi har været meget glade for det stykke arbejde, som vores journalistiske medarbejdere har udført.

Op til en udgivelse af Ilinniartitsisoq holdes der redaktionsmøder, hvor man finder frem til, hvilke emner, man vil tage op til det kommende nummer. Det har i de senere år været svært at få annoncører, dermed også annonceindtægter til bladet. Det kan måske blive aktuelt kun at udgive bladet som en netavis på steder, hvor der er gode internetforbindelser. Det må tiden vise.

Hjemmesiden

Hjemmesiden er blevet fornyet og har fået et mere brugervenligt udseende. Der er kommet en forside, hvor brugeren kan se de nyeste nyheder samt et arkiv over de gamle nyheder, så man har mulighed for at søge på gamle nyheder. Endvidere er der kommet en høringsportal, hvor man kan læse de igangværende høringer og høringssvarene. Det er bestyrelsen håb, at mange vil benytte og fremsende kommentar til bestyrelsen, så bestyrelsen kan tage disse med i sine overvejelser når f.eks. kommende lovgivning drøftes og høringssvar udarbejdes.

Sekretariatet bestræber sig på at sikre kvaliteten i alle nye opslag samt få oversat alle tekster til grønlandsk og dansk i det omfang ressourcerne strækker.

Repræsentantskabets møder

Siden sidste ordinære repræsentantskabsmøde i 2013 har der været afholdt følgende ekstraordinære møder pr telefon:

- 24. februar 2014
- marts 2014
- 18. marts 2014

Alle 3 møder blev holdt i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. På mødet den 18. marts gav repræsentantskabet bestyrelsen mandat til at indgå den overenskomstaftale, der efterfølgende blev sendt til urafstemning.

Alle møderne havde samme dagsorden nemlig overenskomstforhandlingerne.

Bestyrelsens møder

Bestyrelsen har siden den tiltrådte holdt 17 møder i alt frem til udgangen af februar måned. Ud af de 17 møder blev 6 møder afholdt som fysiske møder. Bestyrelsen har udover møderne i bestyrelsen også møder i andre fora. Vi bliver repræsenteret af formanden i NLS´ Styrelse og af Birthe Therkildsen i NLS´ Grundskolesektormøder. Vi er derudover repræsenteret af Esther Rosing i ICC. I begyndelsen af 2015 har Marie Sara Larsen overtaget denne post fra Esther Rosing. Under sidste repræsentantskabsmøde blev Esther desuden valgt som delegat i Danmarks Lærerforenings Kongres sammen med formanden.

Bestyrelsesmøder:

19.-20. 8. 2013	møde i Nuuk
1.10. 2013	møde i Kolding
4.10. 2013	møde i Kolding
4.11. 2013	telefonmøde
16.12. 2013	telefonmøde
13.-14.1. 2014	møde i Nuuk
10.2. 2014	telefonmøde
28.2. 2014	møde i Nuuk (forhandlingsmøde)
7.4. 2014	telefonmøde
12.5. 2014	telefonmøde
10.6. 2014	telefonmøde
25.8. 2014	telefonmøde
15.-16.9. 2014	møde i Nuuk
20.10. 2014	telefonmøde
22.11. 2014	møde i Nuuk
15.12. 2014	telefonmøde
12.-13.1. 2015	møde i Nuuk
20.2. 2015	telefonmøde

Andre møder

18.04	Medlemsmøde i Nuuk om OK pension
25.04.13	SID og LIF møde med Kommuneqarfik Sermersooq
30.04.13	SDO, SID og LIF til mæglingsmøde i ASA
03.05.13	SID og LIF møde med Kommuneqarfik Sermersooq
6.-7.05.13	SDO til Styrelsesmøde i NLS
10.05.13	SDO, SID og LIF til Samrådsmøde

13.05.13	LIF møde med Britta Kjeldsen
13.05.13	medlemsmøde i Nuuk om tjenestemandspension
14.05.13	SDO og LIF møde med Michael Mikkelsen
16.05.13	LIF møde om ny arbejdsskadeslov
16.05.13	SDO og SID møde med Naalakkersuisoq for Uddannelse
16.05.13	SDO og LIF møde med formanden for KANUKOKA
17.05.13	SDO og LIF møde i Ilinniartitsisoq
22.05.13	LIF møde med Comby
22.05.13	SDO og ERO til DLF kongres
25.-29.05.13	SDO og LIF til møde i NAN, Island
29.05.13	SID til møde om Ipads i Katuaq
30.05.13	SDO, SID og LIF til Samrådsmøde
30.05.13	SDO, SID og LIF møde med Inerisaavik
31.05.13	SDO møde i Økonomisk Råd
03.06.13	SDO til møde med formanden for Naalakkersuisut samt Naalakkersuisoq for Finanser sammen med de andre formænd i Samrådet
04.06.13	SDO til møde i IIKNN
05.06.13	SDO og LIF møde med Kalaallit Forsikring
06.06.13	SDO og LIF møde med Grønlands Idrætsforbund
06.06.13	LIF møde med Comby
07.06.13	SDO, LIF og SID møde med resursepersoner
14.06.13	ERO og SID til dimission i Ilinniarfissuaq
14.06.13	SDO og LIF møde med advokat Michael Mikkelsen
18.06.13	SDO og LIF møde i TR-fondens bestyrelse
19.06.13	SDO, LIF og SID møde med resursepersoner i Nuuk
19.06.13	SDO møde med Grønlandsbanken
20.06.13	SDO og SID frokostmøde med Nick Nielsen
01.07.13	SDO og SID møde med Nick Nielsen
15.-19.07.13	SDO introkursus for nyansatte lærere på Gl. Avernæs
14.08.13	LIF møde i AMR
15.08.13	SDO og LIF til samrådsmøde
28-30.08.13	LIF og SID TR-kursus i Nuuk
1.-3.09.13	SID TR-kursus i Qaqortoq
07.09.13	SDO møde med Søren Viemose
10-12.09.13	SDO, ERO og LIF DLF-kongres i København
16.09.13	SDO og LIF til samrådsmøde med de andre organisationer

16.09.13	SDO, LIF og SID statusmøde med ASA
17-18.09.13	BIT til grundskolesektor møde i NLS Nyborg
19.09.13	LIF selvevalueringskursus i Tasiilaq
20.09.13	SDO og SID møde med Inerisaavik
20.09.13	SDO og SID møde med Naalakkersuisoq Vittus Qujaukitsoq
24.09.13	SDO, LIF og SID møde med Simon Lennert KANUKOKA
25.09.13	SDO møde med forhandlingschef Rasmus Sembach Olsen
01.10.13	Bestyrelsesmøde i Århus
2.-3.10.13	Forhandlingskursus i Kaløvigcenter
04.10.13	Bestyrelsesmøde i Kolding
7.-10.10.13	NLS Forebundsseminar SDO, HLS, MKU, MSL, BIT, LIF og SID
11.10.13	Møde med IIKNN SDO og LIF
14.10.13	Møde med Nick Nielsen SDO og SID
16.10.13	Voldgiftsretten SDO og LIF
18.10.13	Møde med ASA, SDO og LIF
18.10.13	Forhandlingsmøde med ASA, Inerisaavik og KANUKOKA, SDO, LIF og SID
21.10.13	Redaktionsmøde i Ilinniartitsisoq SDO og LIF
23.-26.10.13	SID og LIF til TR-kursus i Ilulissat
28.10.13	Samrådsmøde SDO, LIF og SID
30.10.13	Møde med Comby LIF
01.10.13	Arbejds miljørådsmøde LIF
01.10.13	Forhandlingsmøde med ASA, Inerisaavik og KANUKOKA, SDO, LIF og SID
08.11.13	SDO og SID til ferierejsefondens bestyrelsesmøde
08.11.13	SDO, LIF og SID møde om opgavekommissionen med ASA, Inerisaavik og KANUKOKA
08.11.13	SDO, LIF og SID møde med ASA
15.11.13	SDO, LIF og SID møde med ASA
18.11.13	LIF møde om hjemmesiden
19.11.13	LIF formøde med NPK og PK om AMR
20.11.13	LIF møde i AMR
20-21.11.13	BIT og SID til konference om udsatte børn og unge
22.11.13	SDO til seminar om Når jeg bliver stor
25.11.13	LIF og SID møde med HR-afdelingen
25.11.13	LIF og SID møde med Udviklingsforvaltningen i Kommuneqarfik Sermersooq
25.11.13	SDO møde med Forenede Gruppeliv
26.11.13	SDO møde med DLF

26.11.13	LIF og SID møde med KANUKOKA
29.1.12.13	LIF og SID til seminar om Uddannelsesplanen
01.12.13	SDO til seminar om uddannelsesplanen
06.12.13	SDO og KAH til samrådsmøde
06.12.13	SDO, LIF, SID og KAH til møde med KANUKOKA
10-12.12.13	SDO og LIF til skoleledermøde
11.12.13	BIT til Tjenestemandsförhör
13.12.13	SDO og LIF møde med PK og NPK om udpegning af medlem i AMR
17.-18.12.13	SDO og LIF møde med EVA sammen med IIKNN og KANUKOKA
03.01.14	SDO og LIF formøde om mødet med ASA med andre organisationer
03.01.14	SID og KAH til møde med Nuussuup Atuarfia med TRerne
06.01.14	SDO møde med ASA sammen med PK, AK og ASG
07.01.14	LIF møde med advokaten
09.01.14	SDO møde om scenarier om Grønlands fremtid
10.01.14	SDO og LIF møde med Grønlandsbanken
10.01.14	LIF møde med advokaten
10.01.14	SID og LIF møde med Kommuneqarfik Sermersooq
16.01.14	SDO og SID møde i Feriefondens bestyrelse
17.01.14	SDO og LIF til samrådsmøde
20.01.14	SDO, LIF, SID og KAH møde med TRerne i Kommuneqarfik Sermersooq
21.01.14	SDO, BIT, SID og KAH medlemsmøde i ASK om hvordan styrker vi respekten for lærerprofessionen
21.01.14	LIF møde med INUIT
24.-30.01.14	SDO og BIT til konference i "Norden viser vej"
25.01.14	LIF til foredrag i Ilisimatusarfik
27.01.14	LIF og SID møde med Kommuneqarfik Sermersooq
27.01.14	LIF og SID møde med ASA André Guttesen
03.02.14	SDO møde med decentrallærerstuderende på Ilinniartissuaq
04.02.14	SID til MIO
05.02.14	SDO møde med 4. s'erne Ilinniartissuaq
05.02.14	SID og KAH til kursus om funktionærlov
07.02.14	SDO, LIF og møde med adm. direktør og forvaltningsdirektør i Kommuneqarfik Sermersooq
11.02.14	LIF, SID og KAH møde med administrativ ansatte i Nuuk i Kommuneqarfik Sermersooq
12.02.14	Møde med KANUKOKA

17.02.14	LIF, SID og KAH møde med Hans Pter i Kommuneqarfik Sermersooq
18.02.14	SDO, LIF, SID og KAH møde med Søren Valbak med Kommuneqarfik Sermersooq
19.02.14	SID og KAH møde hos Mærsk
19.02.14	SDO, LIF, SID og KAH møde med ASA krav
19.02.14	SDO, LIF, SID og KAH møde med TRerne i Kommuneqarfik Sermersooq
20.02.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH til demonstration mod kommunens besparelser.
21.02.14	SDO og LIF redaktionsmøde i ILinniartitsisoq
24.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til ekstraordinært rep. Møde
25.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
26.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
27.02.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
03.03.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
04.03.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
05.03.14	SDO, MSL, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
13.03.14	SDO, BIT og LIF møde med Økonomiudvalget i Kommuneqarfik Sermersooq
18.03.14	SDO, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
19.03.14	SDO, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til forhandlinger i ASA
20.03.14	SDO, MAK, BIT, KIS, LIF, SID og KAH til medlemsmøde I Nuuk
24.03.14	SDO og KIS medlemsmøde i Ilulissat
24.03.14	LIF medlemsmøde i Narsaq
25.03.14	SDO medlemsmøde i Aasiaat
26.03.14	SDO medlemsmøde i Qasigiannnguit
26.03.14	LIF og MSL medlemsmøde i Nanortalik
27.03.14	SDO medlemsmøde i Kangerlussuaq
27.03.14	MSL og LIF medlemsmøde i Qaqortoq
27.03.14	SID medlemsmøde i Maniitsoq
27.03.14	BIT medlemsmøde i Pamiut
28.03.14	LIF og MSL møde med Kommune Kujalleq
28.03.14	SID og KAH telefonmøder med bygder og yderdistrikter
31.03.14	SID medlemsmøde i Sisimiut
31.03.14	SDO og KAH telefonmøder med bygder og yderdistrikter
01.04.14	MAK medlemsmøde i Kulusuk
02.04.14	SDO møde med lærerne i Kangillinnnguit Atuarfiat
02.04.14	LIF møde med IIKNN
03.04.14	SID medlemsmøde i Qeqertarsuaq

03.04.14	MAK medlemsmøde i Kuummiut
04.04.14	SDO møde med de andre organisationer om organisationernes hus
04.04.14	SDO møde med lærerne i Hans Lyngep Atuarfia
04.04.14	KAH medlemsmøde i Upernavik
07.04.14	SID medlemsmøde i Uummannaq
23.04.14	SDO og KAH møde med skoleleder USK
24.04.14	SDO og KAH møde med skoleleder Nuussuup Atuarfia
24.04.14	SDO og KAH møde med skoleleder Kangillinnguit Atuarfiat
24.-25.4.14	BIT til Grundskolesektor møde NLS i Finland
25.04.14	SDO og KAH møde med skoleleder ASK
25.04.14	SDO og KAH møde med skoleleder Hans Lyngep Atuarfia
29.04.14	SDO, LIF, SID og KAH til Samrådsmøde
30.04.14	SDO, LIF, SID, KAH, BIT og JEJ til møde med Kommuneqarfik Sermersooq
01.05.14	SDO, LIF, SID, KAH og BIT til mæglingsmøde i Overenskomstafdelingen
02.05.14	LIF, SID og JEJ til møde med Kommuneqarfik Sermersooq
6.-7.05.14	SDO til Styrelsesmøde i Finland
12.05.14	LIF, SID og JEJ til møde med Kommuneqarfik Sermersooq
13.05.14	SDO, BIT, SID og KAH møde med TRerne i Kommuneqarfik Sermersooq
14.05.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH møde med Siumut Kom. Sermersooq
14.05.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH møde med Atassut Ko. Sermersooq
15.05.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH til pressemøde
19.05.14	SDO til seminar hos Politimesterembedet
22.05.14	SDO, LIF, SID og KAH møde med Atassuts Inatsisartutgruppe
23.04.14	SDO, BIT, SID og KAH møde med Børne- og ungeudvalget Kom. Sermersooq
23.04.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH møde med IA og Demokraterne i Kom. Sermersooq
26-27.05.14	LIF møde i NAN Finland
28.05.14	LIF møde med DLF
28.05.14	LIF møde med FG
28.05.14	LIF møde med LP
28.05.14	SDO og KAH til møde i Samrådet
30.04.14	LIF, SID og Jeppe møde med Kom. Sermersooq
04.06.14	SDO, LIF, SID og KAH møde med MIO om Tasiilaq
04.06.14	SDO til møde i Økonomisk Råd
04.06.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH medlemsmøde for medlemmer i Nuuk, ASK
05.06.14	LIF og SID møde med HR-afdelingen Kom. Sermersooq
05.06.14	SDO, BIT, LIF, SID og KAH møde med TRerne i Kom. Sermersooq

11.06.14	LIF formøde AMR
16.06.14	LIF møde i AMR
17.06.14	SDO og LIF medlemsmøde i Kangerlussuaq
18.06.14	Møde med TRerene i Kommuneqarfik Sermersooq
14.-19.07.14	SDO i Gl. Avernæs
23.07.14	SDO møde med Overenskomstafdelingen
28.07.14	SDO møde med Overenskomstafdelingen
30.07.14	LIF møde med Lærernes Pension
05.-12.08.14	SID i Kangerlussuaq medlemsmøde samt Selvevalueringskursus
09.-18.09.14	MSL møde i Island Future Teachers
20.08.14	Møde med TRerne fra Nuuk
28-8-4.9.14	SDO og ERO DLF Kongres
01.09.14	SDO møde med DLF
01.09.14	SID møde med INERISAAVIK
08.09.14	SDO, SID, LIF og KAH til Samrådsmøde
08.09.14	SDO og LIF redaktionsmøde i Ilinniartitsisoq
09.09.14	SDO, LIF og SID møde med Kom. Sermersooq
10.09.14	SID møde med Inerisaavik
11.09.14	LIF møde andre sekretariater i Samrådet
11.09.14	SDO og SID møde med nogle lærere fra Kangillinnuguit Atuarfiat
11.09.14	SDO møde med TR fra NIF
12.09.14	SDO, LIF og KAH møde med FTR Kommuneqarfik Sermersooq
12.09.14	SDO, SID, KAH og LIF møde med KANUKOKA
17.09.14	SDO, LIF og KAH til forhandlinger med NIF
18.09.14	SDO, LIF, SID og KAH til mægling med ASA
19.09.14	SDO til formandsmøde med de andre organisationer
22.09.14	SDO til Økonomisk Råds møde
22.-24.09.14	SDO og LIF til møde med Qeqqata Kommunioq og NA
29.09.14	SDO og LIF til møde med Vittus Qujaukitsoq
1.-2.10.14	BIT til NLS møde i Helsinki
06.10.14	SDO og KAH til Samrådsmøde
6.-7.10.14	LIF møde med DLF
07.10.14	LIF møde med Lærernes Pension
07.10.14	SDO og SID til møde med Kommuneqarfik Sermersooq
8.-10.10.14	LIF til TR-udd. På Gl. Avernæs
08.10.14	SDO, SID og KAH til medlemsmøde om valget

10.10.14	BIT og SID til møde med borgmester Asii C. Narup
10.10.14	SDO medlemsmøde i Juunarsip Atuarfia Qasigiannnguit
10.10.14	SDO medlemsmøde med Efterskole Villas Vilaadsen
13.10.14	SDO og LIF møde med Qaasuitsup Kommunia
14.10.14	SDO og LIF til forhandlinger med Efterskole Villads Villadsen
14.-15.10.14	SID til ordblindeseminar
15.10.14	SDO og LIF forhandlinger med Efterskole Villads Villadsen
16.10.14	SDO, KAH og LIF til TR-kursus for nye TR
17.10.14	LIF og KAH til kursus for nye TR
18.10.14	LIF og KAH til kursus for nye TR
20.10.14	SDO og LIF til møde med IIKNN og KANUKOKA om folkeskoleevaluering
22.10.14	LIF til møde i AMR
22.-14.11.14	KAH på videreuddannelse
22.10.14	SDO, BIT, SID, LIF og KAH møde med lærerne i Nuuk
27.10.14	SDO og SID til redaktionsmøde i Ilinniartitsisoq
28.10.14	SDO, LIF og SID møde med Kommuneqarfik Sermersooq om samtykkeerklæringer
29.10.14	SDO, SID og LUF møde med KANUKOKA, Inerisaavik og IIKNN
29.10.14	SDO, LIF og andre organisationer møde med Kom. Sermersooqs direktion
31.10.14	SDO, SID og LIF til Samrådsmøde
03.11.14	SDO, SID og LIF møde med ASA
04.11.14	SDO, SID og LIF møde med Michael Binzer
05.11.14	LIF til møde i Kom. Sermersooq om SU
06.11.14	SID til møde om skolesektorplan Kom. Sermersooq
06.11.14	SDO, SID og LIF møde med Ilinniarfissuaq, Inerisaavik, IIKNN og KANUKOKA
07.11.14	LIF og SID møde med ASA
10.11.14	SDO møde med Lærernes Pension
10.-14.11.14	SDO til Lärarforbundets Kongres i Sverige
13.11.14	LIF og SID møde med Kom. Sermersooq
13.11.14	LIF og SID møde med Qeqqata Kommunia
19.11.14	SDO og LIF til møde med CSR
20-21.11.14	SDO, BIT, KSA, LIF, SID og KAH til kursus sammen med TRerne fra Nuuk om rollefordeling ved afskedigelsessager
22.11.14	SDO, BIT, KSA, MAL, MSL og SID til bestyrelsesmøde
23.11.14	SDO, BIT, KSA, MAL; MSL og SID til bestyrelsesmøde

24.-27.11.14	BIT og LIF til forhandlinger med Maniitsumi Efterskole samt medlemsmøder på efterskolen og Kilaaseqqap Atuarfia i Maniitsoq
26.11.14	SDO og SID møde i FFondens bestyrelse
28.11.14	LIF møde med Kom. Sermersooq
01.12.14	LIF og SID medlemsmøde i Ilulissat
2.-6.12.14	LIF og SID kursusholdere for lederkursus i Ilulissat
02.12.14	SDO møde med EVA i København
3.-4.12.14	SDO til styrelsesmøde i Helsinki
05.12.14	SDO møde med FTF
08.12.14	BIT møde med Børnerådet
11.12.14	SDO og LIF møde med IIKNN og KANUKOKA
16.12.14	SDO og SID møde med Kommuneqarfik Sermersooq
17.12.14	SDO møde med NUSUKA
17.12.14	LIF og SID til møde om kommende kursuskatalog
18.12.14	SDO og LIF møde med CSR
18.12.14	SDO, LIF og KAH til mæglingsmøde med ASA
19.12.14	SDO, LIF, SID og KAH til Samrådsmøde
07.01.15	KAH til møde i Grænsehindringsrådet
09.01.15	SDO og SID til møde med TRerne i Nuuk
09.01.15	SDO og SID møde om kommende kursuskatalog